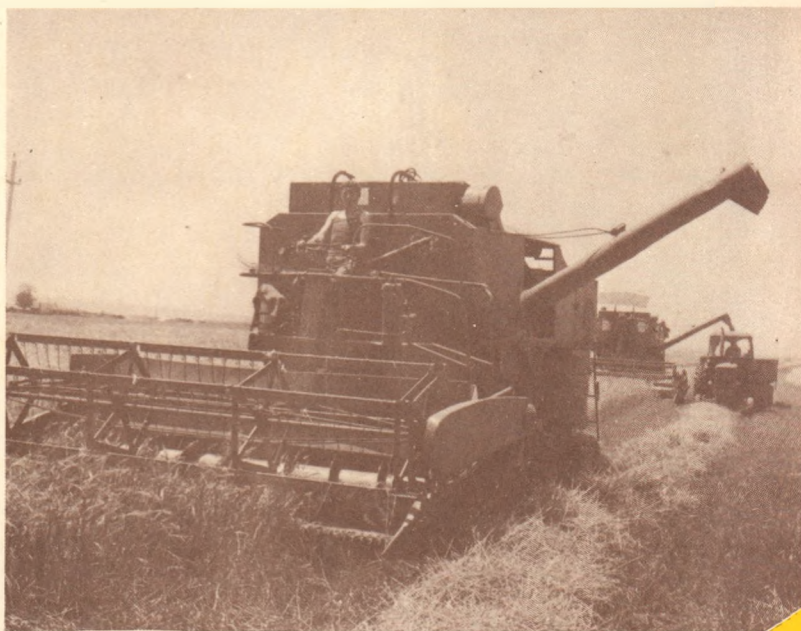
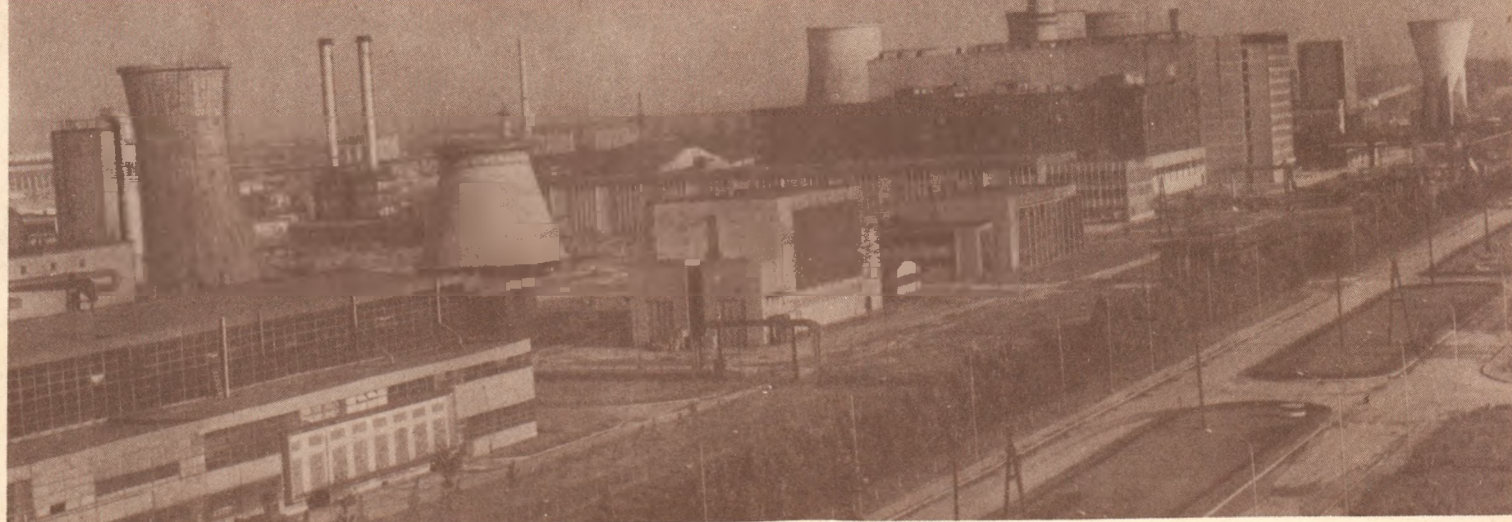

revista economică

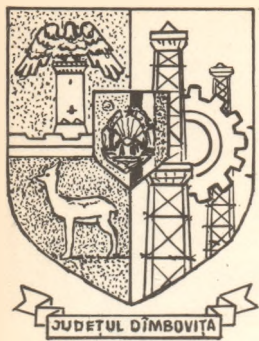
30 25.VII
1975

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

semnificațiile opțiunilor politice fundamentale ale P.C.R.
în strategia dezvoltării României socialiste
în cincinalul 1976-1980

DÎMBOVIȚA

● **Un amplu program de investiții.** În vederea dezvoltării complexe a economiei județului, în anii socialismului și îndeosebi în ultimii zece ani, s-au alocat importante fonduri de investiții.

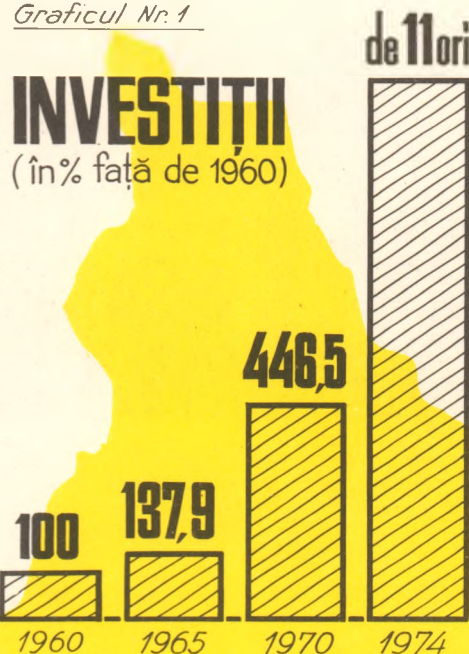
Nu mai în acest cincinal se realizează un volum de investiții de peste 14 miliarde de lei, de trei ori mai mare decât în cincinalul anterior. În această perioadă au fost puse în funcțiune obiective de mare importanță pentru economia națională, cum sînt: Oțelăriile nr. 1 și 2, care produc peste 40 de mărci de oțeluri superioare, „Saro” — întreprindere de strunguri care va realiza în 1980 jumătate din producția de strunguri a țării, „Romlux”, care realizează întreaga producție de becuri cu incandescență a țării, Combinatul de lianți și azbociment Fieni, cea mai mare întreprindere de acest gen din țară și altele. În luna aprilie a acestui an a avut loc o nouă premieră industrială: a intrat în funcțiune laminorul de profile mijlocii și ușoare.

● **A patra vatră de foc a țării.** Anii socialismului au schimbat din temelii structura economică a județului, industria înregistrînd unul din cele mai înalte ritmuri de creștere. În cincinalul actual, ritmul mediu anual de creștere este de 17,6%, ceea ce situează județul pe unul din primele locuri în economia națională. De asemenea, au avut loc schimbări calitative în structura producției industriale. În anul 1974, ramura construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor reprezenta 52,7%, energia electrică, termică și combustibilului — 10,9%, industria ușoară — 9,9%.

La unele produse deosebit de solicitate de economia națională s-au înregistrat creșteri importante în anul 1974 față de 1965: la oțel — 613,3%, lignit — 134,6%, țiței — 144,1%, ciment — 116,8%, țesături de bumbac și tip bumbac — 153,1%, sticlărie 139,8%.

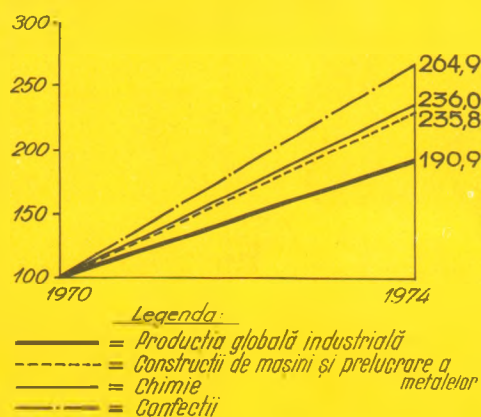
Menționăm că în anul 1975, județul Dâmbovița se va înscrie printre cele 21 de județe ale țării a căror producție globală industrială va depăși 10 miliarde de lei, urmînd ca în 1980 aceasta să se dubleze. În anul 1980, vatra de foc a Tirgoviștei va realiza 1 000 000 tone oțel aliat și înalt aliat.

Graficul Nr. 1

Graficul Nr. 2

DINAMICA PRODUCȚIEI GLOBALE INDUSTRIALE ȘI A PRINCIPALELOR RAMURI INDUSTRIALE ÎN ANUL 1974 (1970=100)

● **Locul V pe țară în producția agricolă.** Prin decret prezidențial, Organizației județene de partid Dâmbovița i s-a conferit **Diploma de onoare** pentru locul V ca urmare a rezultatelor deosebite obținute în anul 1974 în îndeplinirea și depășirea sarcinilor la principalii indicatori din agricultură. De asemenea, pentru a treia oară în anii acestui cincinal **Ordinul Muncii clasa I** a poposit pe valea Dâmboviței la Stațiunea experi-

mentală Voinești, unde s-au obținut 23 800 kg mere la ha. Aceste două distincții acordate vorbesc de la sine despre dezvoltarea agriculturii în acest județ, despre înzestrarea ei cu tehnica avansată. Prin dezvoltarea intensivă a zootehniei, ponderea acestei importante ramuri în anii viitorului cincinal va ajunge la 50% din totalul producției globale agricole. În 1980, producția globală agricolă va crește cu 12,2% față de 1975, iar su-

● **Vechi centru de istorie, cultură și artă națională.** În anii socialismului, județul a cunoscut o înflorire și afirmare spirituală fără precedent. Între anii 1970—1975 numărul artiștilor amatori s-a dublat. Pasiunea și talentul acestora au fost răsplătite la cel de-al XI-lea Festival național al formațiilor muzical-coregrafice cu 1 medalii de aur și 13 premii II și III. Prin darea în folosință a Casei de cultură în anul 1974, precum și prin construirea unei săli polivalente de 2 000 locuri și a unui cinemascop, baza materială pentru activitatea cultural-artistică și sportivă va cunoaște o nouă dezvoltare în viitorii ani.

● **Nivel de trai și civilizație ridicată.** Oamenii muncii din județ muncesc cu abnegație pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen. Colective de muncă cum sînt cele de la Schelele de extracție din Moreni și Găiești, de la „Steaua electrică”—Fieni, Trutul I.A.S.—Dâmbovița etc. au raportat îndeplinirea cincinalului înainte de termen.

Aceste succese prestigioase se reflectă în nivelul de trai al oamenilor din județ. Astfel, retribuția medie a personalului a crescut în anul 1974 față de 1965 cu 54,2%, iar față de anul 1970 cu 18,7%. Volumul vânzărilor de mărfuri a crescut în 1974 față de 1970 cu 145,5%, față de 1965 cu 222,7%, față de 1960 cu 363,9%, iar față de 1950 de 11,5 ori. În 1980, se va dubla volumul produselor alimentare desfăcute populației la produse lactate și preparate din carne, mari creșteri înregistrîndu-se la piine, conserve de legume etc.

COORDONATE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMIEI ROMÂNEȘTI ÎN CINCINALUL 1976-1980

„Transpunerea în viață a obiectivelor mărețe înscrise în planul cincinal 1976—1980 cere din partea tuturor o activitate intensă, susținută, muncă disciplinată, spirit de răspundere, o preocupare de zi cu zi pentru organizarea superioară a muncii, măsuri ferme pentru punerea cit mai largă în valoare a rezervelor și posibilităților existente în fiecare județ, în fiecare oraș și comună, în fiecare întreprindere și loc de muncă”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvântarea ținută la 22 iulie 1975 la încheierea lucrărilor Plenarei comune a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale)

PROGRAMUL Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, împreună cu Directivele Congresului al XI-lea cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoriale ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990, sintetizează experiența edificării noii orinduirii sociale în țara noastră și dezvoltă în mod creator teoria și practica construcției socialismului și comunismului. Pe baza Hotărârilor Congresului al XI-lea, recenta plenară comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a dezbătut problemele fundamentale ale mersului înainte al țării pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate — problemele dezvoltării economico-sociale a României în perioada viitorului cincinal 1976—1980.

Dintr-o țară cu un pronunțat caracter agrar, cu o industrie slab dezvoltată și o agricultură înapoiată, România a devenit în mai puțin de un sfert de veac o țară industrial-agrară. România are astăzi o industrie dinamică, întemeiată pe proprietatea socialistă a întregului popor, organizată pe baza cuceririlor științei și tehnicii moderne, are o agricultură socialistă, de stat și cooperatistă, în plin proces de modernizare. Perioada cincinală pe care o vom încheia peste câteva luni se înscrie în istoria dezvoltării noastre cu unele din cele mai înalte realizări obținute în anii socialismului. Semnificative în acest sens sînt datele din tabelul nr. 1.

avansate din punct de vedere economic și ridicarea pe această bază a nivelului de trai al poporului, cit și tendințele ce se manifestă pe plan mondial în domeniul evoluțiilor economice și tehnico-științifice. Programul partidului și Directivele, definind strategia dezvoltării economico-sociale a țării noastre pentru următorii 15—20 de ani, dau perspectiva depășirii stadiului de țară în curs de dezvoltare. Realizînd un venit național de 2 500—3 000 dolari pe locuitor, România se va situa la sfîrșitul acestei perioade printre țările dezvoltate, atît în ceea ce privește nivelul potențialului său tehnico-economic, cit și nivelul de trai al populației.

În concordanță cu Directivele Congresului al XI-lea, pe baza rezervelor și posibilităților puse în valoare în îndeplinirea actualului cincinal, a fost întocmit proiectul planului cincinal pe perioada 1976—1980. Planul cincinal adoptat de recenta Plenară comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale reprezintă o etapă importantă a operei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în care este angajat poporul nostru. Se înscrie pe coordonatele dezvoltării economice accelerate tratate de Congresul al XI-lea.

Opțiune pentru ritmuri accelerate

UNA DIN TRĂSĂTURILE definitorii ale evoluției economiei românești stabilită prin plan pentru următorii cinci ani o reprezintă continuarea dezvoltării economice și sociale în ritmuri înalte. Sînt elocvente pentru această orientare atît ritmul mediu anual de dezvoltare a industriei care, ridicîndu-se la 11,2%, continuă să se situeze printre cele mai ridicate pe plan mondial, cit și cel din agricultură, de 6,0—7,2%, situîndu-se

astfel la nivelul ritmurilor specifice pentru dinamica producției industriale.

Necesitatea creșterii într-un ritm rapid este determinată de cerința ridicării nivelului de dezvoltare a economiei noastre pentru a atinge, într-un termen scurt, nivelul țărilor socialiste avansate din punct

de vedere economic și a ne apropia de cel al țărilor industriale dezvoltate ale lumii. Opțiunea pentru ritmuri înalte de dezvoltare se fundamentează pe evaluarea științifică a resurselor economiei noastre și a posibilităților de valorificare superioară a acestora, precum și pe perspectiva încădrării tot mai puternice a economiei românești în economia mondială.

Fondurile fixe proprietate socialistă, care depășesc în acest an 1 000 miliarde lei, reprezintă un puternic potențial de producție și resurse de creștere economică. Țara noastră dispune încă de rezerve de forță de muncă în agricultură care trebuie atrase în celelalte ramuri ale economiei. De asemenea, productivitatea muncii, situîndu-se la un nivel mai scăzut în comparație cu realizările din unele țări dezvoltate, reprezintă o sursă potențială importantă de creștere a producției.

Importanța hotărîtoare pe care o are pentru țara noastră realizarea unor ritmuri înalte de creștere economică evidențiază, odată mai mult, justetea politicii de mobilizare la maximum a resurselor naționale în direcțiile care asigură dezvoltarea accelerată a economiei.

Principala pîrghie de dezvoltare în ritm înalt a economiei o constituie *investițiile*, orientarea lor fermă spre sectoarele producției materiale. În acest context menținerea în continuare a unei rate înalte de acumulare constituie una din opțiunile politice fundamentale ale partidului nostru, cu semnificații profunde pentru prezentul și viitorul țării, pe care se fundamentează strategia dezvoltării României socialiste.

Prin rata înaltă a acumulării se îmbină interesele actuale și de perspectivă ale națiunii noastre: se asigură dezvoltarea în ritmuri înalte a producției și o creștere rapidă a nivelului de trai al poporului. Este cunoscut că la un anumit stadiu de dezvoltare economică, însăși creșterea consumului, optimizarea raportului dintre fondul de consum și cel de acumulare, ținînd seama de un orizont de timp satisfăcător, conduce la opțiunea pentru o rată relativ înaltă de acumulare. Numai prin asigurarea largirii și modernizării într-un ritm susținut a aparatului productiv se poate realiza o creștere semnificativă și de durată a venitului național pe locuitor și implicit a fondului de consum. Este semnificativ că în cincinalul viitor, cu toate că rata acumulării este ridicată, se va realiza unul dintre cele mai înalte ritmuri de creștere a fondului de consum, creîndu-se, totodată, baza și resursele necesare unei dezvoltări economice care să corespundă exigențelor revoluției tehnico-științifice contemporane.

Planul prevede că în cincinalul 1976—1980 să se repartizeze din venitul național o cotă de 33,5 la sută pentru acumulare, 90% din investițiile ce urmează a se realiza din fondurile statului alocîndu-se pentru dezvoltarea ramurilor producției materiale. În perioada 1976—1980 se prevede a fi puse în funcțiune aproape 2 700 noi capacități de producție industriale și agro-zootehnice. În acest fel, 80% din sporul producției industriale se va realiza în obiective noi.

Profunde mutații structurale

DINAMICA ACCELERATĂ a creșterii economice va fi însoțită de *ample modificări structurale* în economie și în fiecare din ramurile sale, vizînd adaptarea conti-

Ritmuri mediu anual de creștere a principalilor indicatori (%)

	1951—1970	1971—1975 preliminări
Produsul social	9,6	11,5
Venitul național	9,4	12,6
Producția industrială	12,7	14,1
Producția agricolă	3,8	5,7
Volumul comerțului exterior	11,2	16,6 *)

*) Media 1971—1975 față de media 1966—1970.

Prefigurarea dezvoltării viitoare a economiei românești pornește de la nivelul și structura economică actuală, de la resursele materiale și umane disponibile, avînd în vedere atît necesitatea dezvoltării accelerate pentru eliminarea treptată a decalajelor care o mai despart de țările

nuă la progresul tehnic și tehnologic, promovarea ramurilor care asigură o înaltă valorificare a resurselor materiale și de muncă.

O coordonată fundamentală a dezvoltării în cîincinalul viitor și în cele următoare o constituie accentuarea caracterului industrial al economiei. Astăzi nu se mai cere demonstrată importanța rolului industriei pentru progresul economico-social, pentru dezvoltarea generală a societății. Consensusul este cvasiunanim. Accentuarea caracterului industrial al economiei românești se distinge nu numai prin ritmul de creștere a industriei, care, devansînd celelalte ramuri, va ocupa o pondere tot mai mare în producția națională. Prin amplificarea potențialului său, prin modernizarea ramurilor și subramurilor, prin diversificarea și creșterea tehnicității produselor, industria va fi tot mai prezentă în toate fazele și elementele procesului producției largite, contribuind la continua potențare a acestui proces, la accelerarea progresului întregii economii.

În cursul cîincinalului viitor — pentru prima dată în istoria țării noastre — populația ocupată în industrie va depăși numericște populația agricolă. Sub impulsul activităților industriale se vor amplifica modificările în structura socio-profesională a populației, va crește continuu nivelul de cunoștințe tehnice și tehnico-economice al forței de muncă. Amplificarea procesului de industrializare a economiei se reflectă și în creșterea aportului acestei ramuri la exportul țării, la satisfacerea nevoilor de consum ale populației și ridicarea gradului de civilizație a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Un accent deosebit se pune pe îmbunătățirea structurii industriei, prin creșterea mai rapidă a producției în construcția de mașini și chimie și, îndeosebi, a sectoarelor moderne ale construcțiilor de mașini. Vor fi dezvoltate cu prioritate electronica, electrotehnica, mașinile-unelte, mecanica fină, utilajele tehnologice, care își vor mări de 2—3 ori producția în cursul viitorului cîincinal, sporindu-și aportul la modernizarea economiei, la dotarea ei cu tehnică avansată. Dinamica accentuată a acestor ramuri va aduce modificări importante în structura industriei construcțiilor de mașini (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2
Structura producției în industria construcțiilor de mașini (%)

	1975	1980
Total industria construcțiilor de mașini :	100,0	100,0
— din care :		
— electrotehnica	11,2	12,8
— electronica	6,0	8,4
— mașini-unelte	1,8	2,7
— mecanică fină și optică	1,2	2,3
— utilaje tehnologice	4,5	6,4

Prin îndeplinirea acestor prevederi, industria construcțiilor de mașini va acoperi circa 70 la sută din necesarul de mașini și utilaje cuprinse în programul de investiții și, totodată, va contribui în mai mare măsură la extinderea exporturilor țării, precum și la satisfacerea cererilor populației de bunuri de consum de folosință îndelungată. Transformări importante vor interveni și în celelalte ramuri ale economiei.

Producția bunurilor de consum pentru populație se va dezvolta potrivit cu creșterea veniturilor oamenilor muncii, cu cerințele satisfacerii în condiții tot mai bune a nevoilor întregului popor. Producția industriei ușoare se va orienta tot mai mult spre ridicarea calității produselor la nivelul celor mai bune realizări obținute pe plan internațional și asigurarea unei structuri sortimentale a fondului de măr-

furi adecvată cerințelor în continuă evoluție ale consumatorilor. Producția industriei alimentare va fi orientată cu deosebire spre valorificarea optimă a resurselor agricole și va fi astfel organizată încît să asigure o aprovizionare ritmică, în tot cursul anului, a populației cu produsele agroalimentare necesare.

Planul pornește de la premisa că, în actuala etapă, *îmbunătățirea structurii sortimentale a producției, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor* reprezintă condiția primordiale a dezvoltării întregii economii naționale. Prevederile planului conțin măsuri pentru accelerarea procesului de asimilare a produselor cu un grad ridicat de tehnicitate, pentru realizarea producției la nivelul parametrilor tehnico-economici solicitați pe piața internă și internațională. Prin plan sînt stabilite sarcini pentru asimilarea în fabricație a unui mare număr de produse noi. În construcția de mașini, de exemplu, la nivelul anului 1980 peste 70% din producție se va realiza pe seama produselor noi și reproiectate. Activitatea privind proiectarea și asimilarea noilor produse trebuie să asigure o mai mare mobilitate a producției, satisfacerea cu mai multă operativitate a nevoilor economiei.

Gospodărirea rațională a resurselor — condiție esențială a unei dezvoltări accelerate

POTRIVIT cu sarcinile planului, în perioada următorilor cinci ani un accent deosebit se va pune pe dezvoltarea bazei proprii de materii prime, utilizarea rațională a acestora, valorificarea maximă a resurselor secundare. Problemele apărute în ultimii ani pe piața mondială în legătură cu materiile prime, care au determinat să se aprecieze că lumea a intrat într-o criză a materiilor prime și resurselor energetice, impun din zi în zi o preocupare tot mai mare pentru a mări rezervele și a economisi resursele naturale, pentru sporirea cantității de produse obținută dintr-o tonă de materie primă. Folosirea cu randament maxim a resurselor de materiale este impusă în ultimii ani și de creșterea fără precedent a prețurilor la principalele materii prime (tabelul nr. 3).

În vederea creșterii mai accentuate a rezervelor de substanțe minerale utile planul prevede extinderea cercetărilor geologice, în toate zonele țării, urmărind îndeosebi punerea în valoare a noi zăcă-

În condițiile actuale, cînd pe plan mondial problema materiilor prime capătă un caracter tot mai complex, *economisirea pe toate căile și valorificarea lor superioară devine un imperativ esențial al dezvoltării economice*. În primul rînd, trebuie eliminate cauzele care determină consumuri specifice ridicate la diverse produse. Coeficienții de utilizare a materiilor prime (ca raport între cantitatea de materie primă care se regăsește în produs și cantitatea de materie primă consumată) sînt încă foarte scăzuți, ca urmare a pierderilor care au loc atît în procesul de aprovizionare cît și în producție.

În întreaga lume se fac eforturi tot mai mari, științifice și financiare, pentru recuperarea deșeurilor și a resurselor secundare de energie și folosirea lor în producție. An de an în tot mai multe țări crește ponderea materiilor prime și energiei reciclate în producție, economisindu-se astfel însemnate resurse naturale. Pornind de la faptul că în economia noastră există rezerve importante în această direcție, mai ales dacă avem în vedere nivelurile atinse în alte țări, sarcinile planului conțin măsuri tehnice și organizatorice pentru *extinderea utilizării în producție a deșeurilor și a energiei secundare*. Resursele recuperate participă de pe acum în proporție însemnată la acoperirea necesarului de materii prime pentru producția de oțel, hîrtie și cartoane, plăci aglomerate din lemn și alte produse în diferite ramuri industriale, dar gradul de utilizare a deșeurilor continuă să fie scăzut. De aceea, este necesară o mai bună organizare și dezvoltare a activităților pentru recuperarea deșeurilor de la întreprinderi și de la populație și pregătirea tehnologiilor pentru a asigura produse de calitate. Recuperarea și utilizarea energiei secundare va trebui să devină o preocupare permanentă în fiecare întreprindere.

Agricultura — variantă a activității industriale

PRIN MODUL în care este proiectată în planul cîincinal, *agricultura va face un pas important în devenirea sa ca variantă a activității industriale*. Ca ramură de bază, hotărîtoare pentru progresul întregii economii naționale, agricultura se bucură de o atenție deosebită și în cîincinalul viitor. Planul prevede alocarea în perioada 1976-1980 a unui volum de investiții de la stat și cooperative de peste 100 miliarde lei, concomitent cu dezvoltarea ramurilor furnizoare de tehnică și de materiale pentru agricultură. Pe această bază continuă apropierea tehnologică a proceselor de muncă din agricultură de cele industriale, determinînd nu numai creșterea producției, dar și o apropiere tot mai mare a nivelului productivității muncii din agricultură de cel realizat în industrie. Creșterea într-o măsură însemnată a randamentelor în agricultură și reducerea cheltuielilor materiale de producție ne vor apropia de nivelul randamentelor din țările cu agricultură dezvoltată.

Planul cîincinal pe anii 1976—1980 accentuează unele procese ale dezvoltării intensive a agriculturii. În primul rînd capătă noi dimensiuni, *chimizarea producției*, ca un factor esențial al intensificării agriculturii; către sfîrșitul viitorului cîincinal, agricultura va utiliza 250—280 kg îngrășăminte chimice la hectar și cantități însemnate de anti-

Tabelul nr. 3
Evoluția prețurilor pe piața mondială la unele materii prime (în dolari)

Produsul	U/M	1975	
		1971	(în prima jumătate a anului)
Piei brute de bovine	tona	354	400—600
Bumbac	tona	735	1133—1314
Lemn — cherestea de rășinoase	mc	80	196—199
Hîrtie	100 kg	14	41—43
Cocs	tona	39	106—109
Țiței	tona	16—22	84—104

mente de țîței, gaze naturale, cărbuni, minereuri de fier și de metale neferoase, inclusiv dintre cele cu conținuturi mai sărace.

dăunători, biostimulatori și alte substanțe chimice.

În al doilea rând, va avea loc *ridicarea potențialului solului* prin lucrări ample de ameliorare, de combatere a eroziunii, de desecări, precum și prin înfăptuirea etapelor prevăzute ale programului național de irigații. În cursul cincinalului viitor va fi amenajată pentru irigații o suprafață de peste 1 milion hectare, se vor executa desecări pe 1,1 milioane hectare și se vor executa lucrări de combatere a eroziunii solului pe o suprafață de peste 800 mii hectare. Pe terenurile supuse îmbunătățirilor funciare lucrările se vor executa într-o concepție unitară, în funcție de situația terenului pentru a asigura aducțiunea apei când este necesară și eliminarea ei când se află în exces.

În al treilea rând, mecanizarea complexă a muncii în agricultură, creșterea gradului înzestrării tehnice a acesteia pe tot cuprinsul țării, va contribui la ușurarea și reducerea muncii fizice, la creșterea accentuată a productivității muncii. Până la sfârșitul cincinalului se va încheia procesul de mecanizare a agriculturii. În 1980 agricultura va dispune de 125—130 mii tractoare și de alte mașini agricole într-un număr substanțial sporit față de situația actuală. Vor fi introduse sau extinse utilizarea tractoarelor și mașinilor de mare randament, mecanizarea recoltatului la porumb, sfeclă de zahăr, cartofi, legume, plante furajere și a lucrărilor din viticultură, pomicultură și zootehnie.

În al patrulea rând, trebuie să remarcăm eforturile pentru *ridicarea nivelului de pregătire profesională* a lucrătorilor din agricultură; nivelul pregătirii lor tehnice și tehnico-economice va avansa substanțial pentru a se apropia, din ce în ce mai mult, de cel al lucrătorului industrial.

Este de remarcat faptul că întregul complex de măsuri privind înfăptuirea irigațiilor, chimizării, mecanizării și aplicarea agrotehnicilor moderne converg spre un obiectiv extrem de important pentru agricultură: imprimarea unei stabilități crescînde producției agricole. Intervenția activă a omului asupra proceselor naturale în toate sectoarele de activitate agricolă se va generaliza în tot mai multe unități agricole și zone ale țării.

Pe baza folosirii mai bune a terenului și a dotării tehnico-materiale se prevede că producția agricolă va crește în cincinalul viitor cu 34—36% față de cincinalul 1971—1975. *Sporirea producției de cereale*, reprezintă, ca și până în prezent, obiectivul principal, de înfăptuirea căruia depinde în măsură hotărîtoare și realizarea sarcinilor prevăzute în zootehnie. Se preconizează a se realiza, în medie, anual 21.0 milioane tone de cereale. *La plantele tehnice*, de asemenea, se prevede sporirea producției la hectar, dîndu-se o atenție deosebită sfeclă de zahăr, florii soarelui, plantelor textile. La în și cîneapă pentru fuioar, există, după cum se știe, programe speciale de creștere a producției pentru asigurarea unor cantități sporite de materii prime necesare industriei ușoare. *Legumele* se vor realiza în întregime pe terenurile irigate, cultivîndu-se întreg sortimentul necesar satisfacerii nevoilor populației, industriei alimentare și asigurînd cantitățile și calitatea cerută la export.

O politică activă de dezvoltare teritorială

PLANUL CINCINAL 1976—1980 se înscrie pe linia realizării unor schimbări radicale în structura teritorială a economiei naționale. Țara noastră a obținut rezultate remarcabile în ridicarea economică a unor zone a căror structură în trecut cuprindea cu precădere agricultura caracterizată și ea printr-un nivel foarte scăzut de dezvoltare.

Programul partidului și Directivele Congresului al XI-lea prevăd un salt calitativ în următorii 15 ani în ce privește repartiția teritorială a forțelor de producție, care se realizează într-o concepție unitară de sistematizare a dezvoltării economice și sociale a întregului teritoriu al țării. De o deosebită importanță pentru realizarea acestui obiectiv este hotărîrea Congresului al XI-lea, ca în anul 1980 în fiecare județ să se realizeze o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei. Rezultă deci că industriei îi revine în continuare rolul decisiv în restructurarea repartiției teritoriale a forțelor de producție, pe baza îmbinării optime a criteriilor economice cu cele sociale, în vederea dezvoltării tuturor zonelor țării (tabelul nr. 4).

Tabelul nr. 4
Gruparea județelor după volumul producției industriale

Producția globală industrială	Numărul de județe *)			
	1965	1970	1975	1980
pînă la 4 miliarde lei	27	16	5	—
4.1—10 miliarde lei	9	15	14	—
10.1—15 miliarde lei	3	5	7	17
15.1—25 miliarde lei	—	3	9	12
peste 25 miliarde lei	1	1	5	11

*) Inklusiv municipiul București

În cadrul politicii de investiții, partidul nostru va imprima un dinamism mai mare procesului de *repartizare rațională pe teritoriu* a forțelor de producție, dezvoltării economice și sociale armonioase a tuturor județelor țării. Pe baza orientărilor date de Congresul al XI-lea al partidului, noile obiective industriale vor fi astfel amplasate încît să se realizeze o creștere mai rapidă a producției în județele mai puțin dezvoltate. Cincinalul 1976—1980 va aduce o contribuție însemnată la profunde schimbări ce se vor produce în continuare în dezvoltarea județelor țării.

După cum se vede, în cursul viitorului cincinal, toate județele țării vor cunoaște o puternică înflorire economică și socială. Industria va deveni ramura preponderentă în cadrul fiecărui județ și nu numai pe ansamblul țării. Astfel, se va încheia practic procesul de creare a bazei industriale în toate județele țării, premisă de prim ordin pentru ridicarea la viață economico-socială înfloritoare a tuturor zonelor și localităților patriei, pentru asigurarea deplinei egalități sociale a tuturor membrilor societății. Acest proces, care în cincinalul viitor va marca și realizarea primei etape a „Programului național de sistematizare a teritoriului și localităților urbane și rurale”, va contribui și la accelerarea procesului de urbanizare. În perioada 1976—1980, în vederea ridicării condițiilor de trai și de civilizație pentru dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane pe întreg cuprinsul țării, primele din cele 300—400 de comune care urmează să fie transformate pînă în anul 1990 în centre urbane vor cunoaște o asemenea metamorfoză.

Eficiența pe prim plan în activitatea economică

EVOLUȚIA viitoare a economiei românești prefigurată de planul cincinal evidențiază accentuarea factorilor care caracterizează reproducția de tip intensiv. În economia noastră sînt puse tot mai mult în valoare atît elementele extensive cît și cele intensive ale dezvoltării. În același timp, dezvoltarea viitoare a economiei noastre este concepută în condițiile accentuării continue a rolului factorilor economici în toate sectoarele de activitate. Aceasta își găsește reflectare în mod sintetic în primul rînd în raportul dintre

ritmurile de creștere a produsului social și a venitului național. În cincinalul în curs de realizare ritmul mediu anual de creștere a venitului național depășește cu circa un procent pe cel al produsului social; aceeași tendință — chiar mai accentuată — este prevăzută și în planul cincinal viitor: în perioada 1976—1980 produsul social va crește anual cu 9% în timp ce venitul național va avea un ritm mediu pe an de 10.5%.

Caracterizarea cincinalului viitor de către Congresul al XI-lea al P.C.R. ca cincinal al revoluției tehnico-științifice, nu constituie doar o denumire. Ea reprezintă concepția asupra conținutului și semnificațiilor profunde privind modul în care a fost gîndită și concepută dezvoltarea țării în etapa

viitoare, rolul deosebit ce revine resursurilor și impulsului progresului tehnico-științific în accelerarea creșterii economice. Punerea în valoare în măsură tot mai mare a impulsurilor inovațional, științific, tehnologic, organizațional, și educațional este transpusă tot mai pregnant în această etapă pe planul practicii printr-un complex de măsuri conceptuale, organizatorice, instituționale, funcționale, care să asigure sporirea rolului acestor factori în creșterea economică.

La accentuarea procesului care caracterizează reproducția de tip intensiv va contribui în măsură crescîndă pătrunderea tot mai adîncă a științei, a progresului tehnico-științific în toate ramurile economiei. Creșterea rolului științei în viața economică se realizează prin acțiuni convergente pe toate planurile, menite să asigure simbioza cercetare-invățămînt-producție. La ceea ce s-a înfăptuit pînă acum în această direcție, realizări importante se vor adăuga în cincinalul 1976—1980.

Planul pe perioada 1976—1980 amplifică și adîncește tendințele de creștere a eficienței manifestate în cursul actualului cincinal. Sarcinile planului obligă toate întreprinderile, toate organele economice să pună în centrul activității lor preocuparea pentru realizarea producției cu cheltuieli cît mai scăzute și sporirea rentabilității, creșterea continuă a randamentului fondurilor utilizate. El conține, în același timp, măsurile și direcțiile principale pentru crearea condițiilor necesare valorificării acestor factori.

În perioada 1976—1980 vor fi create circa un milion de noi locuri de muncă cu precădere în ramurile neagricole ceea ce va determina ocuparea mai bună a forței de muncă și va contribui la valorificarea ei la un nivel tot mai ridicat. Transformările radicale din structura forței de muncă, ridicarea nivelului său general de calificare se realizează pe baza unui amplu program de pregătire, corelat cu nevoile sociale, pentru toate categoriile de oameni ai muncii. În anii următori va crește continuu ponderea muncitorilor calificați, a cadrelor de specialitate și a celor cu studii superioare. Semnificativ pentru modificările de structură ce vor interveni este faptul că, în viitorul cincinal, prin diverse forme de învățămînt se vor pregăti 1,8—2 milioane cadre.

Productivitatea muncii va înregistra ritmuri înalte de creștere în toate ramurile economiei și în primul rînd în industrie. Productivitatea muncii industriale va spori cu 54 la sută în cincinalul 1976—1980. Semnificația economică a acestei creșteri constă în faptul că peste două

treimi din sporul anual al producției se va obține pe calea ridicării productivității muncii. Este necesară accelerarea ritmului de creștere a productivității muncii, mai ales dacă avem în vedere nivelul atins de industria noastră și competiția ce are loc pe plan mondial. Țări cu un nivel ridicat economic realizează ritmuri înalte de creștere a productivității muncii și merg chiar spre accelerarea acestor ritmuri (tabelul nr. 5).

Tabelul nr. 5
Ritmuri de creștere ale productivității muncii în industria unor țări europene, în Japonia și S.U.A. (%)

Țara	Realizări		
	1971	1972	1973
R.S. Cehoslovacă	6,0	6,6	5,3
R.D. Germană	5,0	4,8	5,5
R.P. Bulgaria	6,0	6,6	7,1
R.P. Polonă	5,0	6,7	8,9
R.P. Ungară	7,0	6,5	5,3
U.R.S.S.	6,0	5,7	6,3
Austria	5,0	6,7	---
Franța	6,0	7,5	7,0
R.F. Germania	2,0	5,9	7,4
Suedia	4,0	4,8	6,4
Japonia	5,0	10,5	---
S.U.A.	5,3 *)	7,1 *)	---

Sursa: Anuarele statistice ale țărilor respective
*) Pentru S.U.A. industria prelucrătoare.

Ca factor al creșterii economice, productivitatea va acționa intens și în celelalte ramuri. În construcții, ritmul de creștere va fi mai ridicat decât în industrie, ceea ce va permite apropierea celor două ramuri din punct de vedere al productivității muncii.

Creșterea productivității muncii se va realiza pe baza extinderii mecanizării, automatizării proceselor de producție și aplicării proceselor tehnologice moderne. De asemenea, se va întemeia pe o mai bună organizare a producției și a muncii, pe întărirea ordinii și disciplinei și eliminarea pierderilor din timpul de lucru. Calculele estimative arată că jumătate din sporul productivității muncii prevăzut poate fi realizat pe seama introducerii progresului tehnic, iar cca 40% se poate obține prin perfecționarea organizării producției și a muncii.

O problemă de bază a sporirii eficienței activității economice o constituie *reducerea costurilor de producție și în special a cheltuielilor materiale*. În cincinalul următor, potrivit prevederilor, ponderea cheltuielilor materiale în produsul social va scădea de la 57,4% la 53,8%. Cu toată această scădere, nivelul cheltuielilor materiale în țara noastră se menține încă mult peste cel realizat în țări cu economie mai dezvoltată. Dintr-un calcul făcut pe baza balanțelor legăturilor dintre ramuri (anul 1970 pentru România și anul 1959 pentru celelalte țări) rezultă că, în condiții aproximativ comparabile, cheltuielile materiale în țara noastră sunt mult mai ridicate decât în alte țări. (tabelul nr. 6). Aceasta are influențe directe asupra venitului național obținut în raport cu efortul material investit în producție.

O imagine elocventă asupra importanței

Tabelul nr. 6
Ponderea cheltuielilor materiale (%)

Țara	În industrie	În total produs social
România	58,3	54,8
Franța	52,0	43,8
R.F. Germania	55,7	47,5
Italia	56,0	45,3
Spania	58,3	43,6

Notă: Datele pentru România au fost recalulate pentru a le face comparabile cu celelalte țări, din care gaură nu concordă cu datele utilizate curent în planificare și statistică.

și semnificației economice a reducerii cheltuielilor materiale ne-o dă faptul că scăderea cu un singur procent a ponderii acestora la nivelul anului 1980 echivalează cu un venit național suplimentar

de 13—14 miliarde lei. Un asemenea calcul constituie un argument suficient pentru a explica rațiunile pentru care planul accentuează necesitatea de a se lua măsuri ferme în toate ramurile pentru micșorarea consumurilor specifice, prin perfecționarea tehnologiilor, modernizarea produselor, adoptarea unor structuri de producție care valorifică în cel mai înalt grad resursele materiale și munca socială.

Participarea tot mai largă și eficientă la diviziunea internațională a muncii

CU TOATE CĂ în ultimii 4 ani ritmul dezvoltării schimburilor economice a fost de 21,5% anual, volumul pe locuitor al comerțului nostru exterior este relativ scăzut în

comparație cu alte țări.

O caracteristică importantă a direcțiilor trasate de planul cincinal este încadrarea *tot mai eficientă a economiei noastre în diviziunea internațională a muncii*, odată cu creșterea dimensiunilor sale și ca o condiție a acestei creșteri. Activizarea participării României la schimbul internațional de mărfuri a devenit o necesitate obiectivă a creșterii accelerate a economiei naționale, a progresului societății românești.

O expresie a orientării ferme spre participarea mai activă a țării noastre la diviziunea internațională a muncii este faptul că dinamicile proiectate conțin ritmuri ale comerțului exterior superioare ritmurilor de creștere a produsului social și venitului național: în perioada 1976—1980 creșterea comerțului exterior va fi de 12,3% pe an în comparație cu 9% prevăzut pentru produsul social și 10,5% pentru venitul național.

Creșterea gradului de complexitate a relațiilor economice internaționale, sub impactul revoluției din știința și tehnica contemporană, a determinat o tot mai puternică împletire a activității economice externe din sfera circulației cu activitatea din sfera producției. În ansamblul interdependențelor din economia mondială, cooperarea în producție reprezintă o formă superioară de manifestare a relațiilor economice dintre state, cu efecte majore nu numai asupra schimburilor externe de mărfuri, ci și asupra întregului complex al economiei naționale.

Situația economică internațională, actuală, tendințele ce se manifestă în prezent în economia mondială își exercită influența, într-o anumită măsură, și asupra dezvoltării economiei naționale. Nici o țară care participă activ la diviziunea mondială a muncii nu poate rămâne pasivă față de aceste fenomene.

De aceea țara noastră susține cu atîtă insistență unirea eforturilor tuturor statelor pentru soluționarea pe o bază nouă a problemelor economice complexe ale lumii contemporane, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Finalitatea uman-socială a dezvoltării

CONCEPȚIA partidului nostru, întreaga sa politică, ca și principalele opțiuni privind dezvoltarea economică și socială a țării au pornit întotdeauna de la finalitatea uman-socială a tuturor acțiunilor. Actualul plan cincinal, ca și întreaga politică a partidului nostru, pornesc de la faptul că omul reprezintă factorul esențial al dezvoltării economico-sociale, că întreaga dezvoltare trebuie să fie subordonată satisfacerii plenare a cerințelor sale în continuă diversificare, creării condițiilor materiale pentru afirmarea neîngrădită a personalității umane.

Astfel, prevederile din cincinal asigură fondurile necesare creșterii veniturilor tuturor categoriilor de populație, dezvoltării în continuare a bazei materiale a învățămîntului, ocrotirii sănătății, culturii și îmbunătățirii condițiilor de locuit. Sporirea venitului național va permite o creștere substanțială a fondului de consum, creînd premisele satisfacerii tot mai depline a necesităților populației. Volumul fondului de consum în 1980 va fi cu 46 la sută mai mare față de 1975, înregistrîndu-se un ritm mediu anual de creștere pe cincinal de circa 8 la sută. Veniturile din muncă urmează să crească în 1980 față de 1975 în felul următor: retribuția reală va spori cu 18—20 la sută, iar veniturile reale ale țărănimii cu 20—25 la sută.

În perioada 1976—1980 vor spori într-un ritm susținut și veniturile pe care le realizează populația din fondurile sociale de consum. Cheltuielile statului pentru finanțarea acțiunilor social-culturale vor crește cu peste 50 la sută față de actualul cincinal. Pensia medie reală de asigurări sociale va fi majorată, realizîndu-se o creștere medie pe cincinal cu 15—16 la sută. De asemenea, va crește pensia membrilor C.A.P.

La creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor și îmbunătățirea condițiilor de viață o contribuție importantă au gratuitățile și avantajele de care populația beneficiază prin rețeaua de învățămînt, de ocrotire a sănătății, a activității culturale etc. Cheltuielile social-culturale de care beneficiază gratuit populația reprezintă un spor pe persoană la veniturile reale obținute din muncă, de 25 la sută față de retribuție și de 20 la sută față de veniturile țărănimii pe o persoană activă. Ca rezultat al creșterii retribuției și a fondurilor sociale de consum, volumul total al veniturilor reale va crește în 1980 față de 1975 cu 37 la sută, iar pe locuitor veniturile reale vor spori cu circa 30 la sută.

Viitorul plan cincinal, elaborat în concordanță deplină cu prevederile Programului și Directivelor Congresului al XI-lea al P.C.R. exprimă în mod concludent concepția partidului nostru de dezvoltare rațională și echilibrată a tuturor laturilor societății, va marca încă o etapă, deosebit de importantă, pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Opțiunea prospectivă în care a fost elaborat planul cincinal, ca parte componentă a amplului proces de propășire a țării pe calea progresului economic și social, pune încă o dată în evidență influența creșterii economice asupra dezvoltării sistemului social și acțiunea inversă a stimulării creșterii de către evoluția și progresul sistemului social-politic, interacțiune în care rolul central revine dimensiunilor umane-sociale ale acestor procese de o amploare covârșitoare.

Ilie ȘALAPA

**ECONOMIE
NATIONALA**

NIVELUL DE TRAI ÎN CONCORDANȚĂ DEPLINĂ CU RITMUL ACCELERAT AL CREȘTERII ECONOMICE

MAJORAREA suplimentară a retribuiției tarifare a tuturor categoriilor de personal, efectuată începînd cu data de 15 iulie a.c., se circumscrie în ansamblul politicii consecutive a P.C.R. de dezvoltare rapidă a forțelor de producție și de ridicare continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. Ea este menită să asigure realizarea prevederilor planului cincinal de ridicare a veniturilor nominale și reale ale oamenilor muncii. Acest obiectiv important rezultă din însuși Decretul Consiliului de Stat în care se arată că: „Ținînd seama că prin majorările retribuiției tarifare acordate pînă în prezent și în urma creșterii prețurilor și tarifelor la unele produse și servicii nu se asigură creșterea veniturilor reale avută în vedere, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a hotărît majorarea suplimentară a retribuirii tarifare a tuturor categoriilor de personal cu încă 60 lei lunar”.

Expresie elocventă a deplinei subordonări în țara noastră a producției consumului imediat și de perspectivă, imbinării armonioase a intereselor individuale cu cele sociale, măsurile recente își au izvorul în munca entuziastă desfășurată de întregul nostru popor pentru realizarea înainte de termen a actualului plan cincinal. Prin aceste măsuri de majorare suplimentară a retribuiției tarifare se confirmă încă o dată în practică faptul că ritmul înalt de creștere economică, angajarea plenară a oamenilor muncii pentru realizarea obiectivelor și sarcinilor cuprinse în planul național unic de dezvoltare economică și socială este singura cale pentru ridicarea rapidă pe trepte superioare, a însăși bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor.

Importanța deosebită a acestei majorări de retribuție rezidă nu numai în faptul că asigură acoperirea cheltuielilor personalului determinate de majorarea unor prețuri și tarife, dar înainte de toate în aceea că asigură populației sporuri suplimentare de venituri, permițînd astfel creșterea gradului de satisfacere a nevoilor materiale și spirituale ale oamenilor muncii. Ceea ce atrage în mod deosebit atenția este și faptul că aceste măsuri au o extensiune largă, de efectele lor favorabile, directe și indirecte, beneficiind toate categoriile de personal.

Aceste măsuri — prin intermediul cărora se asigură condiții de reproducție a forței de muncă și de satisfacere crescîndă a nevoilor tuturor oamenilor muncii, menite să asigure schimbul echitabil între individ și societate, între energia cheltuită în procesul muncii

pentru producție pe de o parte și cantitatea de bunuri și servicii pe care trebuie să le obțină în baza retribuției nominale și reale pe de altă parte. În fine, faptul că această majorare suplimentară se acordă pe calea muncii prestate și nu în afara acestui criteriu asigură premisele favorabile ale înlăturării reproducerii forței de muncă concomitent cu sporirea interesului pentru muncă, pentru desfășurarea unei activități utile și tot mai eficiente.

Desigur, cei 60 lei cît reprezintă majorarea suplimentară a retribuției tarifare își au importanța lor chiar ca ordin de mărime. Astfel, cînd este privită la scara unui an suma respectivă reprezintă o creștere de retribuție de 720 lei pentru fiecare persoană pe acest an.

Aceeași majorare capătă o importanță deosebită cînd este privită nu numai la nivelul unei persoane, ci și la scara întregului efectiv de persoane, ocupate în principal în ramuri neagricole. De această majorare beneficiază în mod direct 6 milioane persoane, adică mai mult de jumătate din efectivul forței de muncă, ceea ce face ca suma totală anuală aferentă majorării de 60 lei să se ridice la 5 miliarde lei, ceea ce, după scăderea majorărilor de prețuri, înseamnă un aport de venit nominal net de 3,6 miliarde lei.

Însă majorarea suplimentară concurează la reproducția forței de muncă și pe o cale indirectă, dacă ținem seama de condițiile speciale care însoțesc aplicarea acestor măsuri. Astfel, ea contribuie nemijlocit la reproducția numerică a forței de muncă, precum și a forței de muncă calificate, întrucît se realizează prin păstrarea nemodificată a limitelor și plafoanelor în funcție de care se acordă atît alocația de stat pentru copii, cît și bursele elevilor și studenților. Dacă ținem seama și de aceste efecte, numărul beneficiarilor recentei majorări a retribuției tarifare depășește considerabil efectivul ca atare al personalului ocupat în ramurile neagricole. Și sub acest aspect recenta hotărîre se adresează în mare măsură tinerei generații.

Pe fondul asigurării reproducției și stimulării materiale a tuturor categoriilor de personal, recente măsuri, care prevăd atribuirea aceleiași sume absolute pentru fiecare persoană, nu conduc la nivelare sau la fenomene de egalitarism. Prin aceste măsuri se asigură condiții pentru ca reproducția și stimularea materială să aibă nu numai un caracter de rezultat, ci și de premise ale dezvoltării forțelor de producție, ale realizării sarcinilor și obiectivelor înscrise în planul na-

țional unic de dezvoltare economică și socială. Astfel, este de menționat mai întîi faptul că datorită rămîinerii nemoificate a cotelor de impozite, raportul dintre retribuția nominală brută și retribuția nominală netă rămîne constant, ceea ce, de asemenea, face ca raportul dintre retribuția minimă și maximă să nu se modifice.

În concepția partidului nostru, asigurarea condițiilor de reproducție și de ridicare a bunăstării materiale a tuturor membrilor societății — fără a conduce la egalitarism — se efectuează odată cu creșterea mai frecventă a retribuțiilor mici. Retribuțiile mici, după cum se știe, sînt cele mai sensibile la majorările de prețuri și de tarife. Recentele măsuri, deși prevăd creșterea retribuției cu 60 de lei pentru fiecare lucrător, aceasta reprezintă peste 3% din retribuția medie nominală pe economie (de 1975 lei) ce se va realiza în acest an, 4,3% din retribuția minimă a muncitorilor calificați și 5% din retribuția minimă a muncitorilor necalificați.

Creșterea mai rapidă, absolută sau relativă, a retribuțiilor mici se întemeiază și pe procesul continuu de pătrundere în sfera resurselor apte de muncă a unor contingente tinere cu nivel mediu tot mai ridicat de pregătire generală și de specialitate.

Pe ansamblul perioadei 1971—1975, inclusiv ca urmare a aplicării recentei majorări suplimentare, se asigură o creștere mai rapidă a retribuției pentru muncitorii calificați, ceea ce firește este de natură să satisfacă mai bine exigențele promovării progresului tehnic și valorificării lui eficiente, creșterea mai rapidă a productivității muncii. Astfel, în timp ce pe ansamblul personalului retribuția nominală, în acest cincinal, urmează să crească cu 30%, retribuția minimă pentru muncitorii necalificați va crește cu 50%, în timp ce pentru muncitorii calificați din prima categorie va crește cu circa 55%.

Ținînd seama că sporirea nivelului de trai este o coordonată fundamentală a întregii politici a Partidului Comunist Român, căreia îi este organic subordonată întreaga dezvoltare a producției socialiste, apare cît se poate de firească necesitatea participării plenare, tot mai manifestă și entuziastă a întregului nostru popor la edificarea programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

Gh. RĂBOACĂ

Prețurile să corespundă bazei lor reale — cheltuielile de producție

A CȚIUNEA DE CORECTARE a unor prețuri, efectuată la mijlocul lunii iulie, conduce la o creștere a indicelui prețurilor cu amănuntul în 1975 de 3% față de 1970 (care include toate modificările de prețuri efectuate în actualul cincinal), ceea ce corespunde unei creșteri medii de 0,6% pe an. În același timp însă retribuția nominală înregistrează o creștere de 30%, iar retribuția reală de 22%, asigurându-se un volum de mărfuri și servicii sporit, corespunzător veniturilor suplimentare ale populației. Măsurile luate constituie astfel o nouă dovadă a consecvenței cu care partidul nostru urmărește aplicarea programului stabilit de Congresul al XI-lea al P.C.R. de dezvoltare economică-socială a țării și de creștere neconținută a nivelului de trai al întregului popor.

Este evident că sporirea suplimentară a veniturilor populației este posibilă numai într-o economie dinamică, în care procesul creșterii economice are la bază un echilibru material, financiar și valutar stabil în timp, în care, de rezultatele obținute în dezvoltarea economiei beneficiază în primul rând cei care au contribuit în mod direct la obținerea lor.

După cum se știe țara noastră își acoperă o parte din necesarul de materii prime prin import, astfel că prețurile externe, care au crescut în mod vertiginos, au dus la majorarea cheltuielilor de producție ale bunurilor de consum fabricate din materii prime provenite din import. Separat de fenomenele economice pe plan mondial, în mod obiectiv costurile interne au crescut în unele ramuri sau subramuri (industria cărbunelui, petrolului etc.), astfel că prețurile cu amănuntul actuale au devenit neacoperitoare pentru o serie de bunuri de consum, acestea producându-se cu pierderi.

Ignorarea în continuare a fenomenelor economice mondiale ar fi dus la menținerea unor cereri sporite de import pentru unele materii prime, care nu se justifică în toate cazurile, respectiv la eforturi valutare suplimentare pentru efectuarea acestor importuri. Totodată, pierderile care se înregistrează la unele produse aveau efecte anti-economice, afectau gestiunea activității acestora, nu stimulau dezvoltarea producției, în unele cazuri prin prețul final de realizare neasigurându-se nici recuperarea costului materiilor prime. În același timp prețurile cu amănuntul care se situau sub nivelul cheltuielilor de producție nu stimulau utilizarea rațională a unor produse, protejarea resurselor energetice sau economisirea unor materii prime deficitare, din care o parte se aprovizionează din import.

De aceea, înlăturarea contradicțiilor între prețurile cu amănuntul ale unor bunuri de consum și cheltuielile de producție se impunea atât din considerente de ordin economic, cât și din considerente de politică socială, creindu-se în acest fel condiții de desfășurare normală a producției și circulației mărfurilor, de dezvoltare și diversificare a producției în concordanță cu cerințele populației.

Corecturile de prețuri efectuate scot în evidență analiza fundamentată, efectuată pentru fiecare produs sau grupă de produse, tratarea în mod diferențiat a soluțiilor de rezolvare a problemelor complexe pe care le ridică în practică o astfel de operațiune menită să înlăture unele prețuri care, prin caracterul lor artificial, nu dă-

deau posibilitatea aprecierii reale a activității economice a fiecărei unități sau a consumului unor bunuri.

Corectarea unor prețuri și tarife a avut la bază principiul fundamentate economic și social, dintre care ar putea fi subliniate următoarele:

1 Corecturile de prețuri s-au făcut într-un cadru strict organizat, ferm stăpinit și controlat de stat, în limitele evoluției planificate a prețurilor, ceea ce întărește caracterul de stabilitate, de ansamblu, al prețurilor, care este opus procesului inflaționist ce domină întreaga viață economică și socială din țările occidentale. Prețurile fixe stabilite de stat, obligația corelării tuturor prețurilor produselor noi cu prețurile existente, neadmiterea depășirii anumitor limite maxime de preț fixate prin acte normative, controlul permanent al organelor de stat și al cetățenilor cu privire la modul cum se aplică prețurile, constituie mijloace de a bara tendința unor întreprinderi de a rezolva pe seama prețurilor de vânzare problemele legate de creșterea eficienței producției.

2 Prețurile corectate au fost determinate pe baza cheltuielilor de producție realmente necesare pentru obținerea producției, deci costuri analizate critic, curățate de cheltuielile neeconomice. Pentru majoritatea produselor această acțiune a avut loc în cadrul operațiunii de stabilire a prețurilor de producție reasezate, în care s-au recunoscut numai cheltuielile care s-au încadrat în normele de consum de materii prime, materiale, de muncă etc. Totodată, s-au avut în vedere rentabilități normale de 6—8%, iar în cazul cărbunilor de cea 3%, astfel că unitățile economice care lucrează cu costuri de producție mai ridicate trebuie să ia în continuare măsuri pentru reducerea consumurilor specifice pe unitatea de produs, pentru creșterea productivității muncii și respectiv pentru creșterea rentabilității în primul rând pe seama efortului propriu.

Prețurile stabilite constituie astfel o pîrghie care impune acțiuni hotărâte pentru scăderea cheltuielilor de producție: corectarea unor prețuri nu a fost și nici nu putea fi concepută ca o acțiune de scoatere din impas a întreprinderilor care realizează producția cu costuri ridicate ca urmare a risipei și a slabei gospodării a fondurilor materiale și bănești care le sînt puse la dispoziție. O astfel de abordare a problemei eliminării pierderilor care se înregistrează la unele bunuri de consum ar fi dus la o creștere nejustificată a prețurilor cu amănuntul, care nu ar fi contribuit la eliminarea costurilor mari pe care le au unele întreprinderi și pe care, pe bună dreptate, societatea nu le recunoaște ca fiind necesare.

Preocuparea față de nivelul prețurilor s-a făcut simțită și prin aceea că rabaturile comerciale la unele produse au fost reduse (exemplu la lignit cu 18 puncte, la huiă sortată cu 9 puncte, la huiă spălată cu 12 puncte, la brichete de lignit și huiă cu 13 puncte, la cherestea de stejar, de fag și diverse specii cu 4 puncte etc), pentru a atenua și pe această cale majorarea prețurilor produselor respective.

În noile condiții reducerea mai accentuată a cheltuielilor de producție și de circulație constituie mijlocul principal de în-

tărare a gestiunii economice, prețurile corectate constituind un criteriu concludent de apreciere a activității economice a fiecărei unități, de evidențierea directă a unităților economice ale căror costuri sînt exagerate.

3 Corectarea prețurilor a fost făcută în ambele sensuri: la unele produse la care se înregistrau pierderi prețurile au fost majorate, în timp ce la produsele cu acumulări mari și la care posibilitățile de producție corespund cu cererea de consum sporit a populației, prețurile au fost reduse. Spiritul de etică în domeniul prețurilor s-a manifestat și prin grija cu care au fost selectate produsele. După cum se cunoaște au rămas nemodificate prețurile combustibililor (lemn de foc și cărbune) care se distribuie pe bază de tichet, pentru a nu influența cheltuielile populației cu venituri mai mici. Prețurile au rămas nemodificate și la deșeurile lemnoase, la motorină, precum și la petrolul lampant care se vinde în mediul rural.

La gaze naturale, deși condițiile favorabile de producție din țara noastră se reflectă în mod corespunzător în prețul de cost al acestora, modificarea prețului a avut în vedere asigurarea unor condiții echitabile de preț pentru toți consumatorii de combustibili, care să țină seama și de plusul de comoditate pe care îl oferă utilizarea gazelor naturale.

La medicamente reducerea celei mai sensibile de preț s-au efectuat la produsele de mare importanță pentru tratamente, care sînt utilizate, de regulă, o perioadă mai îndelungată, cum sînt antibioticele, medicamentele pentru tratamentul bolilor cardiovasculare, psihice etc. Majorarea prețurilor la unele medicamente din import este localizată în principal la cele destinate asistenței medicale ce se acordă în spitale (produse pentru anestezie și reanimare, pentru intervenții chirurgicale etc.), care afectează într-o mică măsură cheltuielile populației. De altfel, majorarea prețurilor unor medicamente însumează cca 30 mil. lei anual față de cca 260 mil. lei cît reprezintă reducerea prețurilor cu amănuntul, astfel că populația va beneficia de un avantaj de cca 230 mil. lei. Este de subliniat că la medicamente indicate în unele maladii cronice, precum și la blocuți de desen, caiete școlare și maculatoare se mențin prețurile existente, nerentabile, deși aceste produse fac parte din grupele sau subgrupele de produse la care prețurile au fost corectate.

Este de observat că nu a fost modificat prețul la nici un produs alimentar, deși unele din acestea se produc cu pierdere. Statul va face în continuare eforturi susținute la unele produse și servicii, din care este suficient să exemplificăm transportul în comun, la care tarifele au rămas nemodificate deși acesta este un mare consumator de produse petroliere.

4 Corecturile de prețuri s-au limitat la un număr restrins de produse și servicii, ele au afectat numai o mică parte din sortimentele de bunuri de consum (excepție făcînd doar grupa combustibililor) și care, de regulă, sînt adresate unei categorii

G. NICOLESCU

VALORIFICAREA POTENȚIALULUI PROPRIU

MAREA INCERCARE la care a fost supusă țara noastră în ultimele săptămâni se apropie de sfârșit. Cu victoria așteptată a omului. Cu victoria tuturor celor care au format un adevărat zid de netrecut în fața stihilor dezlănțuite ale naturii. În frontul unit împotriva inundațiilor s-au aflat în aceste zile toți locuitorii patriei care, strâns uniți în jurul partidului, au luptat cu o hotărâre de nezdruccinat, într-o emoționantă solidaritate a voinței și a dăruirii pentru prevenirea și combaterea consecințelor inundațiilor, pentru asigurarea desfășurării normale a întregii capacități productive.

La chemarea partidului, a secretarului său general, pretutindeni s-a acționat energic pentru punerea în funcțiune cât mai grabnică a tuturor instalațiilor afectate, restabilirea deplină a căilor de comunicație, pentru stringerea recoltei. Activitatea de reconstrucție, de recuperare, aflată în plină desfășurare, a început să dea deja roade importante, aproape totalitatea întreprinderilor calamitate desfășurându-și activitatea normal. Imaginea cenușie, dezolantă, a multor sate și orașe, a unui mare număr de fabrici și uzine, a sute de mii de hectare aflate sub apă s-a schimbat și se schimbă în continuare. Hărnicia nedezmințită și priceperea poporului nostru adaugă o nouă prospețime, un plus de eficiență obiectivelor economice și social-culturale care au avut de suferit.

Apreciind că, datorită mobilizării tuturor forțelor, sint pe cale să fie înlăturate consecințele inundațiilor, că recolta a fost în cea mai mare parte strinsă, inclusiv în zonele calamitate, că în general a fost reluată activitatea normală în industrie, transporturi și telecomunicații și că în toate județele se acționează intens pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, pentru efectuarea reinsămânțărilor și a lucrărilor de întreținere a culturilor, partidul a pus în fața oamenilor muncii din întreprinderile afectate de inundații sarcina de mare răspundere de a depune în continuare eforturi pentru recuperarea integrală a rămășițelor în urmă și a pierderilor provocate de inundații. Sarcini deosebit de importante stau și în fața întreprinderilor neafectate de inundații, care trebuie să realizeze producții suplimentare la produsele cerute la export cât și pe piața internă, în așa fel încât pagubele din industrie, agricultură, transporturi etc. să fie în întregime recuperate.

Cum au răspuns colectivele din întreprinderi acestor sarcini? „Arma noastră cea mai de preț împotriva consecințelor inundațiilor este munca” — această adevărată lozincă a mobilizat milioanele de oameni ai muncii, a dat naștere, pe fondul unei înalte solidarități umane, unor inițiative prețioase demne de puternica emulație caracteristică perioadei pe care o străbatem. În toate întreprinderile care au fost calamitate, pe baza unei analize atente și mobilizări intense a rezervelor interne se întocmesc programe concrete, grafice precise pentru recuperarea integrală prin forțe proprii și într-un termen cât mai scurt a tuturor pagubelor.

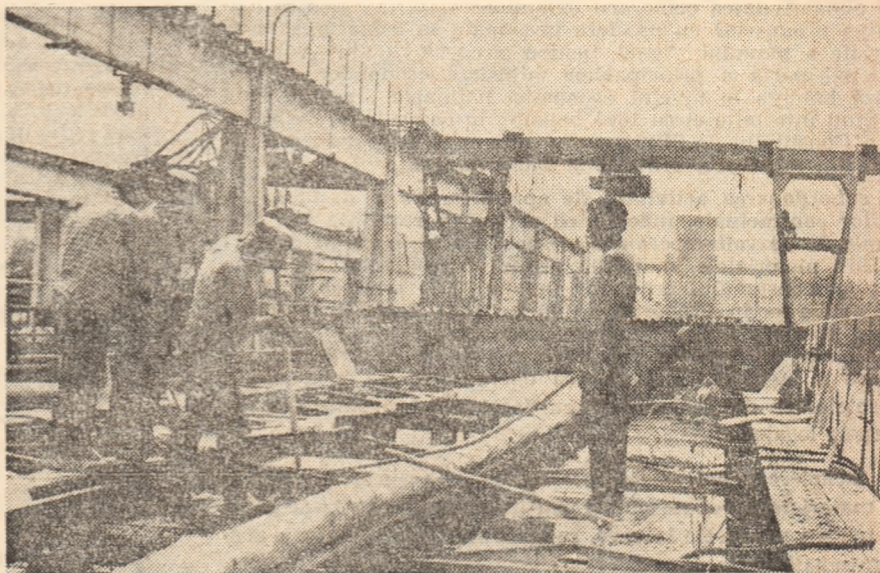
Astfel, în județul Prahova toate pagubele au fost nominalizate pe întreprinderile calamitate, stabilindu-se în același timp și modul de recuperare. De altfel, trebuie precizat că multe din întreprinderile respective și-au recuperat deja pierderile, urmând ca restul să atingă acest obiectiv până la sfârșitul lunii în curs. În această ultimă situație se află întreprinderile de prelucrare a țiteiului și petrochimice din județ, care

s-au angajat să prelucereze suplimentar până la sfârșitul anului, pe instalațiile existente, o importantă cantitate de materie primă, furnizând astfel pentru necesitățile economiei și pentru export un volum sporit de produse petroliere și petrochimice. La rîndul său colectivul Combinatului de lianți din Cimpulung-Muscel, care a depus, timp de mai multe zile, eforturi susținute pentru repunerea în funcțiune a instalațiilor afectate de revărsarea apelor, a recuperat mai mult de 1 500 tone ciment și 500 tone var. Potrivit angajamentului asumat de muncitorii, inginerii și tehnicienii acestei unități industriale, până la finele lunii iulie vor fi recuperate integral pierderile și vor fi realizate prevederile de plan aferente perioadei amintite.

În cadrul efortului general de a realiza producții sporite în scopul compensării pagubelor pricinuite economiei naționale de inundații, numeroase colective de muncă și-au suplimentat angajamentele. Combinatul chimic de la Ișalnița va ridica la 75 milioane lei valoarea producției globale suplimentare prevăzute în angajamentul anual, Combinatul de articole tehnice din cauciuc de la Pitești va realiza o producție suplimentară de 30 milioane lei, iar întreprinderea de tractoare din Brașov de 2,9 miliarde lei. Această ultimă unitate, care și-a îndeplinit la mijlocul lunii iulie a.c.

Exemplele de această natură, numeroase, vin să confirme hotărârea oamenilor muncii de a-și mobiliza toate forțele, de a valorifica la un nivel superior condițiile existente pentru sporirea potențialului economiei naționale. În acest fel pagubele deosebit de mari provocate de recente inundații nu pun — și nici nu pot pune — sub semnul întrebării posibilitatea îndeplinirii prevederilor planului pe 1975, ultimul an al cincinalului, an de legătură și de solid fundament pentru o nouă treaptă a înfloririi noastre multilaterale. În cuvîntarea rostită săptămîna trecută la Suceava, secretarul general al partidului sublinia că cincinalul actual va fi realizat înainte de termen, producția industrială realizînd un ritm de creștere de peste 14%; pierderile vor fi recuperate și în agricultură prin culturi suplimentare, în așa fel încît să fie asigurată în cele mai bune condițiuni aprovizionarea populației. Plenara comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României a stabilit noi măsuri privind mobilizarea eforturilor întregului popor pentru recuperarea pierderilor încă în acest an, pentru realizarea și depășirea planului pe 1975.

Vigoarea economiei noastre planificate, vigoarea poporului nostru, conducerea înțeleaptă și clarvăzătoare a partidului constituie cheazăși sigure pentru depășirea acestor

Colectivul I.P.B.-Giurgiu inserie producții suplimentare de prefabricate din beton, pentru refacerea căilor de comunicație și a construcțiilor distruse de ape în celelalte zone ale țării.

prevederile planului cincinal la producția globală și încă în luna decembrie 1974 planul la export, va realiza peste prevederile planului cincinal 33.000 tractoare, cu 2 000 mai multe decît se angajase. O altă întreprindere brașoveană, „Rulmentul”, care de curînd a îndeplinit planul cincinal la producția globală, s-a angajat ca până la sfârșitul anului să realizeze suplimentar produse în valoare de 700 milioane lei. De asemenea, întreprinderea „Metalul roșu” din Cluj-Napoca s-a angajat să onoreze, pînă la 15 august, toate comenzile la export cu termene contractuale în trimestrul III. Întreprinderea clujeană își creează astfel rezerve pentru mărirea volumului producției destinate exportului, oferind pentru contracte suplimentare o producție în valoare de 618 milioane lei valută.

tui moment greu, pentru continuarea cu mai multă hotărâre a „procesului de creștere economico-socială”. „Am convingerea, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, că pînă la sfârșitul anului, prin munca desfășurată în toate sectoarele de activitate, în primul rînd în industrie și agricultură, vom reuși să recuperăm în întregime pierderile suferite. Aceasta va necesita, fără nici o îndoială, eforturi susținute, dar sintem ferm hotărîți să facem totul pentru a asigura dezvoltarea continuă a economiei, ridicarea bunăstării poporului”. Din traducerea în viață a acestei convingeri întregul popor a făcut o datorie de onoare.

Stere GIOGA

MECANISMUL CONTRACTUAL CONFRUNTAT CU CERINȚELE PRODUCȚIEI

POTRIVIT prevederilor Legii 71 din 1969 „contractul economic este un instrument de planificare și de realizare a prevederilor înscrise în planul național unic de dezvoltare economico-socială; el servește la fundamentarea planurilor anuale pe baza prevederilor cuprinse în planul cincinal, precum și la concretizarea desfășurării relațiilor economice dintre organizațiile socialiste cu privire la furnizarea de produse, executarea de lucrări și prestarea de servicii, în scopul îndeplinirii integrale a obligațiilor din planul național unic de dezvoltare

economico-socială“. Dincolo însă de orice definiție, legătura dintre plan și contract se realizează, în principal, prin intermediul balanțelor materiale care, reprezentând corelația dintre resurse și necesar, dintre sarcinile stabilite prin plan și baza materială necesară realizării lor, reflectă în esență însăși obiectivele principale ale dezvoltării economiei într-o anumită etapă.

Desigur, preocuparea pentru găsirea celor mai adecvate forme care să permită o manifestare cât mai elastică, efectivă și operativă a rolului contractului economic, are un caracter de per-

manență. Legea contractelor economice a adus, prin prevederile sale, o precizare deosebit de importantă în ceea ce privește rolul contractului în economia națională, el fiind caracterizat atât ca instrument de planificare, cât și ca mijloc de concretizare a raporturilor economice dintre unitățile socialiste. Analiza aplicării în practică a tuturor acestor prevederi, verificarea lor în realitatea producției prilejuiește evidențierea unor aspecte demne de semnalat referitoare la rolul pe care îl au și trebuie să-l joace contractele în economia românească.

Corelația plan-contract

PERFECTIONAREA aprovizionării tehnico-materiale și implicat a relațiilor contractuale, întărirea rolului contractului economic, acțiune de primă importanță în atenția factorilor de decizie din economie, se caracterizează, în perioada actuală, prin câteva trăsături definitorii, care, toate, vin să întărească rolul contractului în economie :

- **obligativitatea elaborării balanțelor materiale pentru majoritatea produselor cu pondere însemnată în asigurarea bazei materiale a planului.** Astfel, pentru circa 90 % din volumul producției-marfă a principalelor ministere economice se elaborează balanțe la nivelul economiei naționale, pentru anul 1976 fiind întocmite circa 1844 balanțe, în competența de aprobare a Consiliului de Miniștri și a organelor de conducere colectivă din ministere, centrale și întreprinderi ;

- **subordonarea activității de aprovizionare și desfacere a relațiilor contractuale, îndeplinirii sarcinilor rezultate din planul unic de dezvoltare economico-socială a țării.** La 31 decembrie 1974 materialele, materiile prime și produsele destinate prin plan consumului productiv în anul 1975 erau contractate — în medie — în proporție de 90 %. **Față de anii anteriori, situația prezintă îmbunătățiri evidente.** Acest aspect trebuie să constituie, însă, în continuare o principală direcție de concentrare a eforturilor, pentru că operațiunea de încheiere a contractelor se desfășoară încă cu decalaje importante față de termenele legale ;

- **încheierea contractelor economice cu respectarea balanțelor materiale aprobate și a repartițiilor emise în baza acestora, pentru produsele la care, în anumite etape, resursele trebuie raționalizate ;**

- **creșterea ponderii contractelor de lungă durată în relațiile dintre unitățile socialiste.** Măsurile luate în actuala etapă pentru elaborarea și defalcarea din timp a sarcinilor ce revin din planul cincinal pe ani, ministere, centrale și întreprinderi pentru realizarea îmbinării organice a prognozelor pe termen lung cu planurile cincinale și anuale au creat premise favorabile generalizării și extinderii pe scară tot mai largă a contractelor de lungă durată (la nave, cărbune, minereu, unele utilaje tehnologice etc.) ;

- **simplificarea și unificarea conținutului contractelor economice și a procedurii de încheiere a acestora.** Sub acest aspect este edificator faptul că, exceptând produsele metalurgice, pentru care contractele se încheie trimestrial, pentru restul produselor se încheie numai contracte anuale (evident, în număr redus față de anii anteriori actualului cincinal, când, pentru majoritatea produselor, repartițiile se emiteau trimestrial și deci se încheiau anual un număr de contracte de 3—4 ori mai mare). Reducerea numărului contractelor ce se încheie în economie, împreună cu unificarea conținutului acestora ca urmare a aprobării contractelor model, au creat totodată posibilitatea urmăririi permanente și mai exacte a asigurării bazei materiale a sarcinilor de plan, întărind și funcția de control a contractelor economice.

Un instrument de planificare...

ÎN CONTEXTUL acestor măsuri de perfecționare a conducerii economiei naționale, considerăm necesar a evidenția în primul rând modul în care **în practică contractul economic fundamentează și actualizează planurile de stat anuale, eficiența și necesitatea sa ca instrument de planificare.**

1 În Legea cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României se stabilește că „prevederile anuale din planul cincinal se actualizează și se îmbunătățesc ținând seama de resursele noi apărute, de posibilitățile de utilizare mai bună a fondurilor de producție și a forței de muncă, de stadiul realizării programului de investiții, de previziunile în legătură cu evoluția cererilor pe piața internă și externă, de contractele economice, precum și de alte elemente care cer adaptarea prevederilor inițiale de plan, pentru menținerea dinamismului și echilibrului în economie și depășirea prevederilor planului cincinal“. Prevederile legale stabilesc, de asemenea, că „planul anual se va actualiza cu un semestru înainte de începerea executării“. De aici se desprinde o concluzie deosebit de importantă și anume că **încheierea contractelor economice trebuie să precedă perioada de plan în care urmează a se executa, de conținutul contractelor încheiate urmînd a se ține seama la definitivarea planurilor anuale.**

Care este realitatea pe exemplul acestui an ? Situația contractării, la 31 decembrie 1974, pentru întregul an 1975, și pentru trimestrul I, cu excepția produselor cu contractare semestrială (metal etc.) la care s-au luat în calcul numai cotele și respectiv repartițiile și contractele pe semestrul I, este prezentată în tabelul nr. 1. Rezultă că, în linii generale, acțiunea de încheiere a contractelor economice, definitivată în lunile octombrie-noiembrie-decembrie 1974, deși desfășurată mai ope-

Tabelul nr.1

Situația încheierii contractelor de aprovizionare la 31 decembrie 1974 pentru 1975 — % față de cote —

Ministere	Repartiții emise		Contracte încheiate	
	Total	Trim.I	Total	Trim.I
M.I.M.	93	94	88	88
M.I.C.M.G.	94	92	71	77
M.I.C.M.U.E.	80	92	75	85
M.M.P.G.	100	100	95	99
M.E.E.	100	100	94	95
M.I.Ch.	100	100	99	100
M.T.Tc.	96	96	94	97
M.C.Ind.	92	100	82	100
M.E.F.M.C.	95	95	92	95
M.J.U.	100	100	92	96
M.A.I.A.A.	100	100	100	100

rativ față de anul 1973, a prezentat totuși întârzieri față de termenele legale. Pentru semestrul II a.c. contractarea materiilor prime este încheiată, cu excepția metalului, unde procentul atinge 93 %. În acest context se cer urgentele măsuri pentru înlăturarea tuturor impedimentelor care se mențin în acțiunea de contractare — în special a metalului (recuperarea restanțelor în punerea în funcțiune a unor capacități de producție, ritmicitate în sosirea importurilor etc.), pentru încheierea urgentă a contractării pe semestrul II a.c., precum și pentru desfășurarea conform termenelor stabilite a asigurării bazei materiale a planului pe 1976.

2 Pentru asigurarea principalelor materii prime, materiale, combustibili, energie, utilaje, piese de schimb și alte produse hotărâtoare pentru îndeplinirea sarcinilor de producție, investiții, export, fondul pieței și alte activități, este obligatorie elaborarea de balanțe. Sarcina elaborării balanțelor materiale pentru planurile cincinale, cu defalcare pe ani, aceea a adaptării acestora în cursul îmbunătățirilor anuale ale planului, răspunderea executării balanțelor aprobate, precum și a luării sau propunerii unor măsuri în cursul echilibrării și realizării acestora, revine coordonatorilor de balanțe. Aceștia, în calitate de principali producători sau consumatori la grupele de materiale pe care le coordonează, ar trebui în toate cazurile să concretizeze încă din faza de proiect de balanță o politică adecvată de utilizare cu maximă eficiență atât a potențialului productiv, cât și a resurselor destinate diferiților beneficiari.

Este necesar ca acești coordonatori să analizeze cu mai multă profunzime, împreună cu unitățile producătoare, problemele legate de utilizarea maximă a capacităților de producție, să stabilească pe baza normelor de consum aprobate necesarul real al consumatorilor, deoarece numai astfel pot fi găsite încă în faza primară a elaborării balanțelor soluții realiste de echilibrare a acestora. Este necesar totodată ca fiecare coordonator să asigure în permanență încadrarea strictă în prevederile balanțelor aprobate, să aplice fără nici un fel de „corecturi” sarcinile privind constituirea și dirijarea resurselor materiale, în conformitate cu soluțiile de echilibrare rezultate din planul național unic.

3 Pentru cazurile în care planul aprobat prin lege stabilește unele modificări față de sarcinile inițiale, s-a stabilit, printre altele, obligația pentru titularii de plan, coordonatorii de balanță și unitățile socialiste de a lua măsurile necesare ca balanțele materiale, repartițiile și contractele interne încheiate pentru anul 1975, să fie adaptate corespunzător sarcinilor din planul aprobat. Contractul reprezintă deci un instrument util și pentru asigurarea caracterului elastic al planului.

Activitatea de încheiere a contractelor economice pentru produsele pentru care se elaborează balanțe și se emit repartiții este redată în schema nr. 1.

Este de reținut deci că rolul contractului economic, ca instrument de planificare care servește la fundamentarea planurilor anuale, prezintă o deosebită importanță în perioada de actualizare a planurilor anuale în scopul fundamentării și definitivării lor.

...dar și de concretizare a schimbului de activități

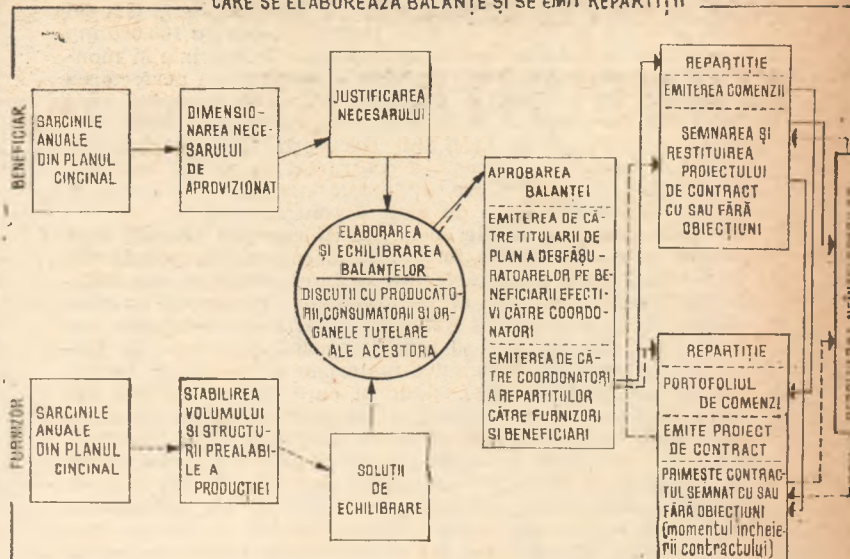
CONTRACTELE economice au însă și un rol important în realizarea planului, în concretizarea relațiilor economice dintre unitățile socialiste :

— pentru aceasta, la încheierea contractelor trebuie respectate cu strictețe repartițiile sau alte obligații rezultând din plan, unitățile socialiste având însă libertatea ca prin acordul lor să stabilească cele mai corespunzătoare condiții de realizare a sarcinilor de plan ce formează obiectul contractului ;

— totodată, se exercită pe această cale și un control reciproc între unitățile socialiste în cursul executării planului, care se realizează prin urmărirea executării contractelor economice, cu privire la calitate, cantitate, termene, condițiile de transport, ambalare etc., întreprinderile fiind obligate să recurgă la sancțiuni față de partea care nu respectă contractul, prin exercitarea unei constrângeri patrimoniale asupra unităților în culpă. Penalitățile prevăzute în contract pentru neîndeplinirea în mod corespunzător a obligațiilor contractuale urmăresc, în principal, nu numai repararea unui prejudiciu, ci și să determine pe cel penalizat să execute întocmai obligațiile asumate. Aceasta deoarece este în principiu și în fapt stabilit că interesele economiei naționale cer ca obligațiile contractuale să fie executate în natură, despăgubirile fiind admise numai când executarea în natură nu mai e posibilă ;

— pe parcursul executării lor, contractele contribuie la realizarea cantitativă și calitativă a sarcinilor de plan. Desfășurarea producției unor unități într-un ritm inegal este una din cauzele care duc la neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a sarcinilor de plan. Producția în salturi duce atât la folosirea incompletă a capacităților de producție și a forței de muncă, cât și la diminuarea calității producției și creșterea rebuturilor. Apare necesară și o extindere a practicii de stabilire prin contracte a unor termene ritmice de livrare,

INCHIEIEREA CONTRACTULUI ECONOMIC LA PRODUSELE PENTRU CARE SE ELABOREAZĂ BALANȚE ȘI SE EMIT REPARTIȚII

echilibrare pe tot parcursul lunilor și a trimestrelor, ceea ce obligă pe furnizor la desfășurarea într-un ritm uniform a producției și livrărilor, contribuind la realizarea cantitativă și calitativă a planului, la sincronizarea producției cu obligațiile de livrare asumate ;

— se realizează, de asemenea, și o întărire a disciplinei financiare și o accelerare a rotației mijloacelor circulante. Unitățile furnizoare sînt direct interesate să urmărească plata la timp a produselor livrate și, în caz de întârziere, să intervină pentru a obține contravaloarea livrărilor și penalitățile de întârziere a plății. Prin aplicarea penalităților se determină promptitudinea plăților, se accelerează circulația mijloacelor bănești și lichidarea conturilor debitoare ;

— se consolidează mai bine colaborarea dintre unitățile socialiste în scopul realizării sarcinilor de plan. Contractul economic este un mijloc important pentru dezvoltarea inițiativei creatoare în îndeplinirea planului și contribuie la realizarea unei colaborări fructuoase între unitățile socialiste.

Obstacole pe traseul repartițiilor-contracte

OBLIGAȚIILE asumate prin contractele economice impun conducerii, tuturor lucrătorilor din unitățile socialiste, luarea celor mai corespunzătoare măsuri pentru o cât mai bună organizare a producției în vederea realizării neabătute a sarcinilor de plan nu numai global-valoric dar și fizic, pe sortimente.

În desfășurarea acțiunii de încheiere și executare a contractelor economice apar uneori însă situații negative, determinate fie de nerespectarea dispozițiilor legale de către coordonatorii de balanțe, fie de către părțile contractante, situații care întirzie perfectarea contractelor economice sau chiar creează incertitudini cu privire la asigurarea bazei materiale a planului sau uneori a desfacerii producției planificate. Considerăm, astfel, ca necorespunzător procedeul coordonatorului de balanță (Centrala industrială de utilaj energetic, metalurgie și mașini de ridicat) care, deși a cunoscut că utilajele ce urmau a fi contractate de întreprinderea de utilaje pentru industria alimentară Slatina din subordinea sa cu beneficiarul întreprinderea județeană de industrie locală Iași, erau destinate unui obiectiv de investiții cu termen de punere în funcțiune stabilit prin plan în trimestrul II 1975, a emis repartiția în care prevedea termen pentru livrarea acestor utilaje în trimestrul IV 1975, deci după termenul stabilit pentru intrarea în funcțiune a investiției.

Refuzul de a contracta în baza repartițiilor emise de coordonatorii de balanță, constituie, de asemenea, o încălcare a disciplinei încheierii contractelor economice. În practică s-au constatat refuzuri nejustificate de a contracta în baza repartițiilor emise, atât în sarcina unităților socialiste furnizoare, cât și beneficiare. În calitate de furnizor, întreprinderea de vagoane Drobeta Turnu-Severin a refuzat, nejustificat, pe motiv că nu are pregătită fabricația, contractarea a 20 bucăți vagoane termoizolatoare pentru transportat bitum, repartizate de Centrala industrială de utilaj tehnologic și material rulant, forul său tutelar. De asemenea, întreprinderea de construcții de mașini Reșița a refuzat, pe motiv că nu are capacitate, contractarea repartiției privind livrarea de 8 bucăți compresoare destinate unor obiective de investiții, către Centrala minereurilor și metalelor neferoase Baia Mare, deși la emiterea repartiției Centrala sa coordonatoare a ținut seama de capacitatea existentă la producător.

Alteori, deși repartițiile sînt emise cu respectarea cererilor de necesar formulate de unitățile beneficiare, unități ca : Trus-tul de construcții Galați (pentru 40 000 mp parchet), Grupul de întreprinderi de industrie locală București (pentru 108 000 mp PAL), Întreprinderea de construcții speciale industriale și mon-taj — București (pentru plăci trase de gresie) refuză perfectarea contractelor, aspect care, în unele cazuri, e de natură a crea greutatea atît furnizorilor cît și coordonatorilor de balanță. Re-fuzul de contractare al I.C.S.I.M. București, în exemplul dat, s-a datorat faptului că aceasta a contractat cu un alt furnizor, fără repartiție, plăcile trase de gresie necesare, încălcînd și sub acest aspect disciplina de plan și contractuală.

În unele cazuri, unitățile socialiste își exprimă refuzul de a contracta, prin obiecțiunile formulate la contractele primite de la furnizori. Atunci cînd unele întreprinderi, datorită modifi-cărilor intervenite în procesul de producție, consideră în mod justificat că nu le mai sînt necesare o parte din produsele re-partizate, ele sînt obligate să rezolve această problemă de pla-nificare a aprovizionării tehnico-materiale cu forul lor tutelar și coordonatorul de balanță, singurul care poate modifica sau anula repartiția emisă în vederea contractării și nu pe calea obiecțiunilor la contract, practică ce provoacă mari întîrzieri.

În alte cazuri s-au constatat rețineri nejustificate din partea unor unități de construcții-montaj, ca de exemplu : Trus-tul de construcții industriale Timișoara, Trus-turile de construcții Cluj-Napoca și Iași, de a folosi înlocuitori de cărămidă, cum sînt : blocurile de beton celular autoclavizate, zidărie — prefa-bricate din beton pentru izolații etc., și aceste produse noi sînt eficiente din punct de vedere economic în activitatea de construcții.

Termene și direcții de acțiune pentru producția din 1976

PENTRUL ANUL URMĂTOR este necesar ca potrivit Pro-gramului de măsuri pentru asigurarea realizării sarcinilor de plan pe 1976, aprobat de Consiliul de Miniștri în aprilie a.c., **coordonatorii de balanțe să emită repartiții pentru metal pînă la 5 august 1975, iar pentru restul materialelor și produselor pînă la 20 august 1975, creîndu-se astfel condițiile pentru fina-lizarea acțiunii de încheiere a contractelor economice pentru anul 1976, pînă la 30 septembrie a.c.** În realizarea acestor sar-cini este necesar ca **unitățile socialiste să urmărească perma-nent realizarea acțiunii de încheiere a contractelor încă din faza de pregătire, înainte de începerea perioadei de plan în care urmează a fi executate.** Pe această bază ele au obligația să-și

organizeze producția pentru a asigura executarea întocmai a obligațiilor asumate, începînd cu primele zile ale anului de plan.

Pentru buna pregătire a contractării mașinilor și utilajelor tehnologice, beneficiarilor le revine obligația transmiterii la furnizori a comenzilor și documentațiilor tehnice cel mai tirziu pînă la 25 august 1975, pentru utilajele cu termen de livrare în semestrul I 1976 și pînă la 25 noiembrie 1975 pentru cele cu termen de livrare în semestrul II 1976. Aceasta va asigura producătorilor posibilități certe de asigurare din vreme a mate-riilor prime necesare din țară și import, și pe această bază fa-bricarea și livrarea utilajelor tehnologice în termen util față de datele de punere în funcțiune a noilor obiective.

Unitățile socialiste furnizoare, la rîndul lor, trebuie să ur-mărească la încheierea tuturor contractelor economice respec-tarea strictă a repartițiilor primite, urmînd a stabili în con-tracte, în toate cazurile, caracteristicile tehnico-economice de identificare a produselor, termenele de livrare, calitatea, rece-ptia etc. La definitivarea programelor lor de fabricație va trebui să se țină peste tot seama de obligațiile contractuale asumate. În ce privește executarea contractelor, furnizorii tre-buie să asigure livrarea produselor contractate, în natura lor specifică, de calitatea convenită și la termenele stabilite.

Programele de fabricație ale furnizorilor de utilaje techno-logice și termenele de livrare trebuie să fie întotdeauna core-late, pe bază de grafice și contracte, cu termenele de punere în funcțiune stabilite, dîndu-se prioritate fabricării și livrării utilajelor tehnologice pentru investițiile care au termene de punere în funcțiune cele mai apropiate. **Este necesar să fie interzisă livrarea în avans a unor utilaje tehnologice pentru obiective de investiții care au termene de punere în funcțiune în perioade mai îndepărtate, în dauna fabricării și livrării uti-lajelor contractate pentru obiective cu termene de dare în funcțiune în perioade apropiate.**

Apare, de asemenea, necesar ca prin plan și, în consecință, și în cuprinsul repartițiilor și contractelor economice, să se pre-vedă nominalizarea fizică, concretă a sarcinilor de plan și nu numai în tone și în mii lei, pentru a se da posibilitatea urmă-ririi realizării în mai bune condițiuni a planului și obligațiilor contractuale pe sortimente fizice și la termenele scadente.

Perfecționarea continuă a mecanismului aprovizionării tehnico-materiale, aplicarea unor măsuri hotărîte care să im-bunătățească funcționarea acestui angrenaj complex, întărirea rolului contractului economic, sînt acțiuni care trebuie să stea în atenția tuturor unităților economice în realizarea importan-telor sarcini care le revin în acest an și în viitorul cincinal.

C. CĂTUȚI
M.A.T.M.C.G.F.F.

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Valorificarea produselor accesorii ale pădurii

ALĂTURI de producția prin-cipală a pădurii — masa lem-noasă supusă tăierii — fon-dul forestier oferă posibili-tatea obținerii unor accesorii. Importanța economică a acestor produse este oglindită în faptul că, fără investiții sau cu investiții minime, se obțin producții importante care, pe total, însumează valori de ordi-nul a jumătate de mili-ard de lei anual. Prin măsurile luate de către organele silvice pentru punerea în valoare cît mai deplină a întregului poten-țial productiv al fondului fo-restier, valoarea producției to-tale a produselor accesorii ale pădurii a crescut în perioada 1968—1974 cu 17%.

Un loc aparte în produsele accesorii ale pădurii — repre-zentînd o treime din valoarea totală — îl ocupă **fructele de pădure** (afine, coarne, măceșe, mure, zădăra etc.) și **ciupercile**. Pentru menținerea unei pro-ducții ridicate, constante, a fost intensificată activitatea de achizi-ționare pe calea stabilirii unor premii stimulatoare. Totodată, sînt în curs de realizare cu-pozitive scopul de a valorifica cele mai bogate producții de fructe de pădure, organele silvice au

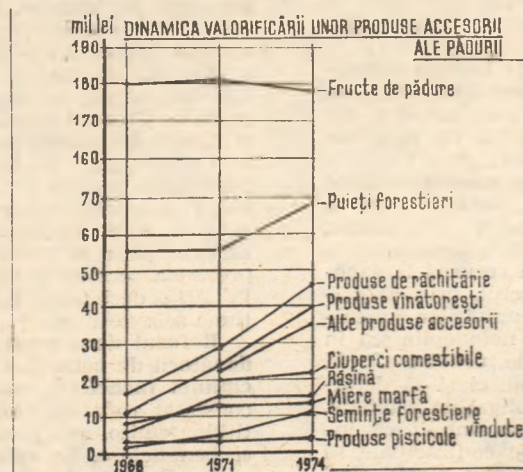
dezvoltat, în compensare, cul-turile organizate în suprafețele goale ale fondului forestier. Pentru creșterea valorii acestei producții, prelucrarea și con-servarea se face cu instalații și aparatură modernă care permite

cut între 1968—1974 de 4 ori — în condițiile păstrării acestui fond la nivelul optim pe fiecare specie în parte.

Pentru popularea terenurilor de vîntoare din unele țări eu-ropene, s-a organizat prinde-

ș.a. completează an de an gama produselor pădurii care se colectează și se valorifică.

Pentru 1975, cît și pentru pe-rioda 1976—1980, sînt prevăzute în plan creșteri substanțiale la toate categoriile de produse ac-cesorii ale pădurii. Se are în vedere faptul că volumul pro-duselor este mult mai mare și mai divers, că organizarea cu-legerii, colectării și conservării lor nu este încă pe măsura cer-intelor și posibilităților, că în-că o însemnată cantitate, în diverse zone ale țării, rămîn ne-valorificate. **Calculul estimative evidențiază faptul că dacă în toate zonele propice s-ar culege și valorifica la timp și în pro-porții mai mari fructele de pă-dure, ciupercile, mierea de al-bine, furajele, rășina etc., pre-vederile de plan anuale pot fi depășite cu zece de milioane de lei.** Și dacă ținem seama că multe din acestea pot fi valorifi-cate și la export — putem avea o imagine mai veridică asupra importanței organizării mai bune a activității în acest do-meniu. Iată de ce, Inspectoratul de stat al silviculturii va trebui să găsească noi soluții pentru organizarea activității, astfel încît culesul, colectatul și con-servatul acestui prețios avut să aibă loc în condiții din cele mai bune, valorificîndu-se la maximum posibil toate resurse-le accesorii ale pădurilor din întreaga țară.

aplicarea unor tehnologii per-fecționate, fără a dauna cali-tăților lor naturale (aromă, gust, culoare, aspect).

În legătură cu **valorificarea fondului cinegetic** al țării, tre-buie arătat faptul că valoarea totală a produselor vîntorești (cuprinzînd carnea de vinat, vi-satul viu și vîntorile) a cres-

rea și exportarea de vinat viu, care la nivelul anului 1974 a a-juns la un efectiv total de două ori mai mare față de cel din a-nul 1970. Alături de aceste pro-duse, cele de carne au crescut (circa 400 tone), de **pește** (circa 100 t), de **miere marfă** (600—700 tone), de **rășină** (circa 3000 t), de **furaje marfă** (circa 20 000 t)

Sporirea producției agricole — expresie a superiorității relațiilor de producție socialiste

ANUL 1975 va însemna pentru toate generațiile — tinere și vârstnice — momentul încheierii celui mai dinamic deceniu, momentul intensificării întrecerii socialiste la nivel național pentru grăbirea procesului de dezvoltare intensivă și multilaterală a României socialiste, momentul trecerii la o etapă nouă în dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție. Acest an va marca și momentul unei înclăstări crâncene între om și natură, în care s-a afirmat, o dată în plus, superioritatea modului de producție socialist, a sistemului nostru de organizare, unitatea de nezdruccinat a poporului în jurul partidului său comunist.

Energia, în primul rînd umană, pusă în slujba înfăptuirii telurilor noastre ferme, de ridicare a nivelului de viață al întregului popor pe baza creșterii necontenite a producției, a intensificării eforturilor de a asigura economiei cantități tot mai mari de bunuri materiale socialmente utile, pune în evidență realitatea că sîm în puterea noastră să ne mobilizăm, să ne concentrăm forțele și să înfăptuim, neabătut, tot ce ne-am propus. Exemplul cel mai viu, sub toate aspectele și în toate momentele, l-a constituit conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu care, prin activitatea sa, a antrenat imensele resurse umane ale țării și le-a canalizat — în aceste momente de confruntare cu forțele naturii dezlănțuite — în direcția înlăturării cît mai grabnice a efectelor recenților calamități naturale. Astăzi, mai mult ca oricînd, prețuirea și încrederea noastră se îndreaptă către partid, către conducătorul nostru iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Superioritatea relațiilor de producție socialiste în România, în toate componentele lor, a fost dovedită și de această dată prin numeroase forme concrete; expresia concentrată a superiorității acestora este cuprinsă în Hotărîrea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 16 iulie a.c. în care se arată că: „**Întreaga activitate desfășurată în aceste zile a demonstrat încă o dată forța partidului nostru, capacitatea națiunii noastre socialiste de a învinge orice greutăți, încrederea nestrămătată a întregului popor în partid, în politica sa**“. De asemenea, în împrejurările grele create în țara noastră în urma inundațiilor sînt cît se poate de elocvente măsurile privind majorarea suplimentară a retribuției tarifare a tuturor categoriilor de personal și corectarea unor prețuri.

În agricultura țării noastre superioritatea organizării producției agricole pe baze noi a fost dovedită încă în perioada transformării socialiste a satului românesc: după cum se știe, procesul complex, îndelungat al cooperativizării a fost însoțit de o creștere necontenită a producției agricole. În urmă cu 5 ani, după inundațiile din 1970, tovarășul Nicolae Ceaușescu pune în evidență capacitatea sporită a agriculturii noastre socialiste de a asigura economiei o cantitate tot mai mare de produse agroalimentare și deci un nivel de trai în continuă creștere. Dublarea volumului producției globale agricole în 1975 față de 1938 constituie încă o expresie a posibilităților de care dispune această ramură de bază a producției materiale de

a se înscrie în ritmul dinamic de dezvoltare a întregii noastre economii.

În aceste zile, în acest an, agricultura noastră va trebui să facă din nou dovada capacității sale, prin toate măsurile care s-au întreprins și se întreprind acum pentru înlăturarea cît mai grabnică a efectelor inundațiilor.

Măsuri pentru utilizarea la maximum a forței mecanice

ÎN TRE ACESTE MĂSURI, folosirii întregului parc de utilaje și mașini agricole, indiferent de forma de proprietate în care se află, trebuie să i se acorde, cu prioritate, toată atenția. Pentru utilizarea completă, deplină a forței mecanice inițiativă și eforturile întreprinse pe plan local la nivelul unităților agricole și a organelor județene de îndrumare a agriculturii au efecte economice dintre cele mai favorabile. În acest sens, Hotărîrea Comitetului Politic Executiv vine în mod operativ în sprijinul activității de pe ogoare, precizînd atribuții clare organelor județene de partid de a lua măsuri pentru a asigura funcționarea fără întrerupere a tuturor mașinilor agricole, de a organiza cu forțe locale activitatea de reparații a acestora și producerea pieselor de schimb necesare.

Importanța utilizării raționale, la întreaga capacitate a tuturor mașinilor agricole, îndeosebi a tractoarelor în perioada de vară și toamnă, este binecunoscută și este valabilă și în anii cu condiții normale, deoarece din iulie pînă în octombrie se concentrează cel mai mare volum de lucrări ce se execută în agricultură: recoltatul păioaselor, lucrări de întreținere a culturilor, recoltarea culturilor de toamnă, însămînțarea grîului și orzului etc. La aceste lucrări, în acest an, se adaugă cele necesare înlăturării efectelor calamităților cauzate de revărsarea apelor. După date preliminare numai în întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole suprafața ocupată de ape însumează aproximativ un milion de hectare cultivate, în principal cu cereale, plante tehnice, legume și cartofi, plante de nutreț. Totodată și în zonele neafectate de inundații ploile abundente au dus la exces de umiditate și la bălțiri care împiedică dezvoltarea normală a plantelor, iar căldurile excesive din aceste zile impun în special în Dobrogea, Brăila, Galați efectuarea cu intensitate maximă a irigațiilor.

Suprapunerea lucrărilor de recoltare a păioaselor și de întreținere a culturilor cu cele necesare prevenirii inundațiilor sau limitării acestora, evacuarea apelor de pe terenurile inundate, completarea culturilor afectate parțial de calamități, reînsămînțarea culturilor compromise și însămînțarea unor suprafețe suplimentare de culturi duble, spre a se recupera și pe această cale o parte din pagubele cauzate de inundații, duc la un volum mare de lucrări ce poate fi realizat numai în condițiile concentrării și exploatării raționale a întregului parc de tractoare și mașini,

precum și antrenarea tuturor celor ce lucrează la sate pentru o participare activă la această acțiune.

În corelare cu începerea recoltării păioaselor, a fost organizată întrajutorarea județelor din sudul țării cu combine, prese de balotat paie și mecanizatori din județele din nordul țării și, pe măsură ce recoltatul păioaselor s-a încheiat în sud și în cîmpia de vest s-a acordat sprijin județelor din nordul țării în care recoltatul a început mai tîrziu. Procesul de întrajutorare între județe a fost extins în cadrul județelor între consilii intercooperatiste și unități, dîndu-se prioritate întreprinderilor agricole socialiste care au fost afectate de calamități. Această concentrare a tractoarelor, combinelor și celorlalte mașini agricole în corelare cu vîrfurile de lucrări a fost completată cu organizarea muncii în flux continuu, în sensul executării paralele a recoltatului, a eliberării și pregătirii terenului, însămînțării culturilor duble. În funcție de cerințele diferitelor lucrări unele s-au executat ziua în schimb I, iar altele, ca de exemplu arăturile, în schimb II.

Folosirea mijloacelor mecanice a fost completată cu antrenarea membrilor cooperatori, a muncitorilor din întreprinderile agricole de stat, a întregii populații de la sate la care s-a adăugat sprijinul forțelor noastre armate.

Revărsarea apelor și excesul de umiditate a impus recoltarea manuală a grîului și orzului de pe anumite suprafețe pe care tractoarele și combinele nu puteau lucra, iar întreruperea recoltatului ar fi cauzat pierderi foarte mari. Urmînd exemplul însofletitor al tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, care s-a aflat permanent în mijlocul celor ce au lucrat pentru combaterea efectelor inundațiilor în zonele cele mai afectate, și în agricultură s-a recoltat de pe întinse suprafețe grîul, furajele precum și însemnate cantități de legume.

Prin modul de organizare a muncii în această perioadă în toate zonele țării, ca urmare a indicațiilor și sprijinului primit din partea conducerii de partid s-a reușit să se recolteze produsele, să se condiționeze și să se pună la adăpost, au fost scurse apele de pe cea mai mare parte din suprafețele afectate de inundații, au fost completate culturile.

Pentru ocuparea unui număr cît mai redus de tractoare la transportul recoltei și creșterea numărului de tractoare cu care se execută arătura și însămînțarea culturilor duble, va fi organizată și o intensă activitate de întrajutorare a unităților agricole de către întreprinderile de transport specializate și celelalte unități industriale, în special cu autocamioane și remorci.

Program special de însămînțare a culturilor duble

DINTRE MODALITĂȚILE PRACTICE și eficiente de sporire a producției agricole în condițiile acestui an trebuie menționată, în mod cu totul deosebit, însămînțarea culturilor duble. În urma indi-

cațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a analizei condițiilor specifice din acest an și a posibilităților de care dispune agricultura noastră în vederea sporirii producției agricole (chiar dacă sub aspectul sortimentului aceste posibilități sînt limitate) s-a elaborat un program special privind însămînțarea culturilor duble; spre deosebire de anii anteriori, suprafața prevăzută a se cultiva cu culturi duble în acest an este de aproape două ori mai mare. Tot ca o caracteristică pozitivă a acestui program se poate menționa că în unele județe din sudul țării programul a fost deja realizat și depășit, iar în celelalte județe din această zonă acțiunea de însămînțare a culturilor duble este aproape încheiată. În celelalte județe, continuă, paralel cu recoltarea și eliberarea terenului.

Potrivit programului, în acest an urmează a fi însămînțată cu culturi duble cca. 1.300 mii hectare: 1.055 mii ha. în cooperativele agricole și 245 mii ha în întreprinderile agricole de stat. În cadrul programului, cea mai mare atenție s-a acordat porumbului pentru boabe care urmează a fi cultivat pe o suprafață de cca. 360 mii ha. Atenția acordată acestei culturi, de la nivelul ministerului pînă la nivelul unităților agricole și fermelor de producție rezultă, atît din suprafața ce trebuie cultivată, cît mai ales din urgența cu care se impune să fie realizată însămînțarea deoarece orice întîrziere la semănat, la fertilizat sau la irigat duce la prelungirea stadiului de vegetație a culturii și deci la neatingerea stadiului de maturitate al plantelor.

Din acest punct de vedere, pozitiv este faptul că unele terenuri au fost efectiv însămînțate cu culturi duble pînă la 1 iulie, iar la data de 5 iulie suprafața culturilor duble a ajuns la 301,5 mii ha, existînd toate premisele pentru realizarea de porumb boabe sau cel puțin porumb pentru siloz.

Importanța care se acordă în acest an culturii porumbului pentru boabe sau pentru furaj este determinată și de un alt aspect. În unitățile agricole afectate de inundații și chiar în unele din cele neafectate s-a luat măsura de a se obține porumb boabe din porumb cultivat inițial pentru siloz: pentru economia națională și pentru economia unităților agricole această măsură are o mare importanță. Ca urmare, crește rolul culturii a doua în asigurarea furajelor, ceea ce justifică și impune un interes sporit din partea unităților agricole pentru valorificarea fiecărei suprafețe eliberate de prima cultură.

Pe lîngă porumb, în acțiunea de sporire a producției agricole prin extinderea suprafeței cultivate cu culturi duble, trebuie să se acorde o mai mare atenție culturii legumelor și plantelor de nutreț. În acest an, în zonele cele mai fertile, de-a lungul rîurilor, urmează a se cultiva circa 32 mii hectare cu legume în cultura a doua, ceea ce va asigura o bună aprovizionare a populației cu legume proaspete pe o perioadă mai lungă a anului, iar a industriei cu materie primă.

O prioritate: executarea la timp a lucrărilor de întreținere

PENTRU OBTINEREA UNOR RECOLTE cît mai mari și pentru realizarea sarcinilor de plan ale tuturor unităților agricole se impune, cu aceeași acuitate, **executarea la timp a lucrărilor de întreținere și de completare a culturilor afectate.** În cele mai multe unități, după identifica-

rea fiecărei suprafețe calamitate s-a încheiat semănatul cu culturi care mai pot atinge faza de recoltare pînă în toamnă. Există totuși un număr de unități în care suprafețele calamitate au fost foarte mari și care, practic, au trebuit să execute toate lucrările de la început. În această situație, sprijinul acordat de alte unități în semințe, utilaje și forță de muncă a dus la reluarea activității într-un timp scurt, diminuînd în parte pagubele produse. De fapt, aceste unități, fie că au înregistrat pierderi mari în producția vegetală sau animală, trebuie sprijinite și în continuare atît pe plan local cît și pe plan județean.

Așa cum am arătat, intrajutorarea dintre unități în condiții normale de producție și îndeosebi în situații speciale, cum sînt cele din acest an, nenumerabilele dovezi de solidaritate dintre oameni și întreprinderi indiferent de forma de proprietate pun în evidență în mod concret superioritatea relațiilor noastre de producție, o atitudine și o concepție nouă a celor mai largi categorii sociale.

Un sector de importanță majoră pentru economie: zootehnia

ÎN ZOOTEHNIE măsurile adoptate de unitățile agricole cu sprijinul organelor județene de partid și de stat, de evacuarea animalelor din complexe, fermele și din localitățile în care prognoza hidrologică a anunțat pericolul inundațiilor, au preîntîmpinat în proporții însemnate pierderi mai mari. Au fost totuși anumite complexe ca cel din comuna Gherghița, județul Prahova și Gh. Doja din județul Ialomița în care revărsarea apelor a provocat pierderi mari în ceea ce privește efectivele totale și matcă. Inițiativa unor complexe de stat și intercooperatiste de a veni în sprijinul celor afectate de inundații cu animale — îndeosebi matcă — permite ca acestea să înceapă în scurt timp o activitate normală de producție și economică.

Problema **sporirii producției zootehnice** constituie, în acest an una din cele mai importante probleme economice. De aceea, orice efort întreprins acum pentru sporirea producției de carne, lapte, ouă răspunde unor cerințe economice stringente, unor sarcini majore trasate agriculturii de conducerea de partid și de stat. Producerea unei cantități cît mai mari de carne și lapte trebuie asigurată prin recoltarea, transportul și depozitarea întregii producții de furaje, domeniu în care hotărîrea recentă stabilește sarcina și răspunderea organelor și organizațiilor de partid, a comitetelor executive ale consiliilor populare și a conducerilor unităților agricole de a lua măsuri de mobilizare a țărănimii, a specialiștilor agricoli și a tuturor cetățenilor.

Pentru obținerea unei cantități cît mai mari de carne de la efectivul existent, în acest an și în cincinalul următor, trebuie să se tindă și să se respecte cu strictețe sarcinile stabilite de Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. privind greutatea la sacrificare: sacrificarea la greutatea mici, practică în prezent, aduce pagube atît economiei unităților agricole cît și economiei naționale. Pe măsura înfăptui-

rii sarcinii de realizare a efectivului și a sacrificării animalelor la greutatea economică se poate asigura sporirea producției de carne.

Armonizarea sarcinilor imediate cu cele de perspectivă

SARCINILE IMEDIATE ce trebuie rezolvate operativ și exemplar pentru combaterea efectelor inundațiilor în agricultură trebuie să se îmbine și să se completeze cu cele de perspectivă care să ducă la preîntîmpinarea în viitor a unor asemenea calamități generate de revărsarea apelor. Înăfptuirea unui asemenea obiectiv impune aplicarea în fiecare bazin hidrologic a unui program complex de regularizare a rîurilor, de adîncire a albiilor acestora, de îndiguire pentru apărarea localităților și terenurilor agricole, efectuarea de acumulări de la izvoare și pînă la vărsare care să preia viiturile mari, de combatere a eroziunii solului care să preîntîmpine scurgerile prea repezi ale apelor de pe versanți, de irigare cu canale care să îndeplinească și rolul de canale de desecare etc.

Acest program impune conlucrarea dintre unitățile specializate ce se ocupă cu gospodărirea apelor cu cele din agricultură, care au datoria să adopte măsuri corespunzătoare în legătură cu sistemul de executare a lucrărilor pe terenurile în pantă unde arătura trebuie executată pe curba de nivel și asigurată o structură corespunzătoare a culturilor, cu cele din silvicultură care execută lucrări de corecția torenților, cu cele din transporturi care la construcția de șosele, căi ferate, poduri, au datoria să respecte măsurile cu privire la scurgerea apelor.

Continuarea acțiunilor de îndiguire și desecare, și în mod deosebit intensificarea întregului complex de lucrări care să permită evitarea revărsărilor de ape, de la sistemul de exploatare agricolă pe terenurile cu pantă pînă la regulazirarea și îndiguirea fiecărui curs de apă constituie un obiectiv major al următorilor ani pentru înăfptuirea căruia au datorie să-și aducă aportul toate sectoarele implicate ale economiei noastre.

Toate sarcinile ce revin agriculturii pentru lichidarea urmărilor calamităților pentru revenirea la normal a întregii activități impun prezența tuturor factorilor de răspundere în unitățile agricole. Conducerea directă, nemijlocită, de către specialiștii din unitățile agricole și de la nivelul organelor județene de coordonare a agriculturii constituie condiția esențială pentru intrarea activității din agricultură pe un făgaș normal.

Execuțarea la timp a tuturor lucrărilor trebuie să reprezinte o datorie a fiecărui locuitor al satelor, care în calitatea sa de cetățean al Republicii Socialiste România trebuie să participe direct și nemijlocit la îndeplinirea sarcinilor ce revin agriculturii din localitatea în care își are domiciliul. Fiecare sat, brigadă sau echipă să răspundă în ansamblu de lucrările ce trebuie executate și că contribuie la antrenarea la muncă și la executarea la timp și de calitate a întreținerii culturilor, a recoltării și depozitării acestora, la îngrijirea animalelor de către fiecare membru al colectivului respectiv.

Ion STANCIU

adjunct al ministrului agriculturii și industriei alimentare

EFICIENȚA — Criteriu prioritar în exportul

întreprinderilor doljene

Convorbire cu ing. Petre PREOTEASA,
secretar al Comitetului județean Dolj al P.C.R.

IN ANSAMBLUL general al eforturilor de puse de către poporul nostru, pentru edificarea României socialiste multilateral dezvoltate, activitatea de comerț exterior își are propriul său rol, de la perioadă la perioadă tot mai însemnat. În acest context, urmarea evoluției lor economice și sociale, județele fărăii sunt angrenate tot mai mult în relațiile comerciale cu piața internațională aducându-și fiecare propria contribuție la creșterea de ansamblu a comerțului exterior românesc. Județul Dolj — altădată lipsit de creșterea economică industrială și în consecință participând cu o dată înfimă la export — se înscrie în prezent în „trend”-ul general al evoluției românești, marcind succese remarcabile — adesea superioare mediei generale a fărăii — în diferite domenii de activitate economică. Realizări cu totul deosebite, în acest sens, au fost obținute de către întreprinderile doljene, în comerțul exterior, cu particularitate-exportul.

Pentru a afla detalii în legătură cu dezvoltarea acestei activități pe teritoriul județului Dolj, am abordat o discuție cu tovarășul ing. Petre Preoteasa, secretar al Comitetului județean Dolj al P.C.R., care ne-a declarat :

P.P. : În contextul dezvoltării rapide și multilaterale a economiei județului nostru, exportul se detașează printr-o susținută dinamică și prin profunde mutații cantitative, calitative și structurale. Putem afirma că exportul a devenit, în prezent, un factor însemnat de promovare a producției, în toate ramurile de activitate, desfacerile pe piețele internaționale reprezentând — pe ansamblul județului nostru — mai bine de un sfert din producția industrială.

Notez, în același context, că în perioada actualului cincinal, ritmul de creștere a exportului a constituit „top”-ul în evoluția economiei doljene, fiind superior celui vizând producția industrială. De pildă, dacă în 1974, producția industrială a înregistrat comparativ cu 1970, o creștere de 1,6 ori — cu un ritm mediu anual de 12,8% — exportul a cunoscut, în aceeași perioadă, o creștere de aproape 4 ori, marcind un ritm mediu anual de 40,6%.

Pornind de la cerințele specifice economiei noastre — de la obiectivele de dezvoltare pe care ni le-am propus — comitetul județean de partid a acordat o atenție deosebită, permanentă, atât la nivelele de decizie cit și la cele operative, promovării și diversificării exporturilor : volumul exporturilor a înregistrat, pe relația de vește libere, o creștere remarcabilă : de 7,5 ori, în 1974 față de 1970, cu un ritm mediu anual de 65,7%. Sigur, această evoluție favorabilă și-a avut propriul său impact asupra sporirii ponderii județului Dolj în totalul exportului românesc — în prezent, de pildă, ocupăm locul 5 în ierarhia județelor, cu o cotă de 4,4%.

R. În acest context, presupunem că o parte tot mai mare din producția diferiților producători doljeni ia drumul piețelor internaționale.

P.P. Așa este. Integrate în circuitul economic internațional, întreprinderile din județ se înscriu în eforturile generale de dezvoltare a producției pentru export și de creștere a prestigiului produselor românești pe piețele externe. Drept urmare, au apărut și condițiile favorabile ca aceste întreprinderi să-și valorifice, pe calea exportului, o parte crescândă din producție. În 1974, de pildă, luau drumul exportului : 14% din producția aparatului electric de înaltă tensiune, 42% din cea a locomotivelor DE, 25% din cea a locomotivelor electrice de 5100 KW (realizate de către întreprinderea „Electroputere”-Craiova), 41% din producția de azotat, 78% — de nitrocalcar, 65% — de uree și 24% de butanol (realizate la Combinatul chimic Craiova) ; 57% din producția confecțiilor (întreprinderea pentru Confecții-Craiova) ș.a.m.d.

Mutațiile calitative care au avut loc în economia județului nostru au făcut ca întreprinderile să participe, din ce în ce mai activ, la export. În prezent, de pildă, exportăm peste 60 de produse și grupe de produse, la mai mult de 50 parteneri de pe toate continentele lumii.

R. În legătură cu mutațiile calitative — de care aminteați, vă rog să aveți amabilitatea de a reveni cu detalii. Ce schimbări

structurale a înregistrat deci, în actualul cincinal, producția județului dv. pentru export.

P.P. — Caracteristica generală a acestor schimbări a reprezentat-o creșterea, de la un an la altul, a greutateii specifice a produselor noi și modernizate, cu mare grad de prelucrare.

Pe fondul evoluției permanent favorabile, și avind în vedere dinamica activității de export a județului în actualul cincinal (vezi tabelul nr. 1) aceasta poate fi caracterizată prin două tendințe majore : prima — creșterea în ritm exponențial a volumului de mărfuri destinate piețelor externe și, a doua — restructurarea calitativă, în sensul sporirii ponderii produselor cu mare grad de tehnicitate, într-o gamă sortimentală în continuă lărgire : în totalul ofertei noastre la export, produsele industriale ocupă un loc cu totul aparte : în 1974, volumul de export al acestora a crescut, comparativ cu 1970, de 3,8 ori, marcind un ritm mediu anual de 39,9%.

Paralel cu îmbunătățirea structurii exportului pe grupe de mărfuri, au avut loc importante mutații calitative și în structura pe produse a fiecărei grupe. În fiecare sector al industriei județului nostru a crescut — de la un an la altul — cota produselor care încorporează cantități sporite de muncă complexă. Rețin ca semnificativă pentru economia județului, industria chimică, care se înscrie printre ramurile cele mai dinamice — atât prin evoluția cantitativă și sortimentală a producției, cit și ca urmare a realizărilor obținute de ele, pe linia desfacerilor la extern (în perioada 1970-1975, de pildă, exportul de produse chimice din județ a crescut de 14 ori). În prezent, circa 40% din producția marfă a Combinatului chimic craiovean este destinată livrărilor la export ; cu totul particular, în aceeași ordine de idei, poate fi reținut exportul îngrășămintelor de azot în concentrație 100%, care dețin peste 90% din exportul total al acestei unități producătoare. Alte întreprinderi producătoare din județ, cu cote mari în exportul județului, sînt : „Electroputere”-Craiova, Transformatoare mici-Filiași, „7 Noiembrie”-Craiova, Confecții ș.a. (vezi tabelul nr. 2).

Produsele industriei constructoare de mașini, chimiei și ale industriei ușoare dețin, în prezent, împreună o cotă de circa 75% din totalul exportului realizat pe județ.

Putem afirma că realizările obținute pînă în prezent, în dezvoltarea cantitativă a exportului și în îmbunătățirea structurii acestuia reflectă capacitatea existente în județul nostru de a se adapta la cerințele crescînde și la exigențele piețelor din străinătate.

R. Laturile cantitative și sortimentale ale exportului realizat de județ marchează, într-adevăr, succese evidente. Cunoscut fiind, însă, faptul că, eficiența probează — la nivelul maxim al exigențelor — evoluția favorabilă sau nu a acestei activități, care sînt, după opinia dv., principalele aspecte care caracterizează eforturile depuse de către producătorii din județul Dolj pentru creșterea eficienței exporturilor ?

P.P. Cerința creșterii rentabilității și effi-

cienței activității de export am considerat-o întotdeauna un element de bază în activitatea noastră de producție și desfaceri. În vederea asigurării creșterii eficienței operațiilor din activitatea desfacerilor la extern, Comitetul județean de partid a îndrumat și sprijinit organele și organizațiile de partid, precum și organele de conducere colectivă din unitățile producătoare, în organizarea unor acțiuni, care au vizat, în principal, următoarele : contractarea fondului de marfă destinat piețelor externe, asigurarea unei priorități și ritmicități corespunzătoare producției și exportului, elaborarea unor programe speciale vizînd creșterea productivității muncii, reducerea consumurilor specifice de materii prime și materiale, realizarea unor produse de un nivel tehnic și calitativ corespunzător, în vederea obținerii de prețuri în valută la nivelul celor realizate pe piața externă, la produse identice sau similare ș.a.

Dintr-o analiză temeinică — multilaterală — întreprinsă de către Comitetul județean de partid Dolj, în trim. I 1975, privind eficiența economică a activității de export — la un număr de 11 unități economice producătoare, care dețin o pondere de 94,7% din volumul realizat pe județ — s-au desprins unele concluzii și direcții de acționat care, sintetic, se prezintă astfel : există, din partea organelor și organizațiilor de partid, a comitetelor oamenilor muncii, o permanentă preocupare pentru preîntîmpinarea depășirii cursurilor de revenire medii planificate, pe fiecare produs sau grupă de produse — acționîndu-se pentru încadrarea treptată, în coeficientul intern de decontare, stabilit, la toate produsele.

Din cele 31 de produse și grupe de produse industriale — fabricate și livrate la export de către întreprinderile luate în analiză, privind eficiența economică a acestora — rezultă următoarele aspecte :

Pe ansamblul județului, ca urmare a măsurilor luate, s-au obținut rezultate financiar-valutare corespunzătoare mărfurilor industriale exportate, unitățile producătoare înregistrînd venituri însemnate ca urmare a calității produselor, parametrilor tehnico-funcționali ridicați. Merită să relev, în acest sens, Combinatul chimic din Craiova.

Orice efort în direcția realizării planului de export este pe deplin util societății numai în măsura în care produsele fabricate corespund exigențelor piețelor internaționale — premisă a asigurării desfacerii, în condiții de eficiență sporită. Sistarea exportului de produse cu grad redus de valorificare și înlocuirea lor cu altele de înaltă tehnicitate se conturează atât ca o necesitate obiectivă și stringentă, cit și ca o reală posibilitate de mare actualitate și perspectivă. În prezent mai avem încă de făcut față unor deficiențe, pe această linie.

R. Ce măsuri a luat Comitetul județean de partid în vederea înlăturării acestor neajunsuri ?

Tabelul nr. 1

Dinamica valorică a exportului din județul Dolj				
1970=100				
	1971	1972	1973	1974
Total export	147,8	194,6	244,2	391,1
din care :				
- ind. republicană	137,1	184,0	221,6	383,2
- ind. locală	181,1	228,4	305,9	301,6
- unitățile cooperatiste	121,7	161,6	253,9	248,2

P.P. Problemele complexe, legate de eficiența activității de export, la produsele industriale, a făcut obiectul unor analize și dezbateri temeinice în cadrul Biroului Comitetului județean de partid, care a stabilit măsuri și acțiuni pentru îmbunătățirea, sub toate aspectele, a producției destinate exportului și întărirea răspunderii organelor și organizațiilor de partid și a conducătorilor unităților în îmbunătățirea rentabilității, a cursului de revenire, în obținerea unor rezultate financiar-valutare superioare, pentru desfășurarea unui comerț exterior competitiv, la nivelul real al potențialului industrial și productiv al județului. Aceste măsuri au fost orientate, deosebi, în sensul îmbunătățirii permanente — în continuare — a structurii exportului, introducerii în fabricație a unor produse de înaltă tehnicitate, de bună calitate, care să conducă la valorificarea superioară a materiilor prime, a forței de muncă, obținerii, la vânzare, a unor prețuri cât mai avantajoase, care să acopere, în totalitate, cheltuielile de producție și de circulație efectuate și să asigure un beneficiu în valută, la fiecare operație de vânzare, reducerea consumurilor specifice și a celorlalte cheltuieli pe unitatea de produs etc.

Biroul Comitetului județean Dolj a orientat, ca atare — în mod consecvent — efortul colectivelor de oameni ai muncii din unitățile industriale, în vederea îmbunătățirii structurii mărfurilor, prin fabricarea unor produse cu un înalt grad de valorificare a materiilor prime, cu parametri tehnico-funcționali superiori. Pentru a cunoaște preocupările concrete, existente în fiecare unitate, stadiul atins în înnoirea și modernizarea produselor și pentru a stabili căi mai eficiente de acțiune, în cursul lunilor aprilie-mai crt. au fost efectuate analize minuțioase, la fața locului, cu colective formate din activiști de partid și de stat, precum și din specialiști. Am putut, astfel, constata că, în genere, problemele legate de îmbunătățirea parametrilor tehnico-funcționali ai produselor destinate pieței externe constituie obiectivul central al activității organelor și organizațiilor de partid, a comitetelor oamenilor muncii.

Analizele și dezbaterile întreprinse de Biroul Comitetului județean de partid, cu cadrele de conducere și specialiștii din unitățile economice au prilejuit un fructuos dia-

log, o confruntare de opinii și propuneri valoroase, cu privire la posibilitățile de intensificare a preocupărilor privind diversificarea producției, asimilarea de noi tipuri și sortimente cu competitivitate ridicată și modernizarea produselor din fabricația curentă. În acest scop, eforturile colectivelor de muncă au fost orientate spre elaborarea de programe concrete, cu termene precise de introdu-

Tabloul nr. 2
Principalele întreprinderi exportatoare
din județul Dolj

	- în % -		
	Realizat 1974	Plan 1975	1974
Total județ	100	100	100
din care:			
- Combinatul chimic Craiova	13,3	44,0	39,6
- "Electroputere"-Craiova	10,6	18,4	16,8
- Intrep. pt. confecții	15,1	8,1	8,9
- Intrep. "7 Noiembrie"-Craiova	0,9	4,0	4,6
- Grup. întrep. de industrie locală	1,6	1,2	1,0

log, o confruntare de opinii și propuneri valoroase, cu privire la posibilitățile de intensificare a preocupărilor privind diversificarea producției, asimilarea de noi tipuri și sortimente cu competitivitate ridicată și modernizarea produselor din fabricația curentă.

R. Care sînt, concret, elementele pe care factorii de decizie, din unitățile producătoare din județ, le au în vedere, pentru creșterea în continuare a competitivității produselor lor pe piețele internaționale.

P.P. — În primul rînd — calitatea produselor oferite, aspect care este hotărîtor în eforturile de obținere de prețuri externe avantajoase și, ca atare, a unei rentabilități sporite. În acest sens, abandonarea produselor depășite tehnic se impune de la sine, în vederea adoptării, în procesul de producție, de tehnologii și echipamente noi. Necesitatea dotării cu standuri de probă și AMC-uri, pentru încercări funcționale și de fiabilitate, trebuie să-și găsească noi posibilități de rezolvare rapidă și eficientă. Aș menționa, apoi — pe linia măsurilor de creș-

tere a competitivității — preocupările vizînd elaborarea și implementarea operativă a studiilor de organizare științifică a producției și a muncii, perfecționarea pregătirii cadrelor, organizarea exigentă a controlului calitativ, specializarea producției pentru export, a unor secții și unități productive — care să permită asimilarea, în termen scurt, și executarea unor produse de mare calitate tehnică și finisaj — reducerea cheltuielilor de producție, prospectarea piețelor internaționale — în vederea adoptării unei politici strategico-tactice conformă cu conjunctura economică internațională.

În vederea asigurării unui portofoliu de comerzi, care să corespundă capacităților de producție, se impune o intensificare a activității de producție, de „marketing”. În acest sens, înființarea de nuclee „AROMAR”, în marile uzine, ar fi mai mult decît salutară.

Formele de comercializare a produselor proprii la export, trebuie adaptate — cu război — la exigențele prezente, existente pe o piață sau alta. Și, în sfîrșit, ambalajul și formele de prezentare, reclama și publicitatea produselor ce se execută. Un exemplu, în acest sens, mi se pare relevant: îngrășămintele chimice produse de Combinatul chimic Craiova se livrau în saci de iută importată și prin măsurile luate de a se produce, în țară, saci de polipropilenă — care sînt mai rezistenți, ușor de manipulat, cu un aspect comercial deosebit — cursul de revenire, per dolar, a scăzut cu peste 20%.

Un accent cu totul deosebit va fi pus pe activitatea de „service”. Deși, pînă în prezent, există unele realizări — întreprinderea „Electroputere”—Craiova, de pildă, a asigurat „service” în 4 țări, pentru locomotivele DE și într-o altă țară pentru motoare, transformatoare și separatoare pantograf — avem, totuși, încă destule de făcut. Am în vedere, astfel, extinderea acestei activități și de către alte unități producătoare, din cadrul județului nostru care trebuie să depună eforturi suplimentare pentru acordarea de asistență tehnică promptă, contribuind, și pe această cale, la bunul renume al produselor livrate.

Discuție consemnată de
George HAȘEGANU

STRATEGIA PROMOVĂRII

ZONELE LIBERE (I)

ZONELE LIBERE sînt considerate porțiunile din teritoriul național al țării, ce nu fac încă parte din teritoriul vamal și pe care nu se aplică legislația vamală și financiară a țării respective.

Scopul înființării unei zone libere este, fie de a favoriza dezvoltarea economică a unei regiuni, fie de a facilita schimbul, traficul și deosebi tranzitul internațional de mărfuri.

Pentru a corespunde scopului de mai sus și pentru a obține rezultate din cele mai bune, zonele libere se constituie, în majoritatea lor, în porturi. Ele pot să fie însă amplasate și în aeroporturi, stații de cale ferată sau în alte puncte din interiorul sau de la frontiera unei țări.

Pentru a fi eficiente, aceste zone sînt înzestrate cu instalații și utilaje pentru încărcare, descărcare și manipulare, cu depozite și eventual cu instalații pentru condiționarea și transformarea mărfurilor. În plus, ele sînt deservite de rețele de căi ferate, de transport pe apă, rutiere și eventual aeriene, pentru a face posibilă expedierea operativă a mărfurilor.

Zona liberă este administrată de regulă de către o întreprindere sau o altă organizație economică, aparținînd administrației de stat sau administrației locale. În unele țări capitaliste, la administrarea zonelor libere participă și capitalul privat. Dacă reglementă-

rile sale interne privind depozitarea, inspecția, controlul, manipularea și transformarea mărfurilor sînt liberalizate, zona liberă are obligația de a se supune normelor de igienă, de securitate, ale țării din care face parte.

Toate mărfurile de origină străină, cu excepția acelor care sînt prohibite, pot să fie introduse într-o zonă liberă, fără îndeplinirea formalităților vamale ale țării respective, pentru a fi immagazinate, expuse, vindute, dezambalate, recondiționate, triate, amestecate cu alte mărfuri străine sau indigene etc. sau să fie supuse la orice manipulare sau transformare autorizată. De asemenea pot fi expediate din zonă în străinătate fără formalități vamale. În cazul importului din zona liberă mărfurile străine sînt supuse legilor și reglementărilor care se aplică la toate mărfurile importate (licențe, taxe vamale etc.).

În cele ce urmează vom prezenta unele avantaje ale zonelor libere.

Principalul avantaj al zonei libere constă în realizarea unui important volum de valută străină, prin :

- atragerea și dezvoltarea traficului de tranzit ;
- manipularea mărfurilor străine (descărcare, încărcare, tansbordare) ;
- depozitarea mărfurilor în magazine și pe teren ;
- efectuarea de diferite servicii : ambalare, dezambalare, asamblare, sortare, curățire, încărcare, prelucrare etc.) ;
- închirierea de spații sau terenuri ;
- utilizarea forței de muncă locale.

Totodată zona liberă, determină folosirea în mai mare măsură a mijloacelor de transport, navale, sau terestre naționale, ceea ce contribuie la creșterea încasărilor în valută și la dezvoltarea parcului autohton de mijloace de transport.

Deosebit de cele arătate, prin înființarea unei zone libere se urmărește și dezvoltarea

economică a regiunii respective, precum și utilizarea zonei libere cu mijloace mecanizate, depozite, rampe, dane etc., atît prin investiții proprii din realizările valutare obținute cît și prin cooperare cu partenerii străini interesați.

Prin simplificarea și reducerea la maximum a formalităților vamale la introducerea și scoaterea mărfurilor din zona liberă, clienții străini obțin :

- eliminarea obligației de a consemna la vamă contravaloarea taxelor vamale, evitîndu-se blocarea unor sume importante ;
- depozitarea mărfurilor în zonă, fără limită și fără plata taxelor vamale ;
- posibilitatea de a răspunde prompt la cererile piețelor apropiate și de a vinde mărfurile la momentul potrivit ;
- libertatea de a organiza în zonă expuneri și vizionări de mărfuri și mostre, în vederea vânzării ;
- scutirea de impozit pe cifra de afaceri, pentru mărfurile care se vind în zonă și se reexportă ;
- beneficii importante din diferența de taxe de transport la mărfurile aduse în vrac și reexportate din zonă după ce au fost porționate și ambalate ;
- aprobarea de a contribui la amenajarea, dotarea, utilizarea etc, a zonei, pe bază de cooperare, urmînd ca investițiile să fie recuperate prin servicii prestate de către administrația zonei ;
- certificat de origină al țării de care depinde zona, pentru marfa prelucrată în zonă și reexportată și în care s-a încorporat un anumit procent din produsele țării respective ;
- posibilitatea de a aduce subsamblate în zonă și a le reexporta ca produs finit pe o piață apropiată.

I. MOISESCU
Gh. CARAIANI

CĂI DE OMOGENIZARE A INTEGRĂRII: CERCETARE – ÎNVĂȚĂMÎNT – PRODUCȚIE

IN SESIUNEA mai-iunie a.c., în cadrul cursurilor de conducere a întreprinderilor și proiecte economice din Facultatea de economie producției a Academiei de Studii Economice București a fost organizat un experiment privind modul de susținere a examenului la aceste discipline. Scopul l-a constituit introducerea unei noi scări de valori (criterii de apreciere) în procesul de examinare, adaptată la noile cerințe ale pregătirii, cerințe ce decurg din modernizarea învățământului superior, din integrarea acestuia cu cercetarea și producția. Prezentăm în continuare conținutul acestui experiment.

Învățămînt reprojectiv – învățămînt productiv – învățămînt creativ

ÎN PREZENT, nimeni nu mai contestă că integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția reprezintă singura cale de modernizare și perfecționare a învățămîntului de toate formele și gradele. Pentru a nu fi însă numai formală, acceptarea acestei situații obligă la o reconsiderare atît a scopurilor urmărite prin pregătirea studenților, a căilor și metodelor folosite în procesul de învățare, cît și a scării de valori utilizate în procesul de examinare. În abordarea acestei probleme trebuie, în mod logic, pornit de la întrebarea: ce pregătire trebuie să aibă economiștii absolvenți ai învățămîntului superior? Răspunsul la această întrebare a fost dat. Scopul învățămîntului superior este de a pregăti economiști cu o viziune largă, economiști de concepție, cu un fond de cunoștințe, deprinderi și abilități specifice care, să aibă desigur la bază și o temeinică pregătire de execuție, dar să nu se limiteze numai la atît, deoarece funcția de a pregăti economiști de execuție și rutină prin excelență o au liceele economice. Clara înțelegere de către toate cadrele didactice a acestei probleme are o importanță esențială deoarece prin aceasta se definește însuși scopul învățămîntului economic superior, în funcție de care se stabilesc căile, mijloacele și metodele specifice de acțiune, precum și criteriile de evaluare a rezultatelor după care putem aprecia în ce măsură ne-am apropiat de scopul propus. Evident că în stabilirea scopului pregătirii trebuie să se țină seama de cerințele integrării.

Problema ce se pune constă în a ști cum și în ce viziune trebuie să remodelăm întregul proces de învățare prin care se realizează noile scopuri, imprimînd acestuia trăsăturile ce le impune integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția. (Înțelegem prin proces de învățare: prelegerea, seminarul, lucrările practice, proiectele economice de an, practica în producție, proiectul de diplomă, studiul individual, cercurile științifice etc.). După părerea noastră, cerințele acestei integrări impun ca întregul proces de învățare să aibă la bază și să-și propună ca obiectiv fundamental realizarea permanentă a unui ciclu tristadial ce poate fi formulat astfel: trecerea de la învățămîntul reprojectiv, caracterizat prin acumularea de cunoștințe, metode și tehnici (stadiul preponderent în prezent), la învățămîntul productiv, care presupune și formarea deprinderilor la studenți de a folosi în practică, în mod unitar și eficient cunoștințele, metodele și tehnicile asimilate și, de aici, la învățămîntul creativ, în cadrul acestuia din urmă studenții, viitorii economiști de concepție trebuie să fie puși în situația ca încă din școală să găsească ei înșiși soluții mai bune decît cele folosite în practică, pentru rezolvarea problemelor cu care vor fi confrunțați în viitoarea lor profesiune. Desigur că nici unul din cele trei stadii ale procesului de învățare nu poate lipsi din acest ciclu, ele condiționîndu-se reciproc.

Acceptînd ideea că ciclul tristadial reflectă astăzi principala cerință a integrării învățămîntului cu cercetarea și producția, se pune problema definirii clare a pregătirii ce trebuie să o asigure studenților învățămîntului superior economic și implicînd noile funcții ale procesului de învățare.

În mod concret, după părerea noastră, procesul de învățare care are la bază ciclul tristadial trebuie să asigure studenților, viitorii economiști de concepție care își vor desfășura activitatea în întreprinderi și centrale,

pe lîngă o cunoaștere temeinică a teoriei economice, a economiei politice, a politicii economice a partidului nostru și a mecanismului de funcționare a economiei naționale în toată complexitatea sa, o pregătire care să satisfacă patru cerințe de bază:

(a) Cunoașterea concretă și aprofundată a întreprinderii și centralei, ca sistem deschis ale cărui laturi componente se intercondiționează, precum și priceperea de a folosi acele căi care să asigure acesteia, capacitatea de a se adapta repede și eficient la schimbările ce survin, asigurîndu-se întreprinderii sporirea continuă a eficacității și capacității ei competitive.

(b) Cunoașterea temeinică a problemelor specifice ale compartimentului în care studenții vor lucra ca economiști și priceperea de a le rezolva optim;

(c) Capacitatea de a aprecia posibilitățile și folosul pe care le-ar putea oferi ideile, metodele și tehnicile noi, neutilizate în întreprindere, ca și a rezultatelor cercetărilor științifice, precum și priceperea de a le aplica în vederea obținerii unor niveluri mai înalte de eficacitate economică.

(d) Formarea încă din școală a studenților ca cercetători în domeniul profesiei, stimulîndu-le capacitatea lor creativă.

Toate aceste cerințe au fost luate în considerare în stabilirea probelor de verificare în cadrul examenului experimental pe care l-am organizat. În proiectarea sa am pornit de la premisa că în afara susținerii proiectului de diplomă la examenul de stat, care este proba finală cea mai completă și mai complexă de evaluare a rezultatelor, posibilități mari pentru verificarea nivelului de pregătire a studenților, corespunzător noilor scopuri, le oferă și examenul la diferite discipline, în special cele de specialitate. Avem în vedere toate formele acestuia: verificarea continuă în timpul anului cît și exa-

nul propriu-zis, fie că acesta este oral sau scris. Iar între disciplinele de specialitate, cele de conducere și proiecte economice — la care s-a organizat examenul experimental — au un rol deosebit, dat fiind caracterul lor interdisciplinar.

Descrierea experimentului

SCHEMA alăturată descrie succint conținutul examenului experimental adaptat la specificul cursului de conducere a întreprinderilor, scopul și mijloacele folosite pentru atingerea lui.

Observăm că fiecare din cele patru probe scrise urmărește aspecte diferite ale pregătirii studenților corespunzător scopului propus, acestea fiind de altfel și criteriile de evaluare a pregătirii studenților (noua scară de valori). Din vechea scară au rămas probele de la punctele „b” și „c”, dar într-o formă modificată, completate cu elemente noi.

Evaluarea rezultatelor a avut în vedere cele două funcții ale examenului (a) verificarea nivelului de pregătire a studenților și (b) aprecierea eficacității metodelor folosite în procesul de învățare, deci evaluarea propriei noastre activități folosind drept surse de informare: (1) răspunsurile date de studenți la probele examenului; (2) notele primite la aceste probe și comparația acestora cu notele obținute anterior la alte discipline; (3) răspunsurile la chestionarul pentru feedback-ul experimentului, chestionar completat de student după terminarea examenului și nesemnat; (4) participarea studentului și comportamentul său la cursuri, seminarii, cercuri științifice ș.a., ca și (5) rezultatele obținute pe parcurs. Pentru a obține nota maximă (10) studentul trebuia să obțină 100 de puncte, din care 80 se refereau la probele „c” și „d”. Pe parcurs această scară de valori a fost modificată crescînd ponderea vechilor criterii, deoarece studenții au avut mari dificultăți în încadrarea în noile criterii. Cea mai dificilă probă a fost problema complexă de sinteză cu cartea deschisă („d”).

În cadrul evaluării rezultatelor examenului un moment important l-a constituit motivarea notelor de către comisia de examinare și comentarea rezultatelor în fața fiecărei grupe de studenți.

SCHEMA EXAMENULUI EXPERIMENTAL

- A. Scopul general propus: verificarea gradului de pregătire a studenților și a eficacității metodelor folosite în procesul de învățare, corespunzător noilor cerințe de pregătire a unor economiști de concepție.
- B. Mijloacele folosite (probe de verificare):
 - (a) Teste: (cuprinzînd cele mai importante capitole ale cursului) pentru verificarea capacității de gîndire selectivă a studenților (alegerea și motivarea răspunsului corect din mai multe răspunsuri date — un set de 8 întrebări).
Timp efectiv de răspuns 15—20 minute.
 - (b) Lucrare practică: pentru a cunoaște deprinderile practice ale studenților în rezolvarea unei probleme concrete specifice disciplinei și viitorului loc de muncă (structuri de conducere, sisteme informaționale și tablouri de bord, modele de decizii etc.)
Timp efectiv de lucru 20—30 minute.
 - (c) Întrebări cu răspunsuri scurte în timp limitat: pentru a verifica cunoștințele întregii discipline, gradul lor de aprofundare, priceperea de a selecta esențialul dintr-o masă de informații și într-un timp limitat, capacitatea studentului de a motiva răspunsul dat și de a utiliza în practică cunoștințele, metodele și tehnicile cursului.
Timp efectiv de lucru circa 60—70 minute.
 - (d) Problemă complexă de sinteză cu cartea deschisă: prin a cărei rezolvare studentul își evidențiază personalitatea, capacitatea de gîndire asociativă, interpretativă și interdisciplinară, priceperea de a căuta ideile și soluțiile, capacitatea de a folosi în practică și eficient cunoștințele, metodele și tehnicile disciplinei și de a rezolva la nivel superior o problemă complexă specifică viitoarei lui profesii.
Timp efectiv de lucru 40—50 minute.
- C. Evaluarea rezultatelor: pe baza noii scări de valori:
 - (a) Motivarea notelor date și comentarea rezultatelor în fața fiecărei grupe de studenți.
 - (b) Analiza întregului proces de învățare pe baza rezultatelor obținute (înrînd seama și de feedback-ul organizat (răspunsurile studenților la chestionar).
 - (c) Măsuri de perfecționare în viitor a procesului de învățare și deplasarea efortului pe verificarea pe parcurs a nivelului de pregătire corespunzător noilor cerințe. Îmbunătățirea întrebărilor și probelor de examinare care să pună accentul nu pe memorare, ci pe capacitatea de gîndire a studenților și pe formarea deprinderilor lor practice.

Noua metodologie de desfășurare a examenului experimental a fost explicată în timp util studenților. Toate prelegerile cursului au fost prezentate într-o manieră care să corespundă cerințelor metodologiei de examinare iar, în cadrul seminariilor, s-a aplicat metoda cazurilor și s-au efectuat lucrări practice adecvate, din timp fiind puse la dispoziția studenților materiale de studiu multiple.

De fiecare dată înainte de începerea examenului scris s-a urmărit crearea unui climat deconectant, care să permită studenților să-și poată valorifica cit mai bine pregătirea. Numărul grupelor de studenți examinați concomitent a variat între două și cinci. Timpul mediu de examinare efectiv (2 ore și 1/2) nu a fost mare în comparație cu durata examenelor obișnuite, experimentul oferind în schimb un mod de examinare cu mult mai semnificativ.

O problemă importantă în desfășurarea experimentului a fost cunoașterea părerii sincere a studenților asupra acestui mod de examinare precum și asupra altor probleme legate de perfecționarea procesului de învățare, în general, și a disciplinei de conducere și proiecte, în special. Pentru aceasta s-a întocmit și distribuit studenților un chestionar care, după completare, a fost înapoiat comisiei (după terminarea examenului în plic închis și nesemnat). Din circa 500 studenți chestionați (cursuri zi, seral și fără frecvență), 460 susțin noul mod de examinare, considerându-l adecvat, solicitând însă perfecționarea acestei metodologii, ca și extinderea ei la celelalte discipline de specialitate, chiar din anul I.

Primele rezultate și câteva propuneri

PRINCIPALELE CONSTATĂRI rezultate din aplicarea experimentului sunt următoarele:

● În comparație cu anii trecuți numărul celor care nu au luat examenul s-a redus mult, dat fiind caracterul complet al examinării;

● Pe ansamblul studenților s-a redus nivelul notelor la conducere în comparație cu notele obținute anterior la alte discipline, ceea ce dovedește că studenții nu sînt încă pregătiți pentru a corespunde noilor criterii;

● Cele mai grele probe au fost cele de la punctele „a” și mai ales „d”, aceasta din urmă probă fiind specifică pentru evaluarea pregătirii unui economist de concepție;

● Un număr mare de studenți au greșit în formularea unor răspunsuri motivate, ierarhizate și organizate logic la problemele și

intrebările puse; în puține cazuri se dau alte exemple decît cele folosite la seminarii și cursuri;

● Un număr foarte redus de studenți fac apel la altă bibliografie, decît cursul;

● Au existat frecvente cazuri în care studenții au întâmpinat dificultăți în dezvoltarea pe baza unei situații concrete, a unei probleme complexe de sinteză folosind informații, metode și tehnici ce se găseau în diferitele capitole ale cursului;

● Numărul celor care dau răspunsuri corecte la întrebări care le solicită gîndirea activă, creativă și asociativă, analitică și sintetică, în strînsă legătură cu problemele practicii trebuie să crească și mai mult;

● Desfășurarea examenului experimental a arătat, iar propunerile făcute de studenți au confirmat, necesitatea reconsiderării ordinii de susținere a probelor, a timpului acordat acestora, cit și a numărului de grupe de studenți ce trebuie examinați deodată (experimentul a arătat că numărul optim este de două grupe);

Concluziile deșprinse subliniază faptul că în procesul de învățare trebuie să se acționeze în continuare pentru înlăturarea lipsurilor ce mai persistă, și nu numai la o disciplină, ci la toate și nu numai în ultimul an, ci începînd din anul I.

Analiza rezultatelor experimentului permite și formularea unor măsuri și propuneri:

● Progresele în domeniul însușirii sistematice a cunoștințelor și formării deprinderilor specifice economistului de concepție corespunzător noilor cerințe ale integrării sînt încă nesatisfăcătoare după opinia noastră, ceea ce impune luarea unor măsuri care să privească, în primul rînd, organizarea eficientă a studiului individual al studenților la toate disciplinele.

● Studenții nu reușesc să facă legături între conceptele teoretice și practice, ceea ce impune o reorganizare a activității de seminar și lucrări practice, proiecte de an, ca și a practicii în producție. Se impune promovarea pe scară largă a metodei cazurilor, jocurilor de întreprindere, analizelor de diagnostic, studiilor previzionale și de marketing etc., iar în cadrul seminariilor, la disciplinele de specialitate și profil, introduce-se obligatorie a caietului individual de calcul, lucrări practice și teste.

● Deoarece optimizarea creativității devine o problemă majoră și o cerință firească a integrării învățămîntului cu cercetarea și producția, această problemă trebuie să-și găsească un loc corespunzător nu numai în stabilirea conținutului cunoștințelor specifice pregătirii economistului de concepție, dar, totodată, și așa zice în primul rînd, trebuie să se regăsească în întregul proces de învă-

țare. Experiența a dovedit că metoda testelor, cazurilor, jocurilor de întreprindere bine aplicate, ca și organizarea de dezbateri în cadrul proiectelor economice, dau rezultate bune în stimularea creativității, cu condiția unei bune organizări a desfășurării acestora.

● Apare necesară reconsiderarea metodei referatelor pe teme interdisciplinare;

● Ar fi bine, de asemenea, ca la fiecare disciplină să se includă un capitol sau cel puțin un subcapitol privind organizarea cercetării-documentării și metodologia stimulării creativității, și aceasta încă din anii mici.

AM ENUMERAT numai cîteva din constatările, concluziile și propunerile ce se pot desprinde dintr-o primă prelucrare a informațiilor oferite de acest examen experimental. Cea mai importantă idee-concluzie ce se cere a fi subliniată de pe acum, este că, în prezent, în învățămîntul economic superior există încă o decorelare între cele trei elemente de care depinde perfecționarea și integrarea reală a acestuia cu cercetarea și producția: (1) scopul pregătirii; (2) mijloacele sau metodele utilizate în procesul de învățare; (3) scara de valori sau criteriile de apreciere folosite în procesul de examinare;

Scopul (pregătirea unui economist de concepție) trebuie clar definit și acceptat de către toate cadrele didactice, mijloacele sau metodele folosite în procesul de învățare (prelegeri, seminarii, lucrări practice, proiecte economice de an, practica în producție, cercuri științifice, studiul individual ș.a.) trebuie reconsiderate, remodelate și adaptate cerințelor noilor scopuri, iar scara de valori sau criteriile de apreciere trebuie să fie, de asemenea, în toate cazurile puse de acord cu noile cerințe ale pregătirii.

Decorelările care mai există încă între cele trei elemente constituie acum cel mai important obstacol în asigurarea unei pregătiri corespunzătoare a economiștilor; pregătire care să reflecte cerințele integrării învățămîntului cu cercetarea și producția. Călea sigură, în același timp singura care permite corelarea optimă a celor trei elemente este reorganizarea întregului proces de învățare avînd la bază ciclul tristadial — învățămînt reproiectiv — învățămînt productiv și învățămînt evident.

Evident, caracterul limitat al experimentului (numai circa 500 studenți) circumscrie la o sferă redusă aprecierile și concluziile. Dar chiar așa, ele totuși au valoarea unei atenționări asupra unor puncte slabe care există încă în învățămîntul economic superior, și care se cer înlăturate.

prof dr. C. PINTILIE

Academia de Studii Economice—București

Corespondența prețuri — cheltuieli de producție

(Urmare din pag. 6)

restrîns de consumatori sau care au corespondent executat din materiale înlocuitoare.

Așa, de exemplu, majorările de prețuri la ciorapii din bumbac, determinate de creșterea prețurilor externe la această prețioasă materie primă, au fost compensate în totalitate de reducerile de prețuri la ciorapii, șosetele și dresurile din fire sintetice. La încălțăminte, corecturile de prețuri s-au limitat la un număr restrîns de sortimente, cum ar fi pantofii bărbătești cu fețe din piei imobilate, bocancii bărbătești cu față din piele bizon, încălțămîntea cu fețe din lac, pentru copii ș.a. **Prețurile actuale au rămas nemedificate pentru marea majoritate a sortimentelor de încălțăminte**, confecționate din fețe de piele și din înlocuitori, inclusiv încălțămîntea tip „Romarta”. Ca urmare, corecturile de prețuri se referă numai la cea. 0,5% din numărul sortimentelor de încălțăminte, respectiv la cea. 0,7% din valoarea producției. Au fost, de asemenea, corectate prețurile la articolele din blănărie și unele articole din piele (cu excepția hainelor din piele), un număr restrîns de articole din sticlă, precum și la vasele din fontă. **La restul produselor de bază din industria ușoară** (țesături textile, confecții din aceste țesături, tricotaaje, produse de lenjerie, mercerie, pasmanterie etc.) prețurile au rămas nemedificate.

În sectorul materialelor de construcții prețurile produselor de bază cum sînt cimentul, varul, cărămizile, ipsosul, produsele de carieră și balastieră, articolele tehnico-sanitare pentru construcții etc. au rămas nemedificate. Corecturile de prețuri se referă în principal la lemnul și chereșteaua pentru construcții, la parchet, țigle și coame pentru învelitori. La produsele finite din lemn corecturile de prețuri se referă la o gamă foarte restrînsă de produse: scaune curbate, cuiere pom, unele mășute și taburete. Aria foarte restrînsă a corecturilor de prețuri în acest sector este ilustrată de următoarele cifre: corecturile de prețuri au afectat numai cca. 0,6% din numărul produselor și respectiv cca. 0,4% din valoarea acestora. Corecturile de prețuri la unele produse din lemn asigură un raport mai corespunzător între chereșteaua de rășinoase și cea de fag, între acestea și parchete etc. Totodată, noile prețuri vor determina o utilizare mai rațională a „aurului verde”, pentru care se fac cheltuieli imense și pe perioade de timp îndelungate, pentru refacerea și întreținerea fondului forestier.

Unele prestări de servicii solicitate de populație erau insuficient dezvoltate și datorită faptului că se înregistrau pierderi, cooperativele meșteșugărești ocolind, cu bună știință, prestările de servicii care le aduceau pagubă în loc de câștig. De aceea,

corectarea unor tarife în sectorul serviciilor pentru populație va crea condiții pentru dezvoltarea acestui sector care se află încă în urma cerințelor meru crescînde ale populației.

Ca și în celelalte sectoare ale economiei marea majoritate a tarifelor au rămas nemedificate, cum ar fi cele pentru frizerie-coafură, spălătorie, curățătorie și vopsitorie chimică, reparații de radio-televizoare, confecții de îmbrăcăminte și încălțăminte, la comandă ș.a.; modificările de tarife se referă doar la patru din cele peste 120 activități de prestări de servicii pentru populație efectuate de unitățile cooperativei meșteșugărești și care reprezintă doar 7% din planul anual de prestări servicii al acestor unități. Tarifele stabilite cu 10—12 ani în urmă s-au corectat numai la reparațiile de încălțăminte, de îmbrăcăminte și lenjerie, transformări de confecții din blănuri și la reparații de autoturisme.

Modul de efectuare a corecturilor la unele prețuri și tarife, punerea de acord a unor prețuri cu cheltuielile realmente necesare pentru obținerea producției, dovedește pe deplin că această măsură este atît în interesul economiei naționale, cit și al fiecărui cetățean în parte, pune în evidență realismul politicii economice a partidului în care soluționarea unor probleme economice are loc în strînsă legătură atît cu condițiile concrete ale producției și circulației mărfurilor, cit și cu realizarea obiectivului privind creșterea necontenită a nivelului de trai al întregului popor.

CINCINALUL REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

LOCUL ȘI ROLUL CADRELOR
ÎN ACELERAREA DEZVOLTĂRII

Compartimentul și politica de personal
în unitățile constructoare de mașini [I]

ÎN ULTIMII ANI, funcțiunea de personal a căpătat o importanță din ce în ce mai mare în ansamblul funcțiunilor unităților economice. Corespunzător acestei mutații a avut loc în unitățile economice și o amplificare a politicii de personal, orientată prioritar spre găsirea și aplicarea celor mai eficiente măsuri capabile să asigure folosirea optimă a resurselor umane și, implicit, a celor materiale și financiare, dezvoltarea lor și obținerea unei înalte productivități, atingerea integrală și întocmai a obiectivelor stabilite. Iar construcția de mașini, este ramura industrială care prin complexitatea ridicată a activităților pe care le presupune, prin dimensiunea în general mare a unităților sale, ca și prin ma-

niera și rapiditatea cu care integrează progresul științifico-tehnic, evidențiază în mod elocvent unele din direcțiile în care trebuie concentrate eforturile de perfecționare, de care nu este scutită nici conducerea și organizarea activităților de personal. Am căutat să descifrăm citeva din aceste elemente prin ancheta ale cărei rezultate le prezentăm, efectuată în 33 de întreprinderi din ramura construcțiilor de mașini grele, în rindul a 36 de specialiști, în majoritate conducători ai compartimentelor de personal, învățămînt, retribuire a muncii din aceste unități (Pentru simplificarea în studiu acest compartiment va fi denumit, pe scurt : compartiment de personal).

Dimensiunea optimă a compartimentului

CUM APRECIĂȚI că este numărul de lucrători afectat realizării activităților de personal, învățămînt și retribuire a muncii în întreprinderea dv. ? A fost prima întrebare pe care am adresat-o specialiștilor anchetați. Prelucrarea și centralizarea răspunsurilor primite este prezentată în tabelul nr. 1 (Deoarece în eșanșion au fost cuprinse întreprinderi constructoare de mașini de dimensiuni diferite, am procedat la o grupare a lor după criteriul numărului de lucrători, în : (a) întreprinderi mici (500—2 000 lucrători) ; (b) întreprinderi medii (2 001—5 000 lucrători) ; (c) întreprinderi mari (peste 5 000 lucrători). Conștiința de caracterul în mare parte convențional al grupării, am utilizat-o totuși considerînd că ea permite o oarecare ordonare a răspunsurilor, uneori ajutînd chiar la înțelegerea mai exactă a unor afirmații sau concluzii). Citirea tabelului ca atare evidențiază următoarele concluzii : a) în aproape 60% din întreprinderile de dimensiune „medie” — ele constituind peste 45% din eșanșion — numărul lucrătorilor din compartimentul de personal este apreciat drept corespunzător ; b) nici un specialist nu apreciază ca fiind prea mare numărul de lucrători afectat funcțiunii de personal în întreprinderile investigate ; c) în primul rînd specialiștii din întreprinderile „medii” și „mici” consideră acest număr ca fiind prea mic.

Pentru aprecierea corectă a concluziilor desprinse din interpretarea tabelului nr. 1 (întocmit pe baza unor răspunsuri primite la o întrebare de tip calitativ) este necesară aprofundarea analizei în citeva direcții. Prima dintre ele o constituie cercetarea numărului efectiv de lucrători afectat funcțiunii de personal pe fiecare întreprindere investigată în parte, ca și pe cele trei grupe de unități și, de asemenea, a indicatorului „număr total de personal în întreprindere ce revine la un lucrător din compartimentul de personal”. Tabelul nr. 2 oferă o imagine a cercetării sub acest aspect, permițînd totodată conturarea unei alte concluzii : la toate categoriile de întreprinderi investigate nu există întotdeauna o corectă dimensionare a compartimentelor de personal în funcție de mărimea unităților

- Ce criterii trebuie luate în considerare pentru dimensionarea optimă a compartimentelor de personal, învățămînt, retribuire a muncii ?
- Este într-adevăr necesară, în toate cazurile, sporirea numărului de lucrători din compartiment ?
- Ce pregătire au lucrătorii acestor compartimente ?
- Dar conducătorii lor ?
- Cum este și cum trebuie utilizat fondul total de timp al compartimentului ?
- Cabinetul psihotehnic — o necesitate pentru marile întreprinderi
- Două subactivități prioritare : formarea și perfecționarea profesională. De ce ?

respectiv. Astfel, la întreprinderile „mici”, la același număr de lucrători încadrați în compartimentul de personal, revine un număr diferit de lucrători, deși gradul de complexitate al activităților nu este atît de deosebit încît să justifice acest fapt. De pildă, la Întreprinderea „Republica” — Reghin — 233, la Întreprinderea de utilaj morărit Tolpeș — 191, iar la Întreprinderea de accesorii pentru mașini unelte — Blaj — 150. Cele două întreprinderi la care se înregistrează numărul cel mai mic de lucrători încadrați în compartimentul de personal, — 4, au un număr total de personal foarte diferit — de aproape două ori mai mare în cazul uneia decît în cealaltă. În cazul întreprinderilor considerate de noi de dimensiune „medie” întîlnim, sub aspectul analizat, deosebiri și mai pregnante. Astfel, la același număr de lucrători afectat funcțiunii de personal revine un

număr foarte diferit de lucrători : 383 — la I. Mecanică Codlea și 700 — la I. Mecanică Fină — București. Același lucru este valabil și pentru întreprinderile incluse în categoria întreprinderi „mari”, la un număr total de lucrători apropiat, în cazul a trei unități de acest fel, numărul de personal din compartiment înregistrează valorile de 16, 20, 36. (Subliniem faptul că din analiză au fost excluse întreprinderile — patru în totalul eșanșionului — la care compartimentul de personal, învățămînt, retribuire a muncii include și alte subactivități — planificare, organizare etc).

O a doua zonă de probleme investigate a constituit-o analiza structurii compartimentelor de personal sub aspectul pregătirii lucrătorilor cu care ele sînt încadrate. Ea evidențiază că atît pe ansamblul eșanșionului cît și pe fiecare categorie de întreprinderi în parte, sînt insuficiente eforturile depuse de conducerea de întreprinderi și centrale industriale, pentru încadrarea cu personal superior calificat a compartimentelor de personal, învățămînt, retribuire a muncii. (Vezi tabelul nr. 3.) Și, lucru destul de greu de explicat, în special la întreprinderile mari, amplasate de regulă în centre urbane importante, unde personalul calificat corespunzător există și poate fi atras relativ ușor.

Cum este și cum trebuie utilizat fondul de timp

CADRUL LEGISLATIV în vigoare (în special : Legea nr. 1/1970 și Legea nr. 11/1971, Decretul nr. 142/1967 și Decretul nr. 162/1973, H.C.M. 435/1967, ca și „Atribuțiile unitare ale compartimentelor de muncă din ministere, centrale și întreprinderi” elaborate de Consiliul Organizării Economico-

Tabelul nr. 1
Opinia privind dimensiunea compartimentului de personal, învățămînt, retribuire a muncii

Numărul lucrătorilor din compartiment este:	Total eșanșion (%)	Opinia specialiștilor din întreprinderile investigate (%)			Total (%)
		Mici	Medii	Mari	
- prea mare	36,3	25,0	58,3	16,7	100
- corespunzător	63,7	38,8	44,0	17,2	100
- prea mic					
Total :	100,0				

Tabelul nr. 2

Încadrarea compartimentului de personal, învațământ, retribuire a muncii în unitățile investigate

Grupa de întreprinderi cercetate:	Ponderea unității în total eşanțion	Numărul de personal încadrat în compartimente:			Nr. de personal din unitate ce revine la un lucrător din compartiment		
		total	Numar minim	Numar maxim	Numar minim	Numar maxim	Numar mediu
- mici	30,3	4	9	6,5	125	271	190,5
- medii	45,5	6	20	10,5	120	700	304,5
- mari	24,2	16	57	26,2	150	400	321,9
Factorii medii ansamblului eşanționului	100,0	4	57	22,6	120	700	296,6

Calculat ca medie ponderată

Sociale, aflate în curs de experimentare) stabilește cu exactitate activitățile și subactivitățile ce intră în competența compartimentelor de personal din întreprinderi, modul de organizare, funcționare și conducere a acestora. Ne-a interesat să analizăm: **Cum este utilizat fondul de timp de care dispun aceste compartimente pentru realizarea sarcinilor ce le revin?**

Una din întrebările chestionarului a urmărit acest obiectiv, fiind solicitată opinia specialiștilor atît în ceea ce privește **modul actual de utilizare a acestui fond, cît și modul de utilizare apreciat ca optim.** Tabelul nr. 4 redă prelucrarea răspunsurilor primite, evidențind următoarele concluzii principale: a) Structura actuală coincide în totalitate sau în linii generale (diferențe mici) cu cea optimă, în cazul subactivităților de promovare a personalului, de retribuire, urmărire a realizării normelor, selectare și recrutare; b) Se înregistrează diferențe foarte mari și mari, în cazul subactivităților de formare și perfecționare a personalului și de evaluare a activității (insuficient dezvoltate), ca și în al celor de întocmire a diverselor situații cerute în afara întreprinderii, de

evidență a personalului; c) Analiza coloanei 4 din tabel evidențiază de altfel și soluțiile principale de optimizare a utilizării fondului total de timp al compartimentului: 1. — raționalizarea sistemului informațional intern și extern unității; 2. — raționalizarea, mecanizarea și automatizarea evidenței personalului; 3. — realizarea numai a subactivităților prevăzute de lege; 4. — o mult mai mare atenție formării, perfecționării și evaluării personalului.

Modul în care este organizat actualmente compartimentul de personal, slaba utilizare a fondului total de timp, supra-dimensionarea unor subactivități (de importanță minoră) în detrimentul altora (de mai mare importanță) face ca personalul încadrat să nu-și poată utiliza corespunzător și integral cunoștințele de specialitate. Tabelul nr. 5 evidențiază de pildă că, deși insuficient ca pondere, personalul cu studii superioare înregistrează și proporția cea mai mare în ceea ce privește insuficienta utilizare a cunoștințelor: peste 32% din lucrătorii cu studii superioare utilizează sub 70% cunoștințele; în același timp, numai circa 15% din personalul cu studii superioare utilizează cunoștințele în proporție de 90—100%.

Totodată, toți cei investigați apreciază ca necesară lărgirea sferei de activitate a compartimentelor de personal, prin: constituirea și includerea în cadrul ei a unor cabinete psihologice; acordarea unei atenții mai mari îndrumării practicii studenților și elevilor (în 1974, în medie, în fiecare din întreprinderile investigate au efectuat practica circa 480 de elevi și peste 120 de studenți, în unele cazuri numărul elevilor ajungînd chiar la 2 200, iar al studenților la 700); concentrarea în mai mare măsură a eforturilor spre rapida integrare a muncitorilor proaspăt calificați, în primul rînd a celor tineri, pregătiți prin școli.

O subactivitate de primă importanță: formarea și perfecționarea pregătirii personalului

ÎN ANSAMBLUL activităților ce intră în componența compartimentelor de personal din unitățile economice investigate un loc deosebit l-au ocupat în cursul anului 1974 cele legate de **formarea și perfecționarea pregătirii personalului.** Afirmatia este atestată în primul rînd de faptul că au fost organizate în toate întreprinderile investigate cursuri de formare și de perfecționare a pregătirii. Iar analiza structurii acestor cursuri, a felului, conținutului, duratei, periodicității și nu-

Tabelul nr. 3

Structura pregătirii lucrătorilor din compartimentele de personal, învațământ, retribuire a muncii ale întreprinderilor investigate

Grupa de întreprinderi cercetate	Total lucrători în compartimentul de personal	Din care (%):		
		Cu studii superioare	Cu studii medii	Cu studii elementare
- mici	100	24%	73%	3%
- medii	100	20%	66%	14%
- mari	100	18%	66%	16%
Total eşanțion	100	20%	67%	13%

mărului de participanți, ca și a modului lor de finalizare este de natură să aducă noi elemente în favoarea ei. Astfel, în cursul anului trecut au funcționat:

- cursuri de formare în diferite meserii (strungar, sudor, turnător-formator etc.) în 87% din unitățile investigate, fiind calificați în medie într-o întreprindere circa 300 de muncitori prin cursuri diverse: de gradul I, de gradul II etc.;
- forme de perfecționare a muncitorilor în circa 90% din întreprinderile cercetate, în medie într-o unitate acestea fiind urmate de circa 770 de muncitori;

SINOPTIC

Simpozion

ÎN ZILELE de 27—28 iunie a.c. au avut lucrările sesiunii de comunicări științifice de „Economia întreprinderii și echilibrul ei financiar“. Simpozionul a fost organizat de Facultatea de Științe economice din cadrul Universității „Al. I. Cuza“ — Iași și Catedra de finanțe și statistică, pe trei secțiuni: I — Formarea fondurilor, eficiența utilizării lor și echilibrul financiar al întreprinderii; II — Sistemul informațional contabil și echilibrul financiar al întreprinderii; — III — Deciziile întreprinderii și echilibrul financiar.

În cadrul lucrărilor cadrele didactice de la facultățile de științe economice din țară și specialiști din întreprinderi și instituții au prezentat 60 comunicări științifice de profil, care au abordat atît aspecte teoretice cît și practice ale economiei întreprinderii și echilibrului ei financiar.

asistent N. TABĂRA
Iași

Modelul dinamic optim de conducere a întreprinderii

PRINCIPALELE metode de abordare a analizei și perfecționării activității conducerii a întreprinderii sint, după opinia specialistului polonez Ivan Haluska (vezi Podnikova organizace nr. 8/1974):

- (1) Analiza activității curente de conducere în ansamblu, împărțirea ei în activități parțiale.
- (2) Elaborarea unui model formal ideal pentru a-l compara cu activitatea de conducere practică.
- (3) Elaborarea unui model optim al activității de conducere în condițiile concrete de activitate și compararea acestui model cu sistemul realmente existent în activitatea de conducere.

Fiecare din metodele mai sus arătate are avantajele și dezavantajele ei. Cea dintîi este mai simplă, dar nu asigură îndeplinirea condițiilor de bază ale cerce-

tării. Cea de a doua, mai pretențioasă în ce privește crearea modelului formal, nu prezintă o garanție deplină că activitatea de conducere analizată va fi identică cu modelul optim adecvat condițiilor concrete date, deoarece modelul este construit în principiu ca model universal. Cea de a treia metodă asigură în mai mare măsură îndeplinirea condițiilor necesare cercetării, dar etapa cea mai dificilă este aici elaborarea corespunzătoare a modelului bazat pe analiza conținutului activității într-un sistem de conducere optim, adică a acelor subactivități care, într-o conducere optimă, sint necesare și corespunzătoare. O metodă eficientă decurgînd din actualul nivel al cunoștințelor existente, îl constituie combinarea acestor trei metode în vederea elaborării treptate a unui model dinamic optim de conducere, capabil să se adapteze proprietăților, în continuă schimbare, ale subiectului și obiectului conducerii.

Cine consumă timpul cadrelor de conducere?

PESTE 57% din cadrele de conducere chestionate de firma de consultații „Associated Management“ din Chicago, consideră convorbirile telefonice drept principala sursă de consum și uneori și de risipă de timp. Unele au loc la ore nepotrivite, sint prea lungi și prea numeroase, deoarece secretarele nu se pricep să le filtreze. Și ședințele consumă mult timp. Potrivit părerii celor chestionați, peste 30% din ședințe prezintă importanță marginală, de regulă discuțiile nu se poartă la obiect și nu se urmăresc cu atenție de participanți. Economia de timp se poate realiza și la capitolul corespondență.

Propunerile făcute pentru economisirea timpului cadrelor de conducere sint, în principal, următoarele: (1) pentru elaborarea deciziilor, cadrele de conducere trebuie să recurgă la serviciile unui număr optim de colaboratori; (2) corespondența este necesar să fie rezolvată mai operativ; (3) se impune încărcarea cu mai multe atribuții a secretarelor conducătorilor.

● **cursuri de perfecționare pentru cadrele medii, maiștrii și cadrele cu pregătire superioară** în circa 90% din unitățile eșantionului, în medie, pe an, la o întreprindere fiind perfecționate 140 de astfel de cadre;

● **forme de instituire la locul de muncă sub îndrumarea șefului direct** de care au beneficiat circa 480 de lucrători din fiecare întreprindere investigată;

● **cursuri de specializare postliceală**, pe această cale fiind pregătiți în medie de

Tabelul nr.4

Structura actuală și cea optimă a utilizării fondului de timp al compartimentului de personal, învățământ, retribuire a muncii

Denumirea subactivității	Structura fondului de timp (%)			
	Actuală	Optimă	Diferență (%)	13-2
Evidența personalului	15	13	-2	
Selecția și recrutarea personalului	15	16	+1	
Evaluarea activității personalului	5	9	+3	
Promovarea personalului	8	8	0	
Formarea și perfecționarea personalului	13	24	+11	
Urmărirea realizării normelor	8	9	+1	
Probleme de retribuire	12	12	0	
Intocmirea diverselor situații cerute în afara întreprinderii	16	8	-8	
Alte activități	7	1	-6	
Total :	100	100	0	

Tabelul nr.5

Gradul utilizării cunoștințelor dobândite prin specialitatea de către personalul din compartimentul de personal, învățământ, retribuire a muncii

Nr. crt.	Proportia utilizării cunoștințelor	Personal cu studii superioare (%)		Restul personalului (%)
		2	3	
1.	Mai puțin de 70%	32,4	20,6	
2.	70-80%	17,6	29,4	
3.	80-90%	35,2	26,4	
4.	90-100%	14,8	23,6	
Total :		100,0	100,0	

fiecare întreprindere peste 50 de lucrători anual.

Pentru a completa imaginea asupra amplei activități de perfecționare a pregătirii trebuie să adăugăm că, în cursul anului trecut, au fost trimise la diverse forme de perfecționare, în afara unităților, circa 210 cadre de conducere (circa 6,3 în medie pe întreprindere) și peste 1 000 cadre de execuție (38,2 în medie pe fiecare unitate investigată). În anii viitori, se vor ivi responsabilități sporite, tendința generală fiind ca aceste subactivități să ocupe treptat locul 1 între cele care alcătuiesc funcțiunea de personal. Faptul este evident, între altele, în primul rând în ponderea mare indicată pentru aceste subactivități de către specialiștii chestionați atunci când li s-a cerut să specifice structura optimă de utilizare a fondului de timp al compartimentului de personal (vezi tabelul nr. 4), în al doilea rând, în clasamentul celor mai importante probleme cu care conducătorii acestui compartiment au fost confrunțați în 1974, sau apreciază că vor fi confrunțați în 1975, unde aceste probleme ocupă dezașat primele locuri și, în al treilea rând, în conținutul propunerilor făcute de cei chestionați pentru sporirea eficienței activității compartimentelor de personal, învățământ, retribuire a muncii, multe din ele având ca punct de convergență conturarea mai clară a tendinței menționate.

Julian BĂDIN
Alexandru BLAGA
Constantin GOGONEAȚA

C U PESTE 80 de ani în urmă, dr. Herman Hollerit a produs pentru prima dată în lume cartotechi perforate și o mașină electrică de sortare și calculare a datelor conținute de cartotechi. În ultimii 50 de ani, considerate a fi o metodă învechită de înmagazinare a informațiilor, cartotechile și benzile perforate au continuat a fi folosite la mașinile analitice, constituind începutul automatizării prelucrării de date.

Polonia se numără printre țările la căre interes pentru automatizarea prelucrării datelor datează de la sfârșitul anilor '50. Astfel, în 1949 se pun bazele cercetărilor în sfera mașinilor de calcul, permanentizate după 70 ani, odată cu crearea în 1959 a uzinei electronice din Wrocław „Elwro”, destinată producerii de mașini de calcul. Din 1960, când a fost produs primul tip al ordinatorului „Odra-1001”, și pînă în prezent au fost construite diferite alte tipuri de computere utilizate în informatica poloneză, printre care „Odra-1325” și „Odra-1305” capabile să efectueze 400 000 operații pe secundă. În afara de această uzină, domeniul informaticii poloneze mai este reprezentat și de întreprinderile „Era” și „Mera-Met” din Varșovia, de uzina de instalații pentru informatică „Zut” din Zabrze.

Construirea altor tipuri de calculatoare, înființarea Institutului de mașini de calcul de la Varșovia, producția în serie mică de astfel de mașini destinate în special calculului tehnico-științific, primele calculatoare de capacitate medie „Zam-417” și „Odra-1304” — rezultat al centrului din Wrocław în cooperare cu firma engleză „ICL” — sînt cîteva din realizările ultimilor ani.

Dezvoltarea producției de mașini de calcul de clasă medie, folosite la rezolvarea unor complicate probleme economice, a determinat și producerea în țară a instalațiilor exterioare, indeosebi de imprimare pentru benzi și de memorat, astfel creîndu-se premisele înființării unei ramuri speciale pentru producerea tehnicii electronice de calcul.

Informatica devine, în felul acesta, un domeniu, ale cărei realizări pot fi aplicate cu mare succes și randament în cele mai diverse sectoare ale vieții social-economice.

În Polonia de informatică se ocupă Centrula industrială de automată și a aparatură de calcul — „Mera” a cărei sarcină constă tocmai în producția de utilaje destinate acestei sfere, paralel cu producția după licențe străine a diferitelor calculatoare. „Elwro” din Wrocław construiește, în prezent, după licența japoneză „Busukom”, calculatoare cu patru operațiuni, minicalculatoare cu sisteme integrate care nu depășesc mărimea unei cutii de chibrituri. Această uzină

urmează a produce pînă în 1975 aproximativ 100 000 de astfel de calculatoare. De asemenea, în Polonia se produc după licențe străine un întreg complex de așa-numite instalații periferice ale computerelor.

În prezent, problema principală a industriei informatice poloneze este asigurarea unei rapide producții în serie de computere de mare capacitate. În afară de mașinile electronice cifrate, de tipul „Odra”, și de minicomputere, se va trece la construirea de ordinaoare și de alte tipuri fiind deja începute cercetările în vederea producerii lui „R. 30”. Sînt acțiuni care vor facilita acoperirea necesităților interne de asemenea instalații. În aceste scopuri, în actualul cincinal au fost alocate sume importante, reprezentînd circa 1,5 la sută din totalul investițiilor, rezultatul acestor eforturi concretizîndu-se, între altele, în obținerea 1973 a unei producții de computere, mai mare de 3,5 ori față de 1971.

În scopul rezolvării tuturor sarcinilor în domeniul informaticii a fost creată o comisie centrală care se ocupă de elaborarea programului de aplicare a realizărilor informaticii precum și de dezvoltarea industriei pentru producerea de mijloace de informatică. Un accent deosebit se pune pe introducerea informaticii în conducerea și planificarea la nivel central, pe dirijarea activității marilor organizații economice și pe conducerea proceselor tehnologice din întreprinderile industriale. În aceste scopuri, se vor crea, pe plan național, patru sisteme de informatică. Sistemul de planificare centrală, denumit „Cenplan” se va ocupa de planificarea dezvoltării social-economice a țării. Cel de-al doilea sistem are drept sarcină principală, elucidarea unor probleme legate de politica de cadre, de planificarea și perfecționarea administrației.

Cel de-al treilea sistem va fi consacrat informațiilor despre procesele economice și sociale din țară cu ajutorul cărora se estimează că vor putea fi computerizate toate operațiile statistice. Cel de-al patrulea sistem are sarcina de a oferi date despre problemele cu caracter tehnico-științific.

Pe plan local urmează să ia ființă atît sisteme departamentale cit și sisteme care vor deservi marile organizații economice, toate legate de cele patru sisteme naționale.

Mașinile electronice de calcul nu gîdesc. Mitul „creierelor electronice” rămîne de domeniul fanteziei. În Polonia ele sînt înlocuite de cei 40 000 lucrători din care 15 000 informaticieni, angajați în rețeaua de producere și utilizare a mijloacelor informatice.

Gh. CIOBANU

TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE LA VIENA

Expoziții specializate de bunuri industriale și bunuri de consum

5 zile de activitate dinamică desfășurată pe terenul Tîrgului: Rotundengelande, Wien 2

10—14 septembrie 1975

Tîrguri specializate — Toamnă 1975 (ex tras).

- 5 — 7.9. CEASURI, BIJUTERII, PIETRE PREȚIOASE Messepalast, Wien 7 Centrul expozițional
- 6 — 9.9. MAROCHINĂRIE DE CALITATE SUPERIOARĂ. Centrul expozițional Messepalast, Wien 7
- 12 — 14.10. WDW — Săptămîna internațională a Modei Veneze pentru Femei Centrul expozițional Messepalast, Wien 7
- 22 — 25.10. IE — industrie electronică Wien Centrul expozițional Rotundengelande, Wien 2

Informații și permise: Wiener Messe-Aktiengesellschaft A-1071 Wien 7, Messeplatz 1 Postfach 124 Telefon (022 2) 93 15 24 Telex 01-3491

CIRCUITUL FONDURILOR INVESTITE ȘI CONCEPTUL FONDULUI DE DEZVOLTARE, AL ÎNTREPRINDERII

EVOLUȚIA concepțiilor cu privire la rolul întreprinderii în înfăptuirea dezvoltării economice a demonstrat necesitatea activizării pirghiilor stimulatorii și implicat a răspunderii gestionare în cadrul relațiilor stat-întreprindere.

Promovarea principiului restituirii fondurilor avansate de societate, cerințele privind creșterea răspunderii și participării întreprinderii la propria ei dezvoltare, acceptate unanim de o mare parte a economiștilor, sint însă, într-o anumită măsură, deziderate.

Astfel, deși în fapt există o diferență pregnantă între investițiile inițiale pentru crearea capacităților de producție și investițiilor de dezvoltare privind lărgirea, modernizarea și îmbunătățirea tehnologiei producției, legislația actuală nu stabilește responsabilități precise cu privire la sfera fondurilor de investiții ce trebuie să fie angajate într-un caz sau în altul. De aici și pluralitatea de soluții folosite pentru înfăptuirea investițiilor, inițiale sau de dezvoltare prin finanțarea nediferențiată, fie din fonduri ale statului, fie din fonduri ale unităților economice, fie prin credite.

Legislația actuală prevede formarea unor fonduri de investiții la nivelul centralei sau întreprinderii. Aria lor insuficientă de cuprindere, pe de o parte, fărâmițarea lor, pe de altă parte, nu le asigură un loc și un rol corespunzător în configurația perspectivei de dezvoltare a organizațiilor economice.

Analiza circuitului fondurilor investite ce face obiectul articolului de față ne conduce în mod necesar și la concluzia constituirii unui fond unic de dezvoltare al organizației economice, de multiplă funcționalitate, ale cărui principale caracteristici se vor contura pe parcurs.

Analiza cadrului real al circuitului fondurilor investite scoate în evidență anumite cerințe obiective ale acestuia care conduce la necesitatea existenței instituționalizate, distincte și cu caracter de permanență a **fondului de dezvoltare al întreprinderii**. Ca sursă naturală de finanțare a investițiilor pentru lărgirea, modernizarea sau îmbunătățirea tehnologiei producției, fondul de dezvoltare al întreprinderii este menit să joace un rol major în asigurarea intensificării preocupărilor întreprinderii pentru propria dezvoltare, pe baze stimulativ.

Sistemul amortizării fondurilor fixe constituie cadrul real în care are loc recuperarea fondurilor investite și deci restituirea fondurilor avansate de către societate, în cazul în care statul este unicul investitor.

În acest caz fondurile investite provenite din fondul național de dezvoltare economico-socială se recuperează prin amortizare treptat și se reconstituie ca fond național de amortizare parte a fondului național de dezvoltare economico-socială.

Acest sistem clasic de recuperare a fondurilor investite își dovedește valabilitatea în condiții ideale, în care în exploatare se asigură respectarea duratei normate de utilizare. Practica a demonstrat că durata reală de exploatare este, de fapt, mai mare sau mai mică decât durata normată. Principalul factor determinant în acest sens fiind nivelul de întreținere a fondurilor fixe, s-a creat un sistem de cointeresare care conduce la constituirea la nivelul întreprinderii a unor fonduri destinate în mare măsură înfăptuirii de investiții.

O serie de cauze subliniază însă rolul redus al acestor fonduri în ansamblul investițiilor de dezvoltare ale întreprinderilor. Astfel fondurile constituite acoperă încă o parte redusă a investițiilor de dezvoltare uzuale, iar necesitățile de investiții nu sint limitate sau legate de nivelul fondurilor formate, întrucât odată ce investiția a fost încadrată în plan, se stabilesc, independent, și resursele de finanțare respective: din fondurile statului sau din credite etc.

De asemenea circuitul special al fondurilor investite este departe de a acționa ca un factor de cointeresare.

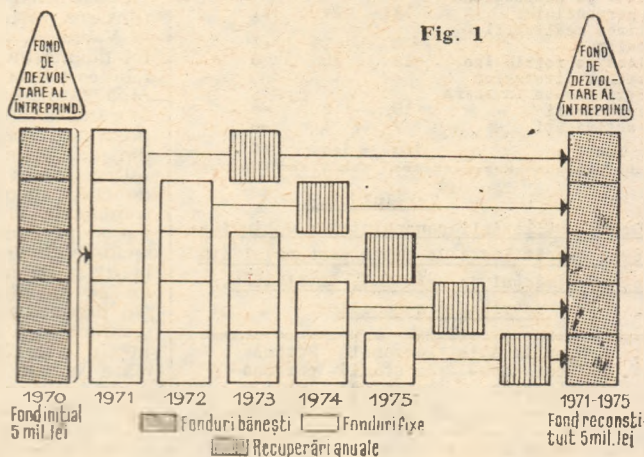
Urmărind procesul de reconstituire a fondurilor investite observăm că prin aplicarea regimului de amortizare (nediferențiat după sursa de înfăptuire a investițiilor) se produce treptat o preluare de către stat a fondurilor unităților economice, amortizarea aferentă fondurilor fixe înfăptuite din fondurile unităților economice, mobilizându-se la fondul național de amortizare, parte a fondului național de dezvoltare economică socială.

Astfel în momentul înfăptuirii investițiilor partea corespun-

zătoare a fondului unităților economice se dizolvă în masa fondurilor statului.

Este evident că un asemenea circuit al fondurilor unităților economice nu satisfac întru totul cerințele principiului recuperării fondurilor avansate de către unitățile economice.

Considerăm că în procesul de perfecționare a mecanismului economic, fondurile unităților economice avansate ca investiții pentru dezvoltare ar trebui să se recupereze și să se reconstituie ca fonduri ale unităților economice. În acest cadru la sfârșitul ciclului unui fond fix înfăptuit din fondurile proprii ale unităților economice se poate asigura reconstituirea valorică a fondurilor avansate (fig. 1). (Reprezentările din grafic au în vedere o investiție convențională de 5 milioane lei pentru înfăptuirea unui fond fix a cărui durată de utilizare este de 5 ani).

În acest scop urmează să se diferențieze vârsămintele din amortizare:

- pentru fondurile fixe înfăptuite ca investiții ale statului;
- pentru fondurile fixe înfăptuite din fondurile întreprinderii.

Formarea fondului de dezvoltare, prin reconstituirea valorică a unei părți a fondurilor fixe consumate în procesul de producție, ar permite în continuare finanțarea investițiilor de mărime egală, efectuate în vederea dezvoltării întreprinderii.

Admițând că cerințele progresului tehnic implică progresivitate în proporțiile investițiilor pentru dezvoltare, înseamnă că simpla reconstituire a fondului de dezvoltare al întreprinderii nu asigură resursele necesare. Se impune o creștere anuală a resurselor întreprinderii, în acest scop, pe seama repartizărilor de beneficii.

Autofinanțarea integrală a investițiilor de dezvoltare impune cu necesitate respectarea egalității:

$$I da = Fd Ra + Bai$$

în care: $I da$ = investiții de dezvoltare anuale.

$Fd Ra$ = fondul de dezvoltare reconstituit anual.

Bai = beneficiul mediu anual repartizat pentru investițiile de dezvoltare.

Dimensionarea repartizărilor din beneficii pentru investiții ar trebui astfel să asigure formarea fondurilor necesare dezvoltării în proporțiile planificate, potrivit specificului ramurii respective, beneficiul repartizat anual pentru investiții (Bai) constituind o medie a investițiilor de dezvoltare. ($I da$):

$$\bar{Bai} = \frac{\sum_{t=1}^n I da_t}{n}$$

În accepția de mai sus, fondul de dezvoltare ar reflecta fidel eforturile depuse de întreprindere pentru asigurarea beneficiului aferent dezvoltării, în proporțiile planificate, și pentru reconstituirea, prin amortizare, a fondurilor fixe cheltuite în procesul de producție.

O menire proprie fondului de dezvoltare o reprezintă, după aprecierea noastră, reflectarea și comensurarea eforturilor de-

usc. de întreprindere pentru buna întreținere a fondurilor fixe economisirea lor în procesul de producție, acțiuni de mare însemnătate pentru economia națională. Astfel fondul de dezvoltare trebuie să beneficieze integral de amortizarea aferentă tuturor fondurilor fixe a căror durată de utilizare a expirat. Pe asemenea fondul de dezvoltare ar urma să reflecteze efectele negative ale deficiențelor în gospodărirea fondurilor fixe, prin acoperirea amortizării aferente fondurilor fixe casate înainte de expirarea duratei normale de funcționare.

O primă implicație a naturii fondului de dezvoltare o reprezintă formarea, circuitul și reconstituirea sa ca fond bănesc și existența diferită de cea a fondurilor de producție, a căror dezvoltare o asigură, dar în interdependență cu aceasta.

Pe măsura consumării în procesul de producție a fondurilor fixe înfăptuite din fondul de dezvoltare trebuie să aibă loc reconstituirea valorică a fondului de dezvoltare însuși.

EXISTENȚA fondului de dezvoltare în condiții de perenitate, la dispoziția întreprinderii implică accepțiuni noi. Sint oare acestea de natură să încalce principiile de organizare a activității economice și financiare ale întreprinderilor economice socialiste?

Existind, folosindu-se și reconstituindu-se ca fond bănesc, fondul de dezvoltare urmează să se păstreze la bancă și ca atare să fie în orice moment atras în procesul de constituire a resurselor de creditare ale economiei naționale.

Folosirea efectivă a fondului de dezvoltare de către fiecare întreprindere în parte nu poate fi acceptată și promovată decât în condițiile în care se stabilește în plan — în conformitate cu necesități confirmate și coordonate — un anumit volum de investiții, întreprinderii în cauză.

Astfel existența fondului de dezvoltare, ca fond distinct și cu caracter de perenitate, nu poate aduce prejudicii sistemului de planificare și înfăptuire a investițiilor și nu este în măsură să determine, prin ea însăși, acțiuni arbitrare ale întreprinderii în această sferă.

Este evident că pledoaria pentru existența distinctă și perenă a fondului de dezvoltare al întreprinderii nu poate conduce la modificarea conceptului fondurilor de producție a întreprinderilor în general, a fondurilor fixe în special. Fondurile fixe aflate la dispoziția întreprinderilor, indiferent de sursa lor de proveniență, de natura fondurilor care au contribuit la achiziția sau înfăptuirea lor, au un statut unic, de bun comun al întregului popor și sint supuse unui regim unic de circulație, menit să protejeze proprietatea socialistă.

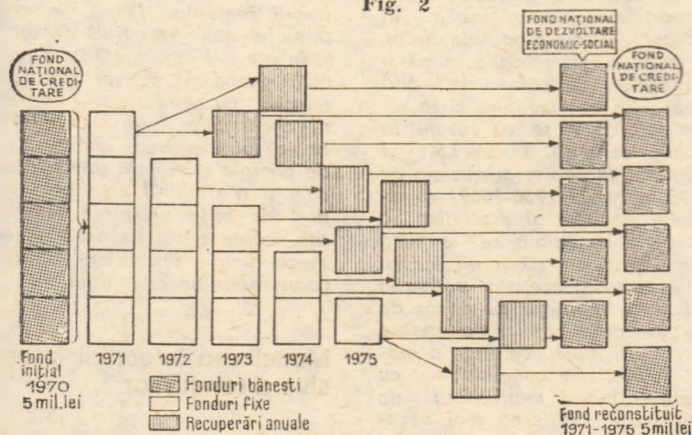
Analiza sistemului de reconstituire a fondurilor avansate în cazul investițiilor creditate evidențiază unele aspecte contractorii.

Întreprinderea care a înfăptuit un obiectiv folosind în acest scop creditele pentru investiții este în situația de a asigura recuperarea pe două planuri :

- prin amortizare, ca pentru orice fond fix pe care îl deține;
- prin rambursarea creditului, ca pentru orice împrumut de care a beneficiat.

Reluând exemplul anterior graficul de recuperare ar avea următorul aspect (fig. 2).

Fig. 2

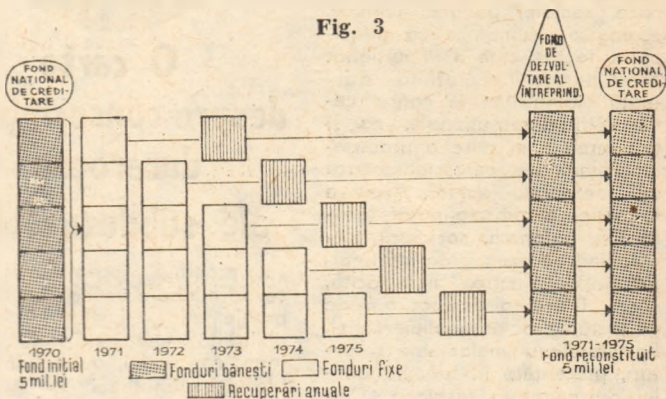
Desigur că în contextul normelor în vigoare se pot da explicații acceptabile, respectiv că rambursarea creditului modifică numai repartizarea beneficiului, fără a afecta astfel unitatea, în timp ce amortizarea este forma generală de recuperare a fondurilor avansate pentru investiții etc.

Această explicație poate fi acceptată în condițiile unei repartizări globale a beneficiului : de la fiecare tot prisosul. Dacă repartizarea beneficiului s-ar orienta după eforturile și necesitățile concrete ale întreprinderilor, evident, în acest caz, obligațiile întreprinderii ar fi duble.

Accepția fondului de dezvoltare în conceptul prezentat mai sus conduce la rezolvări logice și pentru reconstituirea fondurilor avansate obținute prin credit.

Apelînd, în lipsa fondurilor proprii, la credite, întreprinderea va înfăptui investiția planificată și ulterior va folosi amortizarea aferentă pentru rambursare. Operațiunea de rambursare ar avea loc prin intermediul fondului de dezvoltare, care s-ar alimenta cu amortizarea aferentă fondurilor proprii, constituind în același timp sursa din care se recuperează ratele scadente aferente creditelor pentru investiții (fig. 3).

Fig. 3

În final se asigură astfel reconstituirea fondurilor de creditare avansate fără a se afecta, în nici un fel, circuitul fondului național de dezvoltare economico-socială sau al fondului de dezvoltare al întreprinderii.

SOLUȚIILE prezentate aci în scopul asigurării unui sistem comun de restituire a fondurilor avansate de societate care determină un concept specific fondului de dezvoltare al întreprinderii, implică o serie de măsuri de ordin economic și cu caracter organizatoric dintre care menționăm :

a) Delimitarea investițiilor și a fondurilor afectate înfăptuirii lor în :

- investiții inițiale, din fondurile statului,
- investiții de completare și dezvoltare, din fondurile de dezvoltare ale întreprinderii sau din credite rambursabile din aceste fonduri.

b) Repartizarea beneficiului pentru fondul de dezvoltare în cote procentuale normale diferențiate pe ramuri și în raport cu nivelul de tehnicitate al întreprinderii.

c) Calcularea distinctă a amortizării aferente fondurilor fixe realizate din fondurile proprii ale întreprinderii și vărsarea lor la fondul de dezvoltare al întreprinderii.

d) Vărsarea la fondul de dezvoltare al întreprinderii a amortizărilor aferente fondurilor fixe care se utilizează și după expirarea duratei normale de funcționare.

e) Acoperirea din fondul de dezvoltare a amortizării aferente fondurilor fixe realizate prin investiții ale statului și casate înainte de expirarea duratei de utilizare normale.

f) Reglementarea raporturilor de credite pentru investiții prin fondul de dezvoltare, respectiv, rambursarea creditelor pe seama și în măsura constituirii de resurse în fondul de dezvoltare, ceea ce implică și angajarea creditelor în raport de evoluția prognostată a fondului de dezvoltare.

Fondul de dezvoltare al întreprinderii, în conceptul dat de funcțiile ce i se atribuie ar urma să constituie o pirghie de înaltă eficiență în mobilizarea eforturilor pentru exploatarea intensivă și gospodărirea rațională a zestrei de fonduri fixe atribuite întreprinderii.

Așa cum s-a subliniat, evoluția fondului de dezvoltare ca mărime perenă, de continuitate, este în măsură să exprime efortul depus de întreprindere pentru dezvoltare, fie prin cantumul beneficiului repartizat în acest scop, fie prin economiile relative din utilizarea fondurilor fixe constituite în formele specifice respective.

Evoluția fondului de dezvoltare de la an la an va constitui astfel un important indicator al activității calitative a întreprinderii, a nivelului muncii colectivului de conducere tehnică și economică, a colectivului de muncă în ansamblul său.

Măsurile preconizate fără a determina transformări ample în sistemul de repartizare a beneficiilor și de distribuire a fondurilor în economia națională, în filiera generală a operațiunilor privind amortizarea sau în sistemul de evidență din întreprindere, ar asigura crearea cadrului necesar pentru întărirea eforturilor colectivului de muncă din întreprindere pentru exploatarea eficientă a fondurilor fixe și economisirea investițiilor, într-un climat de cointeresare mai mobilizator.

conf. dr. Cezar BAZNO

PROBLEMATICA alimentației a intrat în atenția specialiștilor de diverse profile cu precădere în anii deceniului actual, ea devenind practic, pe planul cercetării, o preocupare multilaterală, o adevărată „problemă de contact” a aspectelor economice, sociale, politice, tehnice, ecologice. Neîndoios că principalul factor care a impulsat acest proces îl reprezintă existența malnutriției în cadrul comunității internaționale, ca și profilarea unei crize a produselor alimentare care marchează anii deceniului actual. Având o formație pluridisciplinară (economist, agronom, sociolog), beneficiind de experiența mai multor ani de practică nemijlocită, Lester Brown a dedicat o serie de lucrări problemei alimentației. Rezultatele ultimelor sale cercetări, prezentate în toamna anului precedent la sesiunea „Clubului de la Roma”, au fost înmănunchate în lucrarea **By bread alone** („Doar prin pâine”). Cartea este o încercare de analiză integratoare a principalelor componente ale malnutriției, marcând în acest sens un prim câștig față de lucrările anterioare. Această orientare oferă și un plus de consistență demersului teoretic de definire a cauzelor crizei alimentației. Chiar dacă menține unele soluții care se refuză contactului cu realitățile contemporane, lucrarea reușește

O carte despre consecințele dureroase ale subdezvoltării

să propună într-o serie de cazuri o abordare constructivă a problematicii, justificând astfel utilitatea cunoașterii sale. Conform concepției autorului, problema subnutriției în lume a atins pragul critic, în sensul că alternativei rezolvării constructive, printr-un efort concertat al națiunilor lumii, îi corespunde astăzi univoc o sporie cu caracter de coșmar a deceselor cauzate de alimentația insuficientă.

Autorul citat depistează un element care contribuie la sporierea cererii în raport cu oferta pe plan mondial, element pe care el îl denumește „sporierea afluenței”. Este vorba de presiunea exercitată de consumul imbelșugat și subițeles mai

departe ca imoral, al țărilor capitaliste dezvoltate asupra resurselor productive mondiale. Disponibilul de cereale în țările în curs de dezvoltare este atât de redus, încât practic, toată cantitatea este consumată direct sub forma diferitelor preparate de panificație. În schimb, un nord-american consumă, mai puțin direct și mai mult indirect, sub formă de carne și preparate, ouă, produse lactate etc., de 5 ori mai mult din resursele agricole ale planetei decât un nigerian, indian, columbian etc. În prezent, la scară mondială, sporul anual al cererii de cereale este de circa 30 mil. tone, din care peste un sfert este determinat de factorul „afluență”.

Încercând o viziune integratoare a elementelor care determină nivelul producției agricole vegetale, Brown acordă o atenție deosebită modificărilor ecosistemului.

Mutind reflectorul cercetării asupra vectorilor politico-economici, autorul citat oferă o imagine concludentă a degradării „intervalului de manevră” al comunității internaționale în caz de criză a recoltelor. De altfel, chiar recent, Consiliul Mondial al Alimentației a definit ca una din cauzele principale ale gravei îngrijorări a comunității internaționale, scăderea stocurilor mondiale de cereale la puțin peste 100 mil. tone în sezonul 1974/1975, ceea ce reprezintă a patra scădere consecutivă în ultimii cinci ani?

Analizând cele patru resurse de bază ale producției agricole, respectiv terenul agricol, apa, energia și îngrășămintele, lucrarea oferă o serie de teme de reflecție asupra potențialului oferit de acestea. Omul cultivă azi circa 11% din suprafața uscatului, proporție aparent mică. În realitate, procentul nu este chiar atât de scăzut cum apare, ținând seama că 70% din uscat reprezintă la ora actuală teren impropriu agriculturii. Rezervele de teren cultivabil existente în prezent se situează în special în Africa și America Latină, dar apropierea lor de tropice ridică probleme specifice (eroziune accentuată, fertilitate comparativ redusă). Experiența ultimelor două decenii ar indica că este mai ușor și mai ieftin să sporești producția agricolă prin sporierea randamentelor decât prin atragerea în cultură a altor suprafețe.

Agricultura cerealiară intensivă se bazează pe utilizarea îngrășămintelor artificiale, a anti-dăunătorilor, irigațiilor și unor soiuri de înalt randament. Rezultatele au corespuns așteptărilor. Dat fiind însă că de un șir întreg de ani nu a mai apărut nimic nou în afara acestor „arme de tradiție”, se poate prognoza în țările dezvoltate o încetinire a ritmului producției vegetale, deci o creștere a ecarterului față de cerere. Cum poate fi contracarată această tendință previzibilă? Există două surse de creștere care pot rezolva problema

TIȘE

VASILE I. NITU

Probleme contemporane ale dezvoltării energetice

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ
București, 1975

giei, utilizare care trebuie să fie încadrată într-o concepție energetică mai largă și care trebuie să ia în considerare efectele ecologice.

Mutațiile care se vor produce în economia energetică ar fi determinate de următorii factori: creșterea ponderii energiei nucleare pe ansamblul lumii în anul 2000 la 25-30%; atragerea în mai mare măsură a combustibililor solizi, a șisturilor bituminoase etc.; perfecționarea randamentelor prin utilizarea la scară industrială a ciclurilor mixte, a instalațiilor magnetohidrodinamice ș.a.; valorificarea în mai mare măsură a energiei geotermice, energiei mareelor; utilizarea, după anul 1990, a energiei solare în zonele cu luminozitate mare în tot timpul anului; mutații importante în structura consumului, care va trebui să se caracterizeze printr-o rațională și eficientă utilizare a energiei. Analizele științifice efectuate, conchide V. Nitu, pledează pentru elaborarea unei „filozofii sociale” cu privire la folosirea și controlul energiei.

Este stabil noul raport de prețuri pe piața mondială?

● Revista MIROVAIA EKONOMIKA I MEJDUNARODNIE OTNOŠENIIA, nr. 7/iulie 1975,

pune în discuție studiul Uroven i sootnošenii mirovih ťen : harkternie certi poslednih let (Nivelul și corelațiile prețurilor mondiale: trăsăturile caracteristice ale anilor din urmă), de I. Șamraj și A. Borisenko. Referindu-se la creșterile bruște de prețuri și la schimbarea raporturilor dintre ele pe piața mondială, autorii se întreabă dacă proporțiile ce s-au stabilit în prezent între produsele finite, de o parte, și materiile prime și produsele agricole, de altă parte, se vor menține și în viitor sau dacă se va reveni la vechile corelații. După I.Ș. și A.B., stabilitatea relativă timp de două decenii (1950-1969) a nivelului general al prețurilor de pe piața mondială se explică prin faptul că scăderea valorii mărfurilor în această perioadă a fost compensată cu prisos de devalorizarea banilor ca urmare a creșterii mai accelerate a masei bănești în comparație cu sporierea masei mărfurilor; de altă parte, creșterea mai accelerată a masei bănești în raport cu masa mărfurilor nu s-a exprimat un timp în creșterea prețurilor datorită încrederii încă existente în valuta-cheie a Occidentului - dolarul. Cotitura în prețurile mondiale s-a produs în 1969-1970 ca urmare a acumulării stării de neconcordanță între masa bănească și cea de

mărfă și a accentuării ei prin creșterea din 1967-1968 a ritmului emisiunii monetare. În prezent, spun autorii, „inflația aminată”, care a determinat până la urmă schimbarea bruscă a nivelului prețurilor între anii 1969 și 1974 s-a epuizat în mare măsură. Criza actuală din lumea capitalistă exercită o anumită presiune în direcția coborârii prețurilor. După autorii studiului noile raporturi existente în prezent între prețurile de pe piața mondială se vor stabiliza relativ, ca urmare a creșterii cheltuielilor de producție pentru obținerea de noi resurse de energie și materii prime, precum și a stabilirii unui nou raport de forțe pe piața mondială, care se va exprima prin mecanismul prețurilor într-o nouă repartitie a veniturilor.

Modelarea înlocuirii intensive a fondurilor

● În articolul Modelovanie intenzivnei obnovy zakladnyh fondov (Modelarea reinnoirii intensive a fondurilor fixe), apărut în nr. 3/1975 al revistei Ekonomicky Časopis din Bratislava, autorul, Jozef Sojka, prezintă un model la nivel național al înlocuirii intensive a fondurilor fixe cu intenția de a

● Se află omenirea în fața unei crize de energie? Este o întrebare pasionantă. Un răspuns complet ar fi, probabil, hazardat. Editura științifică și-a propus să redea, în această lucrare (București 1975, 131 p), părerea unui specialist în energetică, Vasile I. Nitu, asupra viitorului surselor de energie. Tot mai mulți specialiști, spune autorul, sînt unanimi în a aprecia că în viitor se impune o mai mare atenție în folosirea ener-

cheje: forța creativă a cercetării științifice și utilizarea potențialului productiv la scara sa maximă tocmai în țările în curs de dezvoltare. Obținând un randament similar celui din S.U.A., India, de pildă, ar înregistra o producție cerealiară de 230 mil. t/an, în loc de circa 100 mil. tone cât realiza în 1973. În fapt, această a doua cale vizează instaurarea într-o perspectivă operațională a unor noi relații politice și economice între statele comunității internaționale. Este trist, spune Lester Brown, că în momentele de vîr ale crizei îngrășămintelor pe piața mondială din anii trecuți, tocmai țările care dispuneau de potențial de creștere a producției cerealiere au fost private de afluxul obișnuit (și acela de altfel insuficient) de îngrășăminte.

Problema este similară și în cazul energiei. În timp ce în țările în curs de dezvoltare se pune problema obținerii unor alimente cu un conținut energetic cit mai ridicat, în S.U.A. cantitatea de energie încorporată în producția agricolă este inferioară celei cheltuite pentru obținerea sa. Mai mult, această cheltuie de energie are loc doar în proporție de 25% în procesul producției ca atare, restul referindu-se la transport, distribuție și prelucrare. Calculele arată că dacă populația globului ar adopta modelul american de producție agricolă și ar consuma-o în conformitate cu dieta americană,

toate rezervele cunoscute în prezent de țetei ale planetei ar fi epuizate în 29 de ani.

Căutînd soluții la problemele de mai sus, autorul menționat depășește unele răspunsuri date anterior. El consideră că „revoluția verde”, dată fiind incapacitatea de adaptare la specificul țărilor care aveau cea mai mare nevoie de această revoluție — unele disparități în profilul social de distribuire a efectelor sale —, nu a fost decît un mijloc de a cîștiga timp pînă la atingerea momentului critic.

Una din soluțiile luate de el în considerație este stoparea creșterii populației globului pentru a atenua presiunea asupra disponibilităților mondiale de alimente. Prin aceasta autorul face abstracție de coordonatele de fond ale problemei, în care valorificarea potențialului demografic constituie o sursă principală de mobilizare a resurselor proprii fiecărei națiuni pentru dezvoltarea economico-socială. Evident că existența aparentului „surplus” de forță de muncă din o serie de țări subdezvoltate nu presupune stoparea creșterii demografice ca soluție de fond, ci utilizarea acestui „surplus” în vederea dezvoltării economico-sociale. Dar, oricum, problema demografică nu poate fi rezolvată decît în mod suveran de către statele respective, în funcție de particularitățile procesului lor de dezvoltare, ținînd seama

nu numai de imperative economice, dar și socio-culturale ș.a. Dar autorul avansează și o serie de idei fezabile. Astfel, sarcina cercetării științifice constă în obținerea unor soiuri noi de cereale adaptabile la condițiile pedoclimatice din zonele tropicale și subtropicale.

Pe termen lung, însă, condiția reușitei rezidă în mobilizarea eforturilor țărilor implicate, căci ajutorul extern nu se poate substitui acestora. Crearea condițiilor necesare impune într-o serie de țări măsuri sociale care să spargă marea proprietate privată, dar și alte reforme în domeniul economic și politic. De asemenea, pe lângă dezvoltarea industriei prelucrătoare, se impune o dezvoltare „industrială” a agriculturii, pentru a realiza o eficiență ridicată și o ocupare mai amplă a forței de muncă disponibile.

Pe plan instituțional, Lester Brown sprijină o serie de propuneri făcute în cadrul F.A.O. și al organismelor sale. Este vorba, printre altele, de urgența redbindirii unui grad minim de securitate alimentară (respectiv rezervele cerealiere să echivaleze cu 10% din consumul mondial), convenirea politicilor naționale de stocare, asistență țărilor în curs de dezvoltare pentru dezvoltarea producției agricole proprii. Autorul consideră că rezolvarea problemei subnutriției ar influența favorabil situația determinată de alte crize ale cir-

cuitului economic mondial (criza energiei, a materiilor prime etc.) cu influențe favorabile și pe planul destinderii politico-militare. De aici și titlul cărții sale: „Doar prin piine”.

Potențialul necesar pentru a justifica un optimism rațional există. Conform ultimelor prognoze F.A.O., în deceniul 1975/1985 cererea mondială de alimente va spori cu 2,4% anual, în timp ce producția cu 2,7% anual. Reordonarea priorităților contemporane impune responsabilități sporite tuturor națiunilor lumii și în special celor bogate. Devine astfel tot mai dificilă justificarea marilor cheltuieli militare și rezolvarea prin forță a problemelor cu care este confruntată contemporaneitatea. Brown nu neglijează, după cum am văzut, nici latura etică a problemei, recomandînd modificarea dietei „afluenței” în favoarea unei utilizări raționale a resurselor eliberate. Dincolo de limitele specifice mediului social-politic care determină opiniile autorului, cartea sa oferă o imagine concludentă a uneia din cele mai dureroase consecințe ale subdezvoltării în lumea contemporană.

Marian DINU

1) Lester R. Brown, With Erik Eckholm. *By bread alone*, New-York, Praeger, 1974.

2) FAO-ESC/WFS 75.5, aprilie 1975 p. 5.

găsi soluțiile unor probleme mai dificile. El formulează modelarea menționată ca: a) o problemă generală a repartiției optime a venitului național; b) ca o problemă rezultînd din condițiile locale ale optimizării. J.S. analizează detaliat cazul. b) Efectele economice ale înlocuirii intensive a fondurilor pot fi atît negative, cit și pozitive. Cele negative constau nu numai în creșterea investițiilor capitale pentru înlocuirea fondurilor fixe, cit mai ales în necesitatea ocupării forței de muncă eliberate ca urmare a scăderii volumului de muncă vie atărent. Uneori cheltuielile pe un loc de muncă sînt de cîteva ori mai ridicate decît producția realizată pe un muncitor. Efectele pozitive constau în creșterea producției și a venitului național. Stabilirea creșterii productivității muncii sau a scăderii proporției muncii vie ca urmare a înlocuirii intensive a fondurilor este foarte dificilă la nivelul economiei naționale. Pentru depășirea acestei dificultăți, în practică se adoptă ipoteza că „înlocuirea intensivă a fondurilor fixe are aceeași influență ca și creșterea coeficientului capitalului sau ca sporul investițiilor de capital”. J.S. arată printr-un studiu de caz că această ipoteză aproximează destul de bine rezultatele obținute pe baza criteriului local.

Efectele inflației asupra statisticilor monetare

● Într-o declarație făcută de H.C. Wallich, membru al Consiliului guvernatorilor Sistemului federal de rezervă și reprodusă de „American Banker”, se arată printre altele că, chiar dacă incidența inflației asupra datelor citrice nu poate fi comparată cu daunele pe care aceasta le aduce numeroaselor sectoare ale economiei, ea își are totuși importanța ei în acest domeniu particular. Statisticile care servesc la măsurarea diferitelor aspecte ale vieții economice „sînt în multe privințe deformate”. Există diferențe considerabile între valorile existente în termeni reali și cele în termeni nominali. Toate acestea nu pot să nu aibă consecințe importante asupra viitoarelor analize statistice și în elaborarea modelelor. Variațiile mari facilitează sarcina econometriștilor, căci ele contribuie la evidențierea corelațiilor, dar nu este sigur că valorile extreme pe care economia le degajă în împrejurările actuale reflectă relații semnificative. Inflația pune probleme specifice atît în calcularea, cit și în controlul masei monetare. Aplicînd principiul indexării, unii observatori au susținut că masa monetară ar trebui să

crească în termeni reali cu un procent pozitiv dat. Într-o perioadă de inflație aceasta ar putea duce la o rată foarte ridicată în termeni nominali. În realitate argumentul nu ține seama de faptul că în timp de inflație cererea de resurse în termeni reali tinde să se micșoreze în raport cu veniturile sau cu cifra de afaceri. Iar publicul, și nu banca centrală, este cel care decide cit de mare trebuie să fie volumul resurselor în termeni reali. Orice tentativă a autorităților monetare care urmărește creșterea masei monetare împotriva dorinței populației ar provoca pur și simplu o accelerare a inflației.

„Criza politicii economice”

● Revista lunară INTERECONOMICS, care apare la Hamburg, publică în nr. 5/1975 editorialul The crisis of economic policy (Criza politicii economice), semnat de Günter Grosser. După ce constată că lupta împotriva inflației și a dezechilibrelor balanțelor comerciale a fost încununată de un anumit succes în primele luni ale acestui an, G. G. apreciază că aproape toate țările occidentale industrializate mai au de parcurs un drum lung pînă la o stabilizare a eco-

nomiei. Aproape toate țările au început să treacă de la măsuri restrictive la o politică de încurajare a expansiunii. După autor, este imperativ pentru eficiența măsurilor stimulatorii, ca ele să fie „deflaționate”: altfel ele nu-și vor putea menține rolul de stimulente ale producției și vor reincepe să ațite inflația. Deși există temei să se considere că, spre sfîrșitul anului, se va reuși stimularea producției și, mai tirziu, reducerea șomajului, este de așteptat ca întrecerea dintre prețuri și salarii să se întîmple relativ rapid. O întoarcere spre nivelele înalte de ocupare a miinii de lucru, cu care țările industrializate au fost obișnuite în ultimul timp va fi periclitată, fie de temeri inflaționiste care vor frîna creșterea cererii reale, fie de faptul că tot mai multe guverne vor recurge la politici pe termen scurt de „stop-go”, care vor împiedica deplina desfășurare a forțelor economice. Recesiunea mondială — încheie G. G. — va oferi astfel fapta palpabilă pentru o discuție de fond asupra scopurilor și instrumentelor politicii economice în țările industrializate occidentale.

Mihai Capătă: BALANȚA STATISTICĂ A LEGĂTURILOR DINTRE RAMURI PROBLEME METODOLOGICE

Editura politică

ESTE știut că analiza input-output, care a adus creatorului său, profesorul Wassily W. Leontief de la Universitatea Harvard din Cambridge — S.U.A. premiul Nobel pentru economie pe anul 1973, a fost asimilată în teoria și practica economică din țara noastră sub denumirea de „balanță legăturilor dintre ramuri”. Această metodă s-a dezvoltat și a pătruns larg de-a lungul anilor — treptat și sistematic — în știința economică și practica statistică, pe plan mondial, deoarece ea a determinat un nou mod de abordare a complexelor probleme de planificare și de analiză macroeconomică, contribuind totodată la perfecționarea statisticii economice. Faptul este atestat de numeroasele studii în legătură cu analiza interdependenței ramurilor economice, publicate, atât în țările socialiste, inclusiv România, cât și în multe alte țări ale lumii, sau prezentate la seminarii și conferințe internaționale și naționale. Și cartea de care ne ocupăm în continuare se axează pe această problematică de mare actualitate teoretică și practică.

În condițiile aplicării concrete a politicii economice a partidului și statului, cu privire la dezvoltarea economico-socială a țării, în care schimbările în structura ramurilor economice și diversificarea producției și a activităților sunt strins legate de creșterea avuției naționale și a nivelului de trai al populației, utilizarea balanței legăturilor dintre ramuri se înscrie pe linia promovării consecvente a metodelor și tehnicilor moderne pentru măsurarea, analiza și explicarea științifică a fenomenelor și proceselor economice.

În acest sens este pe deplin justificată atenția acordată de dr. Mihai Capătă, în lucrarea sa, problemelor metodologice, dacă avem în vedere implicațiile pe care le are modul de comensurare și evidențiere cit mai reală a structurii și dimensiunii ramurilor economice, într-o extindere cit mai largă și a aportului fiecăreia în parte la creșterea venitului național.

Justa determinare a nivelului consumului și producției pe cit mai multe ramuri și subramuri ale producției materiale, ca și corecta dimensionare și delimitare a elementelor de muncă vie, își măresc în prezent însemnătatea teoretică, deoarece ele reprezintă premise ale elaborării modelelor economico-matematice — pe plan general sau la nivelul ramurilor, centralelor industriale, întreprinderilor și județelor — auxiliare importante în procesul de întocmire a planului și variantelor sale, ale elaborării prognozelor cheltuielilor individuale și sociale de producție, ca și a unor calcule judicioase de eficiență etc.

De la început lucrarea se impune cititorului prin modul în care autorul tratează, în fiecare capitol și subcapitol, diferitele aspecte ale problemei, pe baza unei documentări științifice largi, relevând cu această ocazie fie aportul unor autori consultați sau poziția sa față de unii din aceștia, reieșind cu pregnanță punctul propriu de vedere, confirmând deopotrivă temeinice cunoștințe în domeniul teoriei economice, consecvență științifică, poziția sa marxist-leninistă.

Pornind de la ipotezele de bază ale modelului input-output al prof. Leontief, autorul conturează în lucrarea sa, cu multă claritate, precizie și profunzime, aspectele metodologice ale elaborării balanței legăturilor dintre ramuri, având în vedere condițiile și particularitățile de structură și organizare a statisticii din economia noastră națională, posibilitățile de perfecționare a acesteia în condițiile existenței balanței, deci să contribuie efectiv la activitatea practică.

Problemele cuprinse în carte, într-o extindere echilibrată a fiecărui capitol și subcapitol, vizează trei obiective principale: modelele input-output, problemele metodologice ale elaborării balanței legăturilor dintre ramuri și integrarea acesteia în sistemul informațional economic.

În partea întâia, „modelele input-output”, sunt descrise relațiile de interdependență tehnică în procesul producției sociale, modelul balanței legăturilor dintre ramuri, sistemele de modele input-output și tipurile de balanțe a

Posibilitățile de introducere în practică a acestui instrument modern de analiză economică sint examinate în partea a treia, „integrarea balanței legăturilor dintre ramuri în sistemul informațional economic”. Cu această ocazie sint prezentate soluții și propuneri concrete cu privire la periodicitatea elaborării balanței, actualizarea și proiectarea acesteia, unificarea clasificării și definițiilor statistice pe principiile balanței. Se fac, de asemenea, referiri cu privire la necesitatea modificării planului de conturi contabile și a orientării cercetărilor statistice în domeniul censurului.

Cu tot caracterul preponderent statistic, în lucrare sint arătate măsurile necesare integrării balanței legăturilor dintre ramuri în sistemul de planificare. Cu această ocazie se subliniază foloasele evidente ale utilizării acestei metode în activitatea de planificare, datorită faptului că balanța oferă planificătorilor o informație statistică foarte bogată, ordonată într-un sistem încheiat și de asemenea un mecanism de calcul adecvat care permite a realiza cu rapiditate mai multe variante de plan, coerente sau a testa coerența planului elaborat cu alte metode.

În lucrare se reamintește faptul că, drept urmare a hotărârii conducerii de partid și de stat, a fost elaborată — pe baza datelor anului 1970 — prima balanță a legăturilor dintre ramuri pentru economia românească, în care sint prezentate pe 74 de ramuri aspecte inedite cu privire la economia noastră națională. Totodată au fost luate o serie de măsuri menite să asigure integrarea acestui instrument modern de analiză în procesul de fundamentare a planului național unic de dezvoltare economico-socială pe perioada următorilor cinci ani. Evaluând în cadrul lucrărilor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român, rezultatele obținute pe această linie, profesorul Emilian Dobrescu, prim-vicepreședintele Comitetului de Stat al Planificării a arătat: „Au fost aplicate primele modele macroeconomice, iar planul pe 1976—1980 este primul cincinal al cărui echilibru a fost testat cu ajutorul balanței legăturilor dintre ramuri.*”

Iată un motiv în plus pentru care dorim să relevăm actualitatea și utilitatea cărții ce face obiectul rîndurilor de față, în care autorul reușește să prezinte, la nivel științific, elementele componente ale balanței, examinînd cu atenție implicațiile în legătură cu practica statistică și de planificare, să-și fundamenteze convingerea — pe care o împărtășim întru totul — că prin introducerea și extinderea utilizării balanței legăturilor dintre ramuri în activitatea de analiză economică și de modelare a proceselor economice se stimulează perfecționarea sistemului informațional și de planificare, promovarea gândirii matematice și tehnicii electronice de calcul la rezolvarea unor probleme de importanță majoră pentru economia națională.

Nu putem să nu subliniem că valoarea lucrării dr. Mihai Capătă este rezultatul unor îndelungate studii și bogate activități practice în problemele de balanță, la rezolvarea cărora și-a adus un important aport personal. După părerea noastră, Editura politică a contribuit, prin publicarea ei, la îmbogățirea literaturii economice românești cu o lucrare care ajută la cunoașterea metodelor moderne de analiză macroeconomică, la utilizarea acestora în activitatea practică.

Toma MELINTE

Centrul de Studii și Cercetări pentru Planificare

* Emilian Dobrescu, delegat al organizației municipale de partid București: Cuvîntare la lucrările Congresului al XI-lea al P.C.R. „Știința”, Anul XLIV nr. 10037 — miercuri 27 noiembrie 1974, pag. 6.

RECENZII

legăturilor dintre ramuri, sint evidențiate implicațiile schimbării în timp a relațiilor tehnologice dintre ramuri. Toate problemele cuprinse se bucură de o interpretare economică riguroasă științifică. Prezentările de ordin matematic sint reduse la minimum necesar și de o manieră care ajută la înțelegerea cu mai multă ușurință a proceselor economice reflectate în balanța legăturilor dintre ramuri. Sint subliniate particularitățile fiecărui model input-output (închis, deschis, static, dinamic), al fiecărui tip de balanță precum și implicațiile în legătură cu stabilirea coeficienților tehnici sau cu analiza economică.

În partea a doua, „problemele metodologice ale elaborării balanței legăturilor dintre ramuri”, sint prezentate soluții de ordin practic cu privire la dimensiunile balanței și factorii care o condiționează, în strînsă legătură cu structura economiei naționale, utilizarea tabelelor, posibilitatea asigurării datelor necesare și de inversare a matricei coeficienților. De asemenea, autorul evidențiază rolul, scopul și importanța pe care o are clasificarea ramurilor economiei naționale și agregarea acestora în balanță, prezentînd totodată soluții concrete cu privire la criteriile de clasificare a produselor și serviciilor pe ramuri.

În strînsă relație cu cele menționate, sint expuse și metodele de determinare a producției întreprinderii și a producției ramurii din nomenclatorul balanței (producția brută, producția netă) și problemele esențiale cu privire la autoconsumul din producția ramurii și cele referitoare la producția globală, circulația globală și producția brută. Sint evidențiate problemele metodologice ale tratării în balanță a importului (ca element de utilizare și ca element al resurselor economice) și ale evaluării importurilor și exporturilor. De asemenea, sint prezentate problemele amortizării, ale evaluării diversilor indicatori din balanță și cele cu privire la prețurile utilizate la evaluarea acestora și a variantelor de balanță.

ECONOMIE MONDIALA

O cerință imperioasă a vremurilor noastre: COOPERAREA ECONOMICĂ INTERNĂȚIONALĂ ÎN FOLOSUL DEZVOLTĂRII

EXPERIENȚA istorică a progresului omenirii a arătat că dezvoltarea economică a oricărei țări depinde în primul rînd de eforturile sale proprii pentru a pune în valoare și a valorifica la maximum, conform intereselor și aspirațiilor vitale ale poporului respectiv, resursele materiale și umane și aparțin, de concentrarea acestor eforturi pentru dezvoltarea rapidă a industriei, agriculturii și a celorlalte ramuri ale economiei, pentru pregătirea de cadre de specialitate în toate domeniile de activitate. Munca proprie a fost și rămîne în continuare factorul primordial care determină progresul economic și social al fiecărui popor. În Strategia internațională pentru cel de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. la sesiunea XXV-a din 1970 se subliniază printre altele că „responsabilitatea principală pentru asigurarea propriei lor dezvoltare revine țărilor în curs de dezvoltare înseși“.

În același timp, există un consens general că dezvoltarea economică a fiecărei

întregii dezvoltării economice a țării respective. **„Nici un popor — se subliniază în Programul P.C.R. — nu poate renunța la colaborarea internațională fără grave urmări în dezvoltarea sa economico-socială“.**

Dezvoltarea în ritm susținut a economiei mondiale în deceniile recente a fost facilitată în mare măsură de extinderea cooperării economice și tehnico-științifice dintre state. Această cooperare se apreciază în ultimul studiu al O.N.U.D.I. asupra dezvoltării industriale (doc. I.D./134), a jucat un rol major în viața economică internațională postbelică, intrucît a garantat concilierea intereselor naționale într-un cadru internațional recunoscut. În acest sens sînt grăitoare diversele runde de negocieri comerciale tarifare, desfășurate în cadrul G.A.T.T., care au condus la o reducere sensibilă a obstacolelor tarifare din calea comerțului; cooperarea financiară care a stimulat importante transferuri de fonduri: armonizarea politicilor naționale în cadrul unor consultări interguvernamentale etc. Totodată au fost create un mare număr de instituții și mecanisme internaționale care au încurajat și favorizat dezvoltarea cooperării economice dintre state, pe multiple planuri.

Dacă se are în vedere expansiunea rapidă a schimburilor internaționale ca și creșterea economică susținută dintr-un număr important de țări, atunci se poate afirma — cum constată experții O.N.U.D.I. — că eforturile depuse de state după cel de-al doilea război mondial pentru extinderea relațiilor de cooperare au fost încununat de succes. Astfel, produsul intern brut pe plan mondial a crescut în medie pe an cu 5.6% în anii 1960—1970, iar comerțul mondial a sporit cu 9.4%.

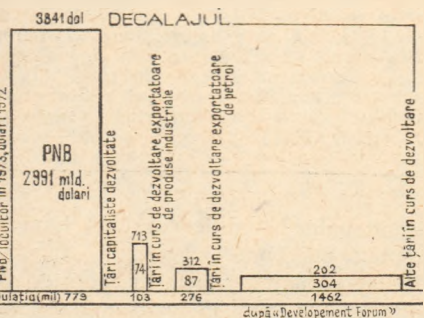
Din păcate, însă, **de avantajele cooperării internaționale nu au beneficiat în mod echitabil toate țările și în special țările în curs de dezvoltare.** Avantajele rezultate din expansiunea economică datorită dezvoltării cooperării internaționale, se subliniază în studiul O.N.U.D.I. citat mai sus, au fost foarte inegal repartizate, principalul beneficiar fiind țările cele mai dezvoltate. Și aceasta atunci cînd țările în curs de dezvoltare au nevoie atît de mult de toate formele de stimulare a creșterii pentru a ieși din starea de înapoiere economică pe care le-a lăsat-o moștenire politica imperialistă. Adoptînd în 1970 Strategia internațională pentru cel de-al doilea Deceniu al dezvoltării, Adunarea Generală a O.N.U. recunoștea că „oricît de mari ar fi eforturile proprii ale țărilor în curs de dezvoltare, ele nu vor fi suficiente pentru a le permite să-și realizeze obiectivele dezvoltării atît de repede cît ar trebui, dacă țările dezvoltate nu le vin în a-

jutor, punindu-le la dispoziție mai multe resurse financiare și adoptînd față de ele politici economice și comerciale mai favorabile“.

Cooperarea economică dintre statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare nu poate fi însă redusă la forma ajutorului dat de un grup de țări altuia. Vechiul concept de împărțire a statelor în donatori și primitori nu trebuie să-și mai găsească astăzi aplicabilitate. Conceptul nou al cooperării internaționale în folosul dezvoltării exprimă necesitatea unei colaborări echitabile pentru toate statele lumii. Fără o astfel de cooperare, declara ministrul dezvoltării industriei din Senegal la

Decalajul

„Diferența dintre țările în curs de dezvoltare și țările capitaliste dezvoltate nu a scăzut și nu se adîncește în deceniile recente, și tocmai această tendință urmărește să o con-

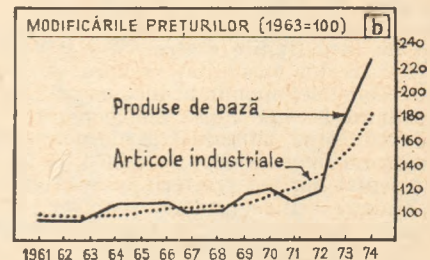
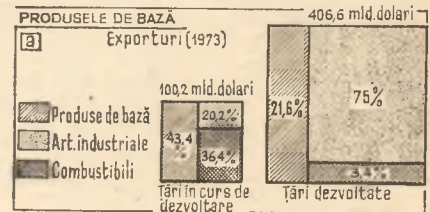

„...acareze și să o răstoarne Strategia internațională a dezvoltării. Graficul înfățișează dimensiunile actuale ale decalajului, comparînd produsul național brut total și pe locuitor în principalele grupuri de țări aflate în cauză. Datele se referă la anul 1973 (în prețurile din 1972).“

... fie ea mare sau mică, bogată sau săracă, dezvoltată sau în curs de dezvoltare, este strîns legată de participarea ei activă la diviziunea internațională a muncii și de lărgirea schimburilor sale comerciale și a cooperării economice și tehnico-științifice cu alte state. Orice izolare nu poate duce decît la stagnare, la rămînerea în urmă, cu repercusiuni adînci asupra

Produsele de bază

„...ocupă un loc preponderent în exportul țărilor în curs de dezvoltare. Așa cum rezultă din grafic (a), în 1973 ele reprezentau împreună cu combustibilii circa 80% din încasăările lor din export, față de 25% cît formează aceste două grupe de mărfuri în exportul țărilor industriale. Unul din handicapurile pe care le generează dependența de produsele de bază ca sursă a veniturilor din export îl constituie fluctuațiile însemnate ale volumului și ale valorii exporturilor respective.“

„...Comparația cu evoluția prețurilor la produsele industriale, așa cum se poate vedea în grafic (b), este edificatoare. Dealtfel, cele mai recente date arată că prețurile produselor de bază au cunoscut o nouă deteriorare în 1975, în vreme ce prețurile produselor industriale au continuat să crească.“

Conferința generală a O.N.U.D.I. din martie 1975, înapoierea economică a țărilor în curs de dezvoltare va duce la o gravă tensiune în viața internațională. La rîndul său șeful delegației argentinienne afirmă la aceeași conferință că cooperarea internațională nu trebuie confundată cu aju-

torul. Ea nu trebuie să se bazeze pe acceptarea unei lumi în care un grup de țări este dependent de alt grup.

Obligația țărilor dezvoltate de a sprijini, prin cooperare, dezvoltarea economică accelerată a țărilor rămase în urmă din punct de vedere economic nu este o obligație morală, ci, așa după cum declara la Lima ministrul dezvoltării economice din Guyana, o chestiune de interes nemijlocit, întrucât însăși securitatea lor economică se află în pericol într-o lume în care mizeria coexistă cu supraabundența. O lume în care numai cițiva prosperă, iar restul trăiește sub minimum vital necesar, nu poate fi o lume stabilă, declara la rindul său ministrul industriei din India.

În ultimii ani în viața internațională au apărut o serie de fenomene de criză economică și financiară care au afectat expansiunea cooperării economice internaționale. Pentru a face față acestor fenomene, diferite țări au recurs la adoptarea de politici și măsuri restrictive. Acestea

mai mulți adepți ideea că trebuie dublate eforturile pentru a se încuraja forme corespunzătoare de cooperare, de natură să favorizeze o nouă diviziune internațională a muncii, mai rațională și echitabilă pentru toate statele lumii.

Dezbaterile internaționale care au loc în ultimul timp au evidențiat, cu multă putere de convingere, că în cooperarea internațională principiul dominant pînă acum al eficienței economice trebuie interpretat într-un sens mai larg, ținînd seama de noile interdependențe economice, dar și de considerente politice și sociale, de echitate. „Dată fiind natura presantă a problemelor omenirii, o structură internațională care pune accent pe eficiență, dar ignoră modul în care se face repartitia internațională a avantajelor economice va fi într-adevăr fragilă“, se afirmă în studiul O.N.U.D.I. asupra dezvoltării industriale (p. 278). Interesele care trebuie conciliate includ obiective pe termen lung, nu toate de natură economică. se arată în studiu subliniindu-se că această conciliere se poate realiza prin cooperarea internațională bazată pe urmărirea eficienței combinate cu asigurarea echității. principiul de acțiune deja acceptat în multe țări pe plan național, de exemplu în cazul politicii de dezvoltare regională sau al impozitării progresive.

Dar aplicarea celor două obiective pe plan internațional necesită participarea tuturor țărilor interesate la luarea deciziilor. Or, se arată în studiul citat, „pînă acum țările în curs de dezvoltare n-au fost întotdeauna pe deplin reprezentate în anumite organisme economice internaționale importante. Fără un consens politic internațional, instituțiile și mecanismele pentru promovarea cooperării economice vor fi inutile. Din nefericire, tocmai acest element de consens lipsește, și absența lui amenință să submineze perspectivele mondiale. O nouă ordine economică — o ordine în care cei puternici și cei slabi să poată deopotrivă prospera — poate fi modelată numai pe baza sprijinului reciproc și a unei distribuții echitabile a avantajelor“ (p. 280).

Așa cum s-a afirmat la sesiunea a VI-a extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. din aprilie — mai 1974, „bunăstarea economică, politică și socială a generațiilor prezente și viitoare depinde mai mult ca oricînd de existența între toți membrii comunității internaționale a unui spirit de cooperare fondată pe egalitatea suverană care să ducă la eliminarea disparităților existente în lume și să asigure prosperitatea pentru toți“.

Conștientă de necesitatea urgentă a întăririi cooperării internaționale pentru a răspunde cerințelor dezvoltării economice și sociale în întreaga lume și în special în țările în curs de dezvoltare, Adunarea Generală a O.N.U. a decis convocarea unei sesiuni speciale, între 1 și 12 septembrie a.c. la New York, în scopul de a examina „aspectele majore ale procesului de dezvoltare“ și de a adopta măsuri care să facă din sistemul O.N.U. „un instrument mai activ de promovare a cooperării economice pe plan mondial“.

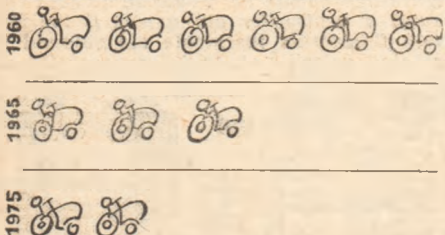
În ceea ce o privește, România socialistă a promovat și promovează în mod consecvent colaborarea internațională în vederea lichidării subdezvoltării și a decalajelor în lume, sprijinind eforturile statelor care activează pentru dezvoltarea lor economică și socială liberă și indepen-

dentă. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în mesajul trimis la Conferința generale a O.N.U.D.I. de la Lima, România este hotărîtă să acționeze și în continuare în mod consecvent împreună cu țările socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, cu celelalte state ale lumii pentru a-și aduce contribuția la promovarea unei largi cooperări economice și tehnico-științifice, la instaurarea unei noi ordini economice și politice în

Inflația

lovește cu deosebită forță economia țărilor în curs de dezvoltare, între altele prin reducerea puterii de cumpărare a exporturilor. Dimensiunile efectului variază desigur în funcție de perioada pe care o ilustrează datele și în special de produsele la care se referă. O comparație ca cea din graficul alăturat, întemeiat pe cifre FAO, între prețul cauciucului și cel al tractoarelor, este însă concludentă. În schimbul aceleiași cantități de cauciuc, o țară în curs de dezvoltare obține în 1975 numai circa un sfert din numărul de tractoare pe care îl putea cumpăra în 1960.

INFLAȚIE

înșă au avut consecințe dintre cele mai negative pe ansamblul economiei mondiale, întrucît la aplicarea lor nu s-a ținut cont de inegalitățile dintre state și de efectele acestor inegalități asupra dezvoltării economiei mondiale în ansamblul ei. Rezultatul acestei „lipse de cooperare“ a fost reducerea ritmului de dezvoltare a comerțului internațional, în anul 1975 fiind de așteptat oprirea creșterii sale. În această situație critică numeroși experți din cadrul organizațiilor internaționale sînt de părere că nu trebuie uitată lecția dată de evenimentele care au marcat economia mondială în perioada dintre cele două războaie.

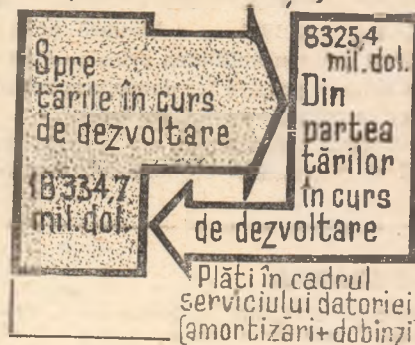
Sistemul internațional instaurat imediat după cel de al doilea război mondial a fost fondat pe principiul că nici o țară nu poate să acționeze după bunul său plac și în detrimentul restului lumii fără să-și compromită, pe termen lung, propriile interese. Fără îndoială o țară mare și bogată legată relativ mai puțin de comerțul internațional nu va avea dificultăți imediate în urma unei politici de autarhie, dar o asemenea politică s-ar dovedi repede nefastă pentru o țară mai legată de comerțul internațional. Iată de ce cîștigă tot

Transferul de resurse

din țările dezvoltate către țările în curs de dezvoltare, mai precis acel transfer care prin condițiile în care are loc poate fi caracterizat drept asistență economică, are de mulți ani o tendință de reducere în expresie reală. La prețurile din 1970 și calculate pe un locuitor al țărilor în curs de dezvoltare, sumele acordate cu acest titlu de către țările occidentale industrializate, membre ale Comitetului de asistență pentru dezvoltare (C.A.D.) din cadrul O.C.D.E., au scăzut între 1970 și 1973 cu peste un sfert. În raport cu importul de bunuri și servicii al țărilor în curs de dezvoltare, transferul net (adică minus serviciul datoriei) s-a redus de la 15%

TRANSFERUL DE RESURSE

TRANSFER TOTAL (împrumuturi + donații)

în 1970 la 10% în 1973. Serviciul datoriei absoarbe o parte însemnată din resursele puse la dispoziție sub diverse forme de țările dezvoltate: amortizările și dobinzile ajung să reprezinte 45% din afluzul total de resurse externe în țările „lumii a treia“, cum se poate vedea din grafic (datele provin din Raportul anual pe 1974 al B.I.R.D.).

ternaționale, la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune.

Colaborarea cu țările în curs de dezvoltare — se arată în Programul P.C.R. — se înscrie în principiile generale ale politicii externe a României, ca o expresie a solidarității cu lupta lor pentru emancipare economică, socială și națională, a sprijinirii dezvoltării lor pe calea progresului, ca o contribuție internațională la cauza luptei pentru dreptul la afirmarea liberă, independentă a fiecărei națiuni împotriva politicii imperialiste, coloniale, și neocoloniale pe plan mondial. Colaborarea strînsă cu aceste țări capătă o tot mai mare însemnătate pentru progresul general al umanității, pentru instaurarea unei ordini economice noi, echitabile în viața internațională, pentru cauza destinderii și păcii în lume.

Ion BARA

TENDINTE — CONJUNCTURI

E.E.: Noi previziuni pe 1975

REVIZUITE în lumina re-ltatelor înregistrate în pri-ul semestru a.c., ultimele eriziuni privind evoluția uației economice în Piața mună pentru anul în curs te publicității de experții E.E. (rezi tabelul) sint mai tțin optimiste decât cele pre-dente. P.I.B. al celor nouă ri membre urmează să scadă medie cu 0,5%, după o eștere de 1,9% în 1974. O eime din țările C.E.E. vor

realiza în acest an o „creștere zero“ și numai două din ele (Anglia și Danemarca) o creș-tere efectivă. Numărul șome-riilor urmează să crească cu jumătate (la 4,02 milioane), iar inflația să se încetinească a-proape imperceptibil. În schimb, balanța de plăți cu-rente ar urma să fie exceden-tară cu 500 milioane de dolari, după ce anul trecut se soldase cu un deficit de 13 miliarde.

	Produsul in-tern brut (în %)		Prețurile de consum (în %)		Salariul (mii persoane)		Balanța de plăți curente (în mld. dol.)	
	1974 ^x	1975 ^x	1974 ^x	1975 ^x	1974 ^x	1975 ^x	1974 ^x	1975 ^x
Lucemburg	- 3	4,5	10	9,5	-	-	0,5	0,8
Belgia	- 1,5	0,5	6	7,3	1050	582	8	8,8
Italia	- 1,5	3,4	18	19,6	700	560	- 2,5	- 7,3
Hlanda	- 1	1,3	10,5	13,3	195	143	2	1,4
Germania	0	4	12	12,5	170	102
Fransa	0	2,3	11,5	12,8	850	501	- 0,5	- 6
Irlanda	0	0,4	25	17,3	95	65	- 0,5	- 0,2
Danemarca	0,5	1,5	10,5	15	50	45	- 0,5	- 1
Anglia	1	0	19,5	15	850	637	- 6	- 8,9
Mediulul C.E.E.	- 0,5	1,9	12	12,3	4020	2655	+ 0,5	- 13,4
U.R.S.S.	- 4	- 1	3	11,4	5076	0	- 4
Spania	1	- 1,8	10	21,2	720	- 1	- 4,5

x) Previziuni; ■) Noi evaluări.
Sursa: Le Monde, 16 iulie 1975, p.19

Construcțiile navale se relansează

DATE completate de ser-vicele statistice ale O.N.U. și venite disponibile recent, evidențiază că volumul nave-r comerciale aflate în construcție în lume (fără U.R.S.S. și R.P. Chineză) a cunoscut în trimestrul I 1975 o creștere mfitoare. După ce a repre-sentat în toate trimestrele a-nului trecut în jurul a 31 mi-lioane de tone, în trimestrul I c. indicatorul acesta s-a siat la peste 35 milioane de ne, o creștere de circa 13 la ită față de perioada co-res-unzătoare din 1974. În cazul Japoniei, care în 1974 deținea este o treime din volumul zvelor aflate în construcție, orul în același interval de mp a fost de peste 27 la sută.

Evoluții în balanța comercială a Angliei

DEFICITUL balanței co-merciale a Angliei a crescut n luna iunie la 159 milioane

de lire sterline, după o redu-cere în luna mai la numai 16 milioane lire sterline (cel mai favorabil nivel din ultimii circa trei ani). Totuși, scrie The Times (15 iulie), chiar dacă cifrele pentru semestrul II a.c. nu vor fi mai bune decât cele din primul semes-tru, pe întregul an deficitul comercial (estimat la 2400 mi-lioane l. st.) va reprezenta mai puțin de jumătate din ni-velul de 5259 milioane l. st. din 1974, cel mai mare înre-gistrat vreodată în Anglia. Ți-nind seama și de rezultatele comerțului invizibil, deficitul balanței plăților curente ar urma să fie în 1975 de aproa-pe 1 miliard l. st., față de 3,7 miliarde în 1974.

Principalele explicații ale acestei evoluții a balanței co-merciale, scrie ziarul london- ez, sint considerate faptul că „importurile au fost în mai mare măsură afectate de recesiunea din propria țară decât au fost lovite exporturi-le de scăderea ritmului acti-vității economice în străinătă-te“, iar în al doilea rind — creșterea mai rapidă a prefu-

rilor la produsele exportate de Anglia decât la cele impor-tate. Creșterea exporturilor (în perioada martie-iunie a.c. cu 10% ca valoare, deși au scăzut cu 3,5% ca volum) este expli-cată și prin aceea că economia engleză mai beneficiază încă probabil de sporirea competi-tivității mărfurilor engleze decurgind din scăderea conti-nuă a cursului lirei sterline în ultimii cîțiva ani. De remarcat în acest context, că balanța comercială nepetrolieră s-a soldat chiar și în luna iunie cu un ușor excedent (de 54 milioane de lire sterline).

Recolte

DIN SURSE oficiale s-a a-nunțat la 10 iulie că Statele Unite vor înregistra în acest an recolte record la grîu și porumb. Astfel producția de porumb este cu 30 la sută mai mare, iar producția de grîu cu 22 la sută mai mare decât în anul precedent. Producția de porumb este estimată la 153,6 milioane tone, față de 118,1 milioane tone recoltate anul trecut, cînd condițiile atmos-ferice nefavorabile au deza-măgit așteptările inițiale. În ceea ce privește producția de grîu ea este estimată anul acesta la 59,5 milioane tone, față de 48,8 milioane tone recoltate anul trecut, ceea ce reprezintă mai mult decât cel mai înalt nivel scontat.

În țările C.E.E., recolta de cereale este așteptată să fie în 1975 cu aproximativ 3 la sută mai mică decât în 1974, randamentele la hectar fiind inferioare recordului înregist-rat anul trecut, a anunțat Oficiul de statistică al C.E.E. Producția de grîu va fi proba-bil cu 7 la sută mai scăzută, însumînd 40 — 41 milioane tone, față de 45,2 milioane tone în 1974. Prognozele țin seama de toamna ploioasă din 1974 și de întîrzierea la în-sămînțările din 1975.

Argint 1975

POTRIVIT estimărilor fir-mei „Modiano Publishing Re-search and Consulting Inc.“, producția de argint în lumea capitalistă va înregistra în 1975 o creștere neînsemnată în comparație cu anul trecut și va însuma 7,53 mii tone față de 7,50 mii tone în 1974. În S.U.A. producția va crește întrucîtva în acest an, iar în Canada reducerea producției de argint pe ansamblu este însoțită de creșterea extracției sale în unele mine. În Mexic, producția de argint va atinge, după cum se așteaptă, 1,46 — 1,49 mii tone.

Potrivit estimărilor citate, consumul de argint în lumea capitalistă se va reduce în 1975 la 11,6 mii tone, față de 12,9 în anul trecut (în S.U.A. — la 4,8 mii tone, față de 5,3).

Exportul Suediei: evaluări revizuite

CONFORM ultimei anchete a Biroului național central de statistică din Suedia, exportul țării este așteptat să se dez-volte anul acesta în ritmuri mai scăzute decât se credea la începutul anului. Societățile care contau ca livrările lor de produse industriale în exte-rior să sporească în anul 1975 cu 16 la sută, în prețurile cu-rente, și-au revizuit previziu-nile în minus — la numai 7 la sută. Ancheta înglobează toate produsele industriale, cu excepția navelor și a alimen-telor. Ritmul de 16 la sută este scontat să fie atins în prima jumătate a anului 1976 (față de sem. I 1975). Ca struc-tură a exporturilor în 1975, se crede că ponderea celor desti-nate Europei occidentale va scădea peste medie, urmînd să crească între altele livrările destinate țărilor OPEC.

Federația industriei suedeze apreciază că impulsurile de la care se așteaptă o reinviore a creșterilor economice, îndeo-sebi impulsurile externe, vor stimula înainte de toate ramu-rile producătoare de bunuri de consum; or, în exportul suedez predomină bunurile pentru investiții.

Reduceri de stocuri

CIFRE date publicității la jumătatea lunii iulie de De-partamentul Comerțului al S.U.A. relevă că, în așteptarea unei înviorări a activității e-conomice și a creării posibili-tății plasării unor noi comenzi, în mai a continuat pentru a patra lună consecutiv reduce-rea stocurilor, de data aceas-ta cu circa 3 miliarde de dolari (din care 1,4 miliarde în cadrul industriei prelucră-toare). La sfîrșitul lunii mai, nivelul stocurilor acumulate în industrie și comerț era de 264,5 miliarde de dolari, cel mai scăzut nivel de după sep-tembrie 1974 și cu 1,1 la sută sub cel al lunii aprilie. Tot-odată, nivelul lunii mai re-prezenta echivalentul a 1,63 luni de vînzare, față de 1,65 luni în aprilie, dar numai 1,47 luni în mai 1974.

Se consideră că actuala pe-rioadă de reducere masivă a stocurilor o va întrece ca lun-gime pe cea din 1960—1961, care a durat patru luni, re-prezentînd un record în mate-rie.

O știre de ultimă oră rele-vă că producția industrială a-mericană a sporit în iunie (cu 0,4%), pentru prima oară în ultimele nouă luni. Totuși nivelul producției industriale era încă cu 12,6% sub nivelul celui din iunie 1974.

PIAȚA MONETARĂ INTERNAȚIONALĂ

CURSURI

	Curs central	Curs la 28.12.1975	14.7.1975	16.7.1975	Abateri în % a cursurilor valutare în ziua de 18.7.1975 față de:		Abateri în % a cursului dolarului față de diversele valute în perioada 28.12.1975-18.7.1975
					Cursul Central	Nivelul din 28.12.1975	
Marca vest-germană	2,6690	2,6990	2,4460	2,5000	+ 6,76	+ 7,96	- 7,37
Francul elvețian	3,5855	3,5500	2,5905	2,6390	+28,29	+23,15	-13,80
Francul francez	4,6014	4,7025	4,1740	4,2500	+ 8,33	+10,65	- 9,62
Yenul japonez	308,0	280,2	295,55	299,40	+ 2,87	- 6,41	+ 6,65
Florinul olandez	2,78117	2,5260	2,5285	2,5775	+ 7,90	+ 8,64	- 8,79
Francul belgian	40,554	41,10	36,375	37,38	+ 7,80	+ 9,85	- 9,09
Lira italiană	505,50	607,0	645,95	658,60	-20,50	- 7,83	+ 8,5
Lira sterlină	2,8952	2,5250	2,1900	2,1800	-20,70	- 6,84	+ 6,05
Prețul surului la Londra		105,87	166,00	163,80			

*) Dolari pentru 1 lira sterlină.

CONTINUAREA tendinței de consolidare a dolarului S.U.A. față de celelalte valute ale lumii occidentale a fost, în cursul săptămânii trecute, evenimentul principal pe piețele monetare.

La Washington au fost date publicității unele date cu privire la activitatea economică a S.U.A. pe trimestrul II a.c. Ritmul de creștere al inflației de numai 5,1% (8,4% în primul trimestru) și declinul cu numai 0,3% al produsului național brut (11,4% în primul trimestru), nivele înclinabile în ultimii ani în raporturile Departamentului Comerțului au adăugat mult optimism cercurilor de afaceri occidentale, operatorii de devize cumpărând în ultimele zile ale săptămânii cantități importante de dolari S.U.A.

O eventuală înregistrare a unui excident important al balanței comerciale a S.U.A. pe luna iunie și pe trimestrul II a.c. ar putea atrage o nouă creștere a cursului dolarului S.U.A.

Între celelalte valute capitaliste nu au fost înregistrate mișcări

VALUTA	Termen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10/7
DOLARUL S.U.A.	FLUNA					5,9750					6,6250
	GLUNI								6,8750		7,0625
FRANCU ELVEȚIAN	FLUNA	3,0000									4,2500
	GLUNI					4,1250					4,5000
MARCA R.F.G.	FLUNA										3,6875
	GLUNI										3,3750
											4,4375
											4,6125
											5,2500

Nivelul orientativ al dobinzilor pe piața eurodevizelor în perioada 14.7.75-17.7.75 (nivel minim și maxim)

deocșbite, toate slăbind aproximativ în aceeași proporție față de dolarul S.U.A. Ca excepție poate fi menționată lira sterlină care, în urma măsurilor antiinflaționiste anunțate de guvernul britanic la începutul acestei luni, rămâne în jurul nivelului de 2,18 dolari pentru o liră sterlină.

În săptămâna care a trecut nu au existat modificări ale taxelor de scont față de cele publicate în „Revista economică” nr. 29 din 18 iulie a.c.

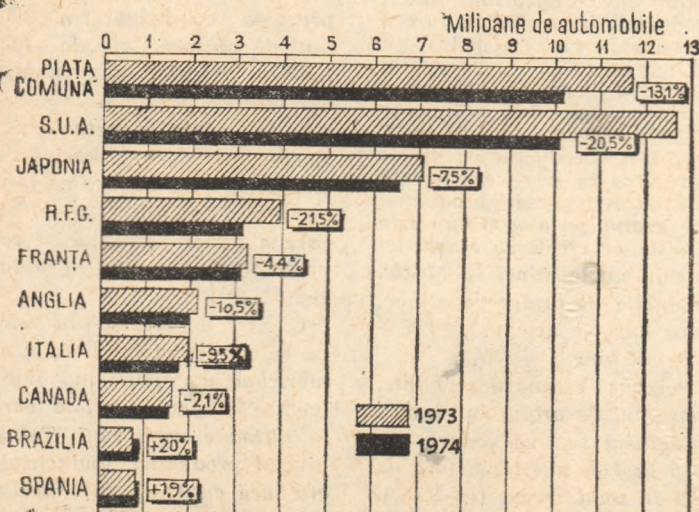
Dobinzile la depozitele în eurovalute au înregistrat mici modificări într-un sens sau altul fără să manifeste o anumită tendință. Este posibil însă ca în săptămânile care urmează, datorită consolidării accentuate a dolarului S.U.A., dobinzile pentru depozite în eurovalute să înregistreze creșteri.

Alexandru GHIBA

DATE DE PROGNOZĂ

Noua geografie a industriei automobilului în 1985

PERIOADA de criză prin care trece economia capitalistă a determinat scăderea producției mondiale de automobile cu 11% în 1974 (de la 38,4 la 34,3 milioane de bucăți), reducerea cea mai puternică fiind înregistrată la autoturisme (13,6%), față de 1,8% la vehiculele utilitare (în acest din urmă sector reducerea a devenit puternică abia în acest an). După cum rezultă din graficul de mai jos, în 1974 țările cele mai afectate de criză au fost S.U.A. și R.F.G. (scăderi de 20,5% și respectiv 21,5%), în vreme ce, în ansamblu, țările Pieței Comune au produs pentru prima oară mai multe autovehicule (29,6% din totalul mondial) decât S.U.A. (29,4% din totalul respectiv).

Producția de automobile în Occident

De remarcat că nu în toate cazurile țările cu cea mai mare producție dețin și parcul de autoturisme cel mai important. Potrivit unor date referitoare la anul 1972, deci de dinainte de declanșarea „crizei energetice”, numărul autoturismelor aflate în circulație (în mii) era: 96 420 în S.U.A., 15 615 în R.F.G., 13 400 în Franța, 12 881 în Anglia, 12 532 în Japonia, 12 484 în Italia, 7 407 în Canada etc.

Scumpirea carburantului se pare că nu a antrenat o scădere absolută a acestui număr, ci numai o încetinire a creșterii lui, paralel cu conturarea, în unele țări, a unei tendințe de restructurare a parcului.

Mult mai puțin s-a modificat clasamentul principalelor firme producătoare din țările capitaliste: General Motors (S.U.A.), Ford (S.U.A.), Toyota (Japonia), Volkswagen (R.F.G.), Nissan (Japonia), Renault (Franța) care pentru prima oară întrec pe Fiat (Italia), care acum ocupă locul 8.

Tipul de autoturism produs pe scara cea mai mare a rămas în 1974 modelul „gindac” al firmei Volkswagen, chiar dacă producția sa a scăzut anul trecut cu mai mult de jumătate; el a fost urmat îndeaproape de Fiat-127 și de Renault-12.

Dacă în 1974 se poate spune că repartitia geografică a producției de autoturisme în lume a fost modificată mai ales de criză, modificările la nivelul anului 1985 se anunță a fi în primul rând rezultatul unei strategii de dezvoltări ramurii respective în diverse țări ale lumii.

Citeva observații prelevate de tabelul alăturat, reprodus după „Euroeconomics” se impun cu necesitate. Este vorba, în primul rând, de scăderea ponderii Europei occidentale și Americii de Nord de la 75,2% în 1973 la 60,6% din producția mondială în 1985, în special

Producția de autoturisme¹⁾

	1973		1985	
	în mil. bucăți	în %	în mil. bucăți	în %
Total mondial	29513	100	100	100
din care:				
Benelux	181,9	0,6	0,5	
Franța	2867,7	9,7	8,9	
R.F.G.	3649,9	12,4	9,7	
Italia	1823,3	6,2	5,8	
Anglia	1747,3	5,9	6,5	
C.E.E. („cei 9”)	10270,1	34,8	31,3	
Spania	706,4	2,4	3,5	
Țările scandinave	331,0	1,1	1,2	
Total Europa occidentală	11307,5	38,3	36,0	
S.U.A./Canada	10897,2	36,9	24,6	
Total Europa occidentală + America de Nord	22204,7	75,2	60,6	
America Latină	934,4	3,2	5,5	
din care:				
Argentina	219,5	0,7	1,6	
Brazilia	544,9	1,8	3,1	
Africa	-	-	0,8	
Țările nesocialiste				
din Asia	64,0	0,2	0,4	
Japonia	4470,5	15,1	20,4	
Australia + Noua Zeelandă	328,0	1,1	1,3	

1) Inclusiv producția filialelor străine din țările respective.

Sursa: Problèmes économiques, nr. 1429, 2 iulie 1975, p. 30.

pe seama scăderii ponderii continentului nord-american. Piața Comună își va restringe și ea intruciva această pondere, la 31,3%, în special pe seama celei a producției vest-germane, în vreme ce numai Spania, de exemplu, va deține singură o cotă de peste patru ori mai mare decât a întregului continent african și de aproape două ori mai mare decât a țărilor nesocialiste din Asia (cu excepția Japoniei).

Dintre țările extraeuropene, progresul cel mai important este așteptat din partea Japoniei, țară în care în 1985 ar urma să se obțină un autoturism din cinci produse pe plan mondial.

D. D.

DUBLAREA valorii schimburilor comerciale internaționale într-un răstimp de numai doi ani scoate în evidență una din caracteristicile principale ale evoluțiilor recente din acest domeniu, și anume **rapiditatea și masivitatea modificărilor**. Creșterea sumei exportului mondial cu 104% în 1973-1974 (vezi cifrele absolute în tabelul nr. 1) a rezultat dintr-un spor de circa 40% în 1973 față de 1972 și de aproape 50% în 1974 față de 1973, înregistrându-se deci o accelerare a ritmului. Aceasta s-a datorat însă de fapt, după toate elementele cunoscute, unei accelerări a creșterii prețurilor, valoarea exportului fiind expresia sa în prețurile curente. După datele cele mai recente pe care ne sprijinim aici, apărute în ultimul număr (iunie 1975) al Buletinului lunar de statistică al O.N.U., majorarea volumului fizic al exportului (suma tranzacțiilor corectată cu indicele sau indicii de prețuri) a fost în 1974 de circa 50%, față de 130% în anul precedent. Rapiditatea și masivitatea modificărilor se limitează deci în prezent, atunci când e vorba de dimensiunile schimburilor, la sfera valorică. Pentru 1975 se așteaptă, după cum se știe, o creștere zero a comerțului internațional capitalist în expresie reală, dacă nu chiar o scădere a sa.

Din tabelul nr. 1 se desprind câteva tendințe demne de menționat sub aspectul unor **modificări structurale**, tendințe noi declanșate tocmai de răsturnările de situație din ultimii doi ani. Una din ele constă în reducerea bruscă a ponderii țărilor capitaliste dezvoltate în valoarea exportului mondial, însoțită de o creștere apreciabilă a ponderii țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare care o readuce într-un singur an la nivelul de la începutul anilor '50. În rindul țărilor capitaliste dezvoltate scăderea ponderii este frapantă îndeosebi în cazul țării

lor Pieței comune vest-europene. În ceea ce privește țările în curs de dezvoltare, terenul cîștigat, mai bine zis recîștigat, a revenit practic integral țărilor OPEC, care și-au dublat ponderea de la un an la altul în împrejurările cunoscute. Partea țărilor în curs de dezvoltare din afara OPEC a fost de 110% în 1972, 115,5% în 1973 și 114,4% în 1974.

Locul ocupat de diferitele fluxuri în cadrul comerțului internațional al țărilor nesocialiste nu a înregistrat oscilații atât de puternice. Aceasta pare să se datoreze, cel puțin în parte, ponderii foarte ridicate — mergînd pînă la 4/5 — a schimburilor dintre țările capitaliste dezvoltate. O anumită **tendință de reorientare a fluxurilor** se observă totuși, fără să se poată spune însă în ce măsură ea va fi confirmată de evoluțiile din 1975 și din anii apropiați. O

circa 180% în cei doi ani premergători. Aproximativ același drum l-a parcurs ponderea lor în absorbtirea exportului țărilor capitaliste dezvoltate. Din exportul „lumii a treia” însă, înseși țările în curs de dezvoltare au preluat constant valori oscilînd în jurul a 205%. Tendința de reorientare a fluxurilor s-a limitat deci îndeosebi la exportul țărilor capitaliste dezvoltate.

Dintre tendințele care ies la iveală din analiza datelor recente privind comerțul mondial al mai reține atenția **fermitatea creșterii în expresie reală a exportului de produse ale industriei prelucrătoare**. Din datele tabelului nr. 2 se poate ușor deduce că în 1974 volumul fizic al exportului de articole industriale a crescut cu 12,6%, față de 50% cu cită sporit întregul export, și că această creștere nu a fost cu mult mai mică decît cea din 1973, care a reprezentat

Tabelul nr.2

Indicii ai volumului fizic al comerțului mondial^x, 1963 = 100

Anul	Totalitatea produselor	Articole industriale	Coefficient de devansare
	1	2	2 : 1
1967	134	143	108
1968	151	165	109
1969	167	187	112
1970	183	203	111
1971	194	216	111
1972	212	235	111
1973	240	269	112
1974	252	303	120

x) Fără țările socialiste, exceptînd Iugoslavia și Cuba.
Sursa: Vezi tabelul nr.1. Coeficienții de devansare calculați de noi.

În lumina acestor rezerve trebuie privite desigur, și alte evoluții semnalate în statisticile recente, care dealtfel încă nu au titlu definitiv. Unul din aspectele vizate este **modificarea raportului de schimb**, despre care se afirmă în publicațiile occidentale că avantajează sistematic țările în curs de dezvoltare. Cifrele din tabelul nr. 3 arată că situațiile sînt foarte diferențiate și că de fapt țările „lumii a treia” sînt avantajate îndeosebi la categoria „minerale”, care înglobează petrolul, și chiar și la acest grup numai din 1974. Țările capitaliste dezvoltate, care sînt ele înseși exportatoare ale unor produse de bază, își vind în continuare produsele agricole alimentare și nealimentare relativ mai scump decît țările în curs de dezvoltare.

Perspectivile evoluției co-

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

Tendințe recente în comerțul mondial

remarcabilă stabilitate se observă în schimb în structura fluxurilor de export ale țărilor în curs de dezvoltare, fără îndoială datorită mai ales faptului că structura pe mărfuri a exportului lor nu a putut cunoaște în răstimpul acesta scurt modificări cît de cit semnificative.

Oarecare schimburi s-au produs în poziția țărilor în curs de dezvoltare ca importatoare. Ponderea lor în absorbtirea exportului mondial în prețurile curente a fost de 21,1% în 1974, față de

140%. Coeficientul de devansare a întregului export de către exportul de articole industriale s-a mărit dealtfel de-a lungul anilor, iar în 1974 a făcut chiar un mic salt.

În Buletinul lunar de statistică al O.N.U. pe iunie 1975 se publică și unele date privind exportul de articole industriale al țărilor capitaliste dezvoltate în trim. I 1975. Din aceste date provizorii rezultă că, față de 1970 = 100, indicele respectiv s-a situat în trim. I 1975 la 135, în comparație cu 143 în trim. I 1974. Scăderea a avut loc în întregime pe scama țărilor vest-europene (indicii corespunzători: 130 și respectiv 144), pe cînd poziția S.U.A. a rămas foarte puțin afectată (152 și respectiv 153).

Ambele situații relevate în legătură cu articolele industriale trebuie privite, în orice caz, și în lumina constatărilor Secretariatului GATT în legătură cu faptul că în situația actuală statisticile referitoare la comerțul mondial riscă să aibă un grad de precizie mult redus față de anii anteriori. Aceasta se explică prin mai multe cauze, printre care joacă un rol însemnat dificultățile de convertire în dolari a cifrelor exprimate în monede naționale, într-o perioadă de cursuri de schimb fluctuante, oscilațiile mari ale tarifelor în transporturi și sensibilitatea indicilor față de modificările ponderărilor aplicate în baza de calcul.

Tabelul nr.3

Dinamica prețurilor de export, diferențiat pe țări capitaliste dezvoltate (TD) și țări nesocialiste în curs de dezvoltare (TCD), 1963 = 100

		1970	1971	1972	1973	1974
Produse de bază	TD	109	119	134	198	249
	TCD	106	111	125	177	340
din care: Produse alimentare	TD	109	120	135	205	250
	TCD	115	112	127	179	236
Produse agricole nealimentare	TD	103	108	126	191	222
	TCD	99	98	110	172	217
Minerale	TD	150	145	154	191	320
	TCD	104	119	135	178	536
Metale neferoase	TD	170	151	150	207	261
	TCD	197	161	161	252	319

Sursa: Vezi tabelul nr.1.

merțului mondial în 1975 sînt încă foarte incerte în momentul de față, adică oscilează între o creștere zero și posibilitatea unei reduceri în termeni absoluți. Aceasta, bineînțeles, în expresie reală, deoarece în prețurile curente schimburile au continuat să crească. Cauza incertitudinii rezidă în faptul că încă nu s-a conturat cu claritate perspectiva imediată a conjuncturii economiei capitaliste în a doua jumătate a anului. Se poate degaja în orice caz ca o caracteristică a tendințelor din comerțul mondial că, în timp ce în 1974 evoluția acestuia a fost marcată înainte de toate de modificările masive de prețuri, în 1975 el riscă să stea îndeosebi sub influența crizei din economia capitalistă.

I. PĂDUREANU

Tabelul nr.1

Modificări de ponderi și fluxuri în comerțul mondial, 1972-1974

	1972	1973	1974
Suma totală a exportului mondial, mil.dolari	415650	574420	847640
Ponderi în suma exportului, %			
Țări capitaliste dezvoltate din care:	71,8	70,9	64,2
S.U.A.	11,7	12,2	11,4
Japonia	6,8	6,4	6,5
C.E.E.	37,2	36,7	32,6
Țări în curs de dezvoltare din care:	18,0	18,9	27,3
Țările OPEC	7,0	7,4	15,9
Fluxurile de export, % din totalul exportului			
Din țările capitaliste dezvoltate			
- spre țări capitaliste dezvoltate	77,2	76,4	73,5
- spre țări în curs de dezvoltare	17,9	18,1	20,9
din care: spre țările OPEC	3,9	4,0	5,3
Din C.E.E.			
- spre țări capitaliste dezvoltate	81,2	81,4	79,1
- spre țări în curs de dezvoltare	13,4	12,9	15,0
din care: spre OPEC	3,7	3,7	4,9
Din țările în curs de dezvoltare			
- spre țări capitaliste dezvoltate	74,4	74,9	74,8
- spre țări în curs de dezvoltare	20,5	19,6	20,3

Sursa: Calculat după U.N.Monthly Bulletin of Statistics, June 1975.

Creșterea „indusă” de export

IDEEA că exportul este generator de creștere economică nu necesită să fie demonstrată, dar cuantificarea fenomenului este de cel mai înalt interes pentru factorii răspunzători de politica economică. Cercetătorii de la Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung urmăresc de mai mulți ani efectul de inducție — direct cit și indirect, prin livrări destinate unor prelucrări suplimentare — pe care îl produce exportul în economia R.F.G. Cea mai recentă actualizare a datelor, din care tabelul înfățișează câteva cifre de ansamblu pe anul

Dependența de export a ramurilor economiei R.F.G. în procente din volumul livrărilor, 1974

	Direct	Indirect	Total
Toate ramurile	12,0	10,5	22,6
Industria	24,2	14,2	38,4
din care ramurile producătoare de:			
- produse de bază	23,1	19,3	42,4
- bunuri de investiții	34,1	12,6	46,7
- bunuri de consum	16,3	11,2	27,7

1974, arată că creșterea „indusă” de export reprezintă peste o cincime din producția totală a economiei naționale și aproape 2/5 din producția industriei. Mai rezultă din datele D.I.W. (*Wochenbericht* 23/75) că efectul are o tendință ascendentă, cifrele pe 1970 fiind de 17,7% pentru toate ramurile economiei și 29,9% pentru industrie. O dimensiune interesantă a fenomenului rezultă din faptul că exportul a absorbit în 1974 munca a 18,7% din totalul salariaților.

Uniterra

UNITERRA nu reprezintă propriu zis numele unei organizații internaționale, ci... adresa telegrafică din Nairobi, Kenya, a Secretariatului Programului Națiunilor Unite pentru mediul înconjurător (UNEP). Acesta este primul organism global al Națiunilor Unite al cărui sediu se află situat într-o țară în curs de dezvoltare. Denumirea este legată de deviza acestui organism :

„un singur pământ”, simbolizând interdependența țărilor lumii. Acest organism al O.N.U. a fost înființat la Conferința Națiunilor Unite pentru mediul înconjurător care a avut loc la Stockholm în iunie 1972, cu participarea a 112 state ale lumii. Declarația asupra mediului înconjurător,

adoptată cu acel prilej, reprezintă prima recunoaștere de către comunitatea internațională a principiilor noi de comportament și a responsabilității care trebuie să guverneze relațiile dintre state în „era mediului înconjurător”. Planul de acțiune, adoptat cu același prilej, conține 109 recomandări care cheamă guvernele, organismele O.N.U. și organizațiile internaționale, guvernamentale și neguvernamentale, să coopereze pentru ocrotirea mediului înconjurător. Din Fondul Națiunilor Unite pentru mediul înconjurător instituit în urma Conferinței, pe baze voluntare (circa 100 milioane de dolari pentru perioada 1973—1977), au fost finanțate până la sfârșitul anului trecut circa 250 de proiecte în domenii ca : poluarea mărilor (în special în zona Mediteranei), combaterea secetei (mai ales în regiunea Sahelului), elaborarea de strategii privind dezvoltarea și mediul înconjurător, pregătirea de cadre, activități de informare etc.

Ca director executiv al UNEP Aduarea Generală a O.N.U. a ales în unanimitate pe fostul președinte al Agenției canadiene pentru dezvoltare internațională, Maurice F. Strong.

Exoduri italiene

ÎN CIUDA unei natalități în jurul a 16 la mie și a unei mortalități la nivelul aceleia din alte țări vest-europene, populația Italiei a crescut în decurs de 10 ani (1965—1974) numai cu 6,5%. Cauza este o emigrație sistematică ce se desfășoară de mulți ani. Dar nu numai un flux continuu de italieni își părăsesc în fiecare an țara în căutare de lucru pe alte meleaguri. Exodul de capital din Italia — îndeobște ilegal — s-a permanentizat și el de mai mult timp. În 1974, în condițiile unei încetiniri a fenomenului ca urmare a conjuncturii economice nefavorabile, au fost exportate ilegal circa 1 000 miliarde de lire. Sumele expatriate în acest mod în decursul anilor au fost evaluate recent în ziarul „*Corriere della Sera*” din Milano la 8 000—9 000 miliarde lire, în timp ce capitalurile italiene plasate în mod legal în străinătate se cifrează la 4 676 miliarde. Se estimează, ce-i drept, că în 1974 au fost repatriate în Italia 90—100 miliarde lire ca urmare a nevoilor generate de restricțiile în domeniul creditului.

Din nou cu tramvaiul

PRINCIPALUL mijloc de transport în numeroase orașe nord-americane înainte de primul război mondial, tramvaiul aproape dispăruse în anii '50. Astăzi numai opt centre urbane din S.U.A. mai au tramvaie în circulație. Dar scumpirea carburanților pentru autoturisme și autobuze, dificultățile financiare ale unor mari orașe au readus în atenție tramvaiul (devenit între timp silențios) ca mijloc de transport ieftin, care consumă puțină energie și în plus este și nepoluant. La Boston sau Cincinnati vechile tramvaie sînt înlocuite cu altele noi, moderne. Alte orașe ca de exemplu Dayton în S.U.A. sau Toronto, Edmonton și Vancouver, în Canada, își dezvoltă rețeaua de tramvaie. Interesul pentru tramvaie a crescut în asemenea măsură, scrie *Newsweek* (7 iulie), încît de curînd a avut loc la Philadelphia

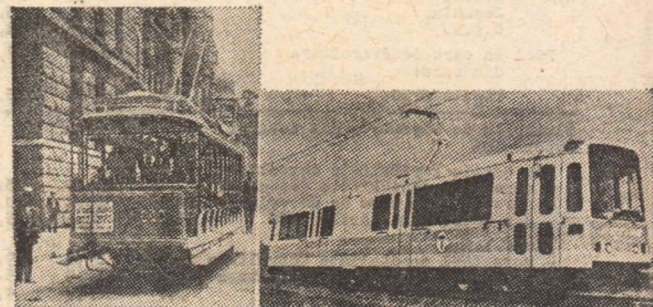
Reforma scrierii chineze

O VECHE aspirație a poporului chinez — reforma scrierii hieroglifice — este de mai mulți ani în curs de îndeplinire în Republica Populară Chineză. Actuala scriere hieroglifică, subliniază revista *China Populară*, este unul din cele mai vechi sisteme de scriere din lume și a adus de-a lungul istoriei servicii inestimabile culturii chineze. Din punctul de vedere al cerințelor moderne această scriere prezintă însă numeroase dificultăți (numărul hieroglifelor este foarte mare — peste 50 000, fiecare fiind compusă din numeroase semne). Astfel, hieroglifele sînt greu de recunoscut, greu de reținut și greu de scris, ceea ce vine în contradicție cu necesitățile de propagare rapidă în întreaga țară a cunoștințelor culturale și științifice.

Obiectivul final al reformei este introducerea alfabetului fonetic. Pînă atunci se prevede parcurgerea unei perioade îndelungate de tranziție vizînd trei sarcini principale : simplificarea hieroglifelor, propagarea limbii literare comune și, în sfîrșit, popularizarea unui alfabet fonetic care să pregătească trecerea de la scrierea hieroglifică la cea fonetică.

o primă conferință națională pe această temă, care a reunit 550 de urbaniști și specialiști în transporturi. A rezultat că în vreme ce construirea unei mile de șosea (1 milă = 1 609,35 m) într-un oraș nord-american costă 6 milioane de dolari, iar a unei mile de linie de metru sub-

teran (ale cărei avantaje sînt și ele bine cunoscute) costă 50 milioane de dolari, construirea unei linii de tramvai costă 2,5 milioane de dolari per milă.

GLOSAR

VALOARE PARITARĂ -
PARITATE MONETARĂ

IN ANUL 1972, cu prilejul aderării țării noastre la Fondul Monetar Internațional, traducătorii în românește ai statutului acestui organism au avut unele dificultăți în găsirea termenilor tehnici în limba română corespunzătorii acelor utilizati în statut.

Una din dificultăți a apărut în legătură cu termenul englez **par value** care apare destul de des în articolele statutului și care a fost tradus „paritate”. Din păcate, în textul original al aceluiași statut apare și termenul **parity**, iar traducătorii l-au tradus și pe acesta tot cu „paritate”. Existența în textul original al documentului a doi termeni diferiți ar fi trebuit să atragă atenția traducătorilor asupra confuziei care se creează prin utilizarea unui singur termen românesc. Totuși, în traducere, atât **par value**, cât și **parity** au apărut ca fiind „paritate”.

Deoarece termenii amintiți sint legați de anumite noțiuni fundamentale din economia politică și din domeniul relațiilor valutare internaționale, vom încerca să stabilim în ce constă confuzia și să propunem un termen românesc pentru **par value**, admitând că **parity** a fost corect tradus cu termenul „paritate”.

În articolul statutar referitor la **par value**, primul paragraf a fost tradus în românește astfel: „Paritatea monedei fiecărui membru va fi exprimată în aur ca numitor comun sau în dolari S.U.A. cu greutatea și titlul în vigoare la 1 iulie 1944” (art. 4). La o lectură mai atentă a textului rezultă clar că nu poate fi vorba de paritate, deoarece el se referă la definiția, la conținutul unității monetare naționale: acest conținut poate fi definit printr-o anumită cantitate de aur sau, conform statutului F.M.I., printr-un multiplu sau submultiplu al dolarului S.U.A. Or, paritatea este, potrivit Dicționarului de economie politică, apărut în Editura politică în 1974, raportul valoric dintre două unități monetare naționale sau între o unitate monetară națională și un instrument monetar internațional (de ex. rubla transferabilă sau dreptul special de tranzacție), deci în orice caz un **raport** și nu un **conținut**.

Dacă **par value** ar fi echivalent cu „paritate”, ar însemna că paritatea se exprimă raportul între unitatea monetară națională definită printr-o cantitate de aur, pe de o parte, și aur, pe de altă parte, adică ar însemna că unitatea monetară să se definească prin ea însăși.

Pentru a respecta diferența între **par value** și **parity**, propunem ca termenul englez **par value** să fie tradus în românește prin „valoare paritară”. Revenind la textul statutar citat și corectând traducerea lui românească, am citi: „valoarea paritară a monedei fiecărui membru este exprimată în aur ca numitor comun sau în dolari”, ceea ce corespunde, credem, realității.

De ce „valoare paritară”? Deoarece:

— conținutul în aur, respectiv în dolari exprimat în aur, definește în principiu valoarea unei monede;

— această valoare este paritară, ea servind la stabilirea parităților monetare.

În concluzie, considerăm util și necesar să întelegem:

— prin **valoare paritară**, definiția conținutului valoric al unității monetare naționale sau al monedei internaționale, așa cum este stabilită prin lege sau convenție internațională;

— prin **paritate**, raportul valoric dintre două unități monetare naționale, deci raportul dintre valorile paritare respective.

Practic, aceasta înseamnă că valoarea actuală a leului este de 0.148 112 g aur fin, iar actuala paritate a leului față de dolarul S.U.A. este de 4.97 lei = 1 dolar, adică 0.736 662 g aur fin, actuala valoare paritară calculată a dolarului, divizată prin 0.148 112 g, valoarea paritară a leului. Cele arătate nu-si pierd valabilitatea în ipoteza discutată în cadrul propunerii de reformă a sistemului monetar internațional, potrivit căreia valoarea paritară a monedelor țărilor membre ale F.M.I. n-ar mai fi exprimată în aur sau dolari S.U.A., ci în D.S.T. Ceea ce s-ar schimba în acest caz ar fi numitorul comun, însă notiunea de valoare paritară ar rămâne în continuare ca parte constitutivă a oricărui sistem monetar național sau internațional.

dr. C. Kirilescu

Gaze naturale

Romulus Dianu, Cluj-Napoca — În condițiile în care cererea mondială de gaze naturale este în creștere, prețul acestui combustibil — cu valoare energetică ridicată și nepoluant — pe piața mondială este susceptibil de noi majorări. Dealtfel, în mai multe rânduri, inclusiv în luna iunie a.c., la reuniunea de la Libreville, țările membre ale O.P.E.C. și-au exprimat intenția de „a coordona prețul gazelor naturale cu cel al petrolului stabilit de O.P.E.C. ținând seama de avantajele specifice ale acestora”. Expertii O.P.E.C. au relevat, că după părerea lor, în prezent — dacă se ține seama de avantajele amintite — gazele naturale sînt subevaluate în raport cu petrolul. Revizuirea unor contracte încheiate de țări ale O.P.E.C. în deceniul trecut ar putea atrage creșteri substanțiale de prețuri, este de părere *The Times* (9 iulie), care subliniază în același timp că țările O.P.E.C. dețin numai o treime din rezervele mondiale de gaze. (Se știe că în ultimii ani pe lista principalilor producători și exportatori mondiali au apărut țări ca Olanda și Norvegia; dintre țările socialiste cel mai mare exportator este Uniunea Sovietică).

În plus, gazele naturale au o flexibilitate de livrare mai redusă decît petrolul, datorită dificultăților de transport; acesta se face încă mai ales prin conducte — modalitate costisitoare și care leagă pentru mai multă vreme țările producătoare și cele consumatoare.

În ultimii ani lichifierea gazelor naturale și transportul lor pe mări și oceane cu metaniere a mărit însă (și va mări în continuare) mobilitatea, fapt de natură să sporească elasticitatea prețurilor.

Reuniune

Cornel Constantin, București — Reuniunea la nivel înalt a țărilor Comunității Economice Europene, ținută la Bruxelles în zilele de 16 și 17 iulie a.c. și pe agenda căreia au figurat aspecte ale actualii situații economice și monetare internaționale, probleme referitoare la energie, materii prime și relansarea dialogului dintre țările consumatoare și cele producătoare de petrol, este a opta de acest fel. Patru întâlniri ale șefilor de stat și de guvern din C.E.E. au avut loc între anii 1961 și 1969, cu participarea celor șase țări fondatoare (R.F.G., Belgia, Franța, Italia, Luxemburg și Olanda), iar trei întâlniri după lărgirea Pieței Comune, cu participarea în plus a celor trei țări care au aderat între timp la C.E.E. (Danemarca, An-

glia și Irlanda). Întîlnirile respective au avut loc la Paris (în octombrie 1972), Copenhaga (în decembrie 1973) și Paris (în decembrie 1974).

Universitatea
Națiunilor Unite

Dumitru Baltes, Cimpina — Universitatea Națiunilor Unite este o rețea descentralizată de instituții și programe de cercetare și învățămînt care (în intenția Adunării Generale a O.N.U.) trebuie să se consacre unor „cercetări orientate spre acțiune, asupra problemelor generale cele mai urgente, relative la supraviețuirea, dezvoltarea și bunăstarea umanității, de care se ocupă O.N.U. și instituțiile sale specializate”. Universitatea este chemată să participe activ la formarea de experți la nivel național și internațional, „dîndu-le ocazia să dobindească, în rețeaua sa de instituții, cunoștințe profesionale moderne și de un nivel ridicat, în special în domenii care pot fi abordate într-o perspectivă interdisciplinară”. Se precizează că este vorba de „pregătirea, în interesul comunității mondiale, de tineri savanți și cercetători avînd deja o diplomă”.

Universitatea Națiunilor Unite funcționează sub auspiciile comune ale O.N.U. și U.N.E.S.C.O. Sediul său („centrul” cum se numește) se află la Tokio. Oamenii de știință care o frecventează pot fi originari din orice țară și își pot desfășura activitatea oriunde în lume. Universitatea Națiunilor Unite nu conferă diplome. Propunerea creării sale a fost lansată de precedentul secretar general al O.N.U., U Thant, în 1969. Practic această universitate sîi generis a început să funcționeze în 1974.

Beneficiind de autono-

mie în cadrul O.N.U., universitatea este condusă de un consiliu compus din 24 de membri din diferite țări, numiți de secretarul general al O.N.U. și de directorul general al U.N.E.S.C.O., de comun acord cu instituțiile și programele interesate.

Printre membrii acestui consiliu, aleși pe 6 ani, se numărau (la 1 ianuarie 1975) prof. univ. Victor Sabini, director adjunct al Centrului de cercetări de chimie fizică din București, cunoscutul economist mexican Victor Urquidi, istoricul Eric Eustace Williams, primul ministru al statului Trinidad-Tobago, și alte personalități științifice.

România se numără printre cele peste 25 de țări ale lumii care pînă la sfîrșitul anului trecut își făcuseră cunoscută intenția de a se asocia Universității Națiunilor Unite.

Cooperare

Miron Costescu, Roman — Una din soluțiile pe care o încearcă companiile aeriene occidentale afectate de reducerea traficului de pasageri și mărfuri care însoțește actuala criză din economia capitalistă este cooperarea între ele. După cum relatează recent *The Financial Times* (9 iulie), țările Benelux s-au adresat firmei de consultanți în conducere și organizare McKinscy din S.U.A. pentru a întreprinde o analiză amănunțită a avantajelor și dezavantajelor diferitelor forme de cooperare posibile între companiile KLM, Sabena și Luxair.

KLM a terminat ultimul an financiar cu un deficit de 64,5 milioane de florini, mai mare decît cel din anul precedent, printre altele datorită reducerii traficului charter cu 24%. Deficite au înregistrat și celelalte companii.

Paris

Jean Cimpeanu, București — Parisul propriu-zis numără circa 2,5 milioane locuitori, dar împreună cu suburbiile formează o uriașă aglomerație de peste 8 milioane de locuitori. În orașul propriu-zis locuiește un francez din 20. Locuințele cedează însă tot mai mult locul birourilor. Sectorul terțiar furnizează 63% din locurile de muncă din regiunea Parisului, față de 54% în 1962. În schimb, locurile de muncă în industrie s-au redus cu 85 000 față de 1962. O pondere crescîndă a locuitorilor — dintre cei cu venituri modeste — populează suburbiile ceea ce înseamnă distanțe mai mari între domiciliu și locul de muncă. Transporturile în comun nu au ținut însă pasul cu această evoluție, constată săp-

tăminalul *L'Express* (30 iunie—6 iulie), iar densa rețea de șosele pariziană are un preț de cost exor-

bitant: între 50 și 100 milioane de franci kilometrul.

ERATA

În nr. 29 a.c. semnătura de la articolul „Cum acționează normarea ca pîrghe de valorificare a rezervelor de timp de muncă”, se va citi Apostol Sima.

Probleme de drept din practica judiciară a Colegiului de jurisdicție și Minister public al Curții Superioare de Control Financiar (I)

I. Competența. Regularitatea investirii colegiului în raport de momentul sesizării

Condițiile prevăzute cumulativ în art. 8 lit. d din Legea nr. 2/1973 — calitatea persoanei și întinderea prejudiciului — trebuie să fie întrunite la data constatării pagubei.

Reducerea sumelor imputate, la fel ca și absolvirea conducătorului unității prejudiciate de răspundere — ca urmare a regularizării unor debite sau descoperirii anumitor acte justificative — intervenite după sesizarea Colegiului, sînt nerelevante în ce privește stabilirea competenței.

Într-adevăr, regularitatea investirii se examinează în raport de momentul în care cauza a fost depusă judecătii, orice modificare intervenită fie datorită inițiativei unității păgubite fie ca efect al probelor administrate în cursul procesului neputînd schimba cadrul inițial, în care s-a stabilit raportul juridic procesual între părți.

Astfel, actul depus în timpul judecării cauzei prin care se comunică reducerea sumei inițial imputate — constituită din mai multe pagube de proveniență distinctă — sub 20.000 lei, făcîndu-se totodată precizarea că printre persoanele răspunzătoare de producerea ei nu mai figurează conducătorul unității, nu prezintă nici o relevanță în ce privește competența, Colegiul rămînînd în continuare, legal investit cu soluționarea litigiului depus judecătii.

II. Premii. Înțelesul noțiunii „Executanți direcți la locul de muncă“, la care se referă dispozițiile H.C.M. Nr. 151/1970

Potrivit art. 1 din H.C.M. nr. 151/1970 și următoarele, muncitorii, personalul de conducere tehnic, economic, de specialitate și administrativ din unitățile economice puteau fi premiați începînd din anul 1970 dintr-un fond de premiere constituit din beneficiul realizat, precum și pentru economii de materiale și forță de muncă. În anexa 2 punctul B al actului normativ citat se prevede (art. 6) că muncitorii sau personalul tehnic administrativ, executanți direcți la locul de muncă care contribuie la elaborarea sau aplicarea unor măsuri de îmbunătățire a tehnologiei, de organizare a producției etc., ce duc la economii de forță de muncă (prin reducerea formației de lucru, reducerea timpului normat de muncă etc.) se premiază; criteriile de premiere și valoarea premiilor acordate sînt indicate în continuare.

În speță, contestatorii, încadrați, unul ca inginer șef de secție, cel de al doilea, maistru, au lucrat efectiv în unitatea pentru care au realizat o îmbunătățire a procesului tehnologic, atribuțiile lor fiind nemijlocit legate, prin specificul sarcinilor de serviciu și locul ocupat în procesul de producție, de activitatea direct productivă a secției.

În atare situație și ținînd seama de economia și finalitatea actului normativ citat, care vizează — așa cum se reține chiar prin preambulul său — stimularea persoanelor încadrate în muncă din întreprinderi în realizarea și depășirea sarcinilor ce decurg din planul național unic precum și asigurarea creșterii continue a eficienței economice, care să conducă la sporirea beneficiilor — trebuie considerat că autorii au avut calitatea de „executanți direcți la locul de muncă“. Într-adevăr, lucrarea elaborată, în care se reflectă experiența și cunoștințele lor profesionale, a determinat o economie de forță de muncă și de manoperă efectiv realizată într-un anume loc de muncă, o sporire a eficienței economice, fiind deci îndeplinite cerințele legii și, în primul rînd, scopul vizat de legiuitor.

III. Răspundere materială. Aprobarea bilanțului nu exonerează de răspundere pe autorii direcți pentru pagubele aduse unității, a căror constatare s-ar face ulterior

În conformitate cu dispozițiile art. 3 din H.C.M. nr. 1885/1970 — cu privire la organizarea și conducerea contabilității, atribuțiile și răspunderile conducătorului compartimentului financiar-contabil — în cadrul fiecărei unități economice se întocmesc bilanțuri în baza Normelor metodologice privind contabilitatea unităților economice elaborate de Ministerul Finanțelor (conform prevederilor art. 4 din H.C.M. nr. 1885/1970); bilanțurile se întocmesc trimestrial și anual.

Bilanțurile anuale ale unităților economice se verifică și se analizează de către comisia constituită prin ordinul conducătorului unității ierarhic superioare, care încheie procese-verbale cu constatări și măsuri. Aprobarea proceselor-verbale se face de către conducătorul unității căruia i s-a înaintat bilanțul spre verificare și analiză.

Potrivit pct. 179 din Norme, aprobarea procesului-verbal de verificare și analiză a bilanțurilor anuale nu absolvă de răspundere angajații pentru eventualele ilegalități constatate ulterior.

Fîind constant stabilit în practica judiciară că bilanțul cu anexele sale nu constituie prin el însuși un act constatator al pagubei, nici aprobarea sa de către organul ierarhic superior unității economice care l-a întocmit nu împiedică stabilirea, ulterioară, a unei pagube, după cum nu este de natură să aprobe de răspundere pe cei vinovați pentru pagubele ce s-ar constata mai tîrziu și care sînt o consecință a încălcării ori greșitei aplicări a legii (cum ar fi de pildă acordarea unor indemnizații nelegale).

Această soluție se impune cu atît mai mult cu cît dispozițiile H.C.M. nr. 1885/1970 ca și Normele sus-menționate prevăd îndatorirea pentru organele financiar-bancare de a face observații în vederea completării sau modificării bilanțurilor unităților economice de stat, stabilînd totodată procedura de rezolvare a eventualelor divergențe.

IV. Competența. Pagube cauzate de mai multe persoane care au ocupat succesiv funcția de conducător al unității

Judecarea contestațiilor privind pagubele materiale mai mari de 20.000 lei, stabilite pe seama conducătorului unității socialiste cu personalitate juridică, singur sau împreună cu alte persoane, revine — conform art. 8 lit. d din Legea nr. 2/1973 — Curții Superioare de Control Financiar.

Competența Curții este impusă deci de calitatea unuia dintre persoanele cărora li s-a imputat prejudiciul, precum și de cuantumul pagubei.

Condițiile prevăzute de textul citat nu pot fi considerate ca îndeplinite atunci cînd în aceeași funcție — conducător al unității socialiste — se succed două persoane, iar depășirea plafonului de 20.000 lei se realizează prin cumularea sumelor imputate distinct celor două persoane.

Într-adevăr, față de dispozițiile legii care vizează noțiunea de conducător la modul individual și avînd în vedere caracterul prin excelență personal al răspunderii materiale — afară de cazurile strict limitate de lege — nu se poate considera că ar opera o unică răspundere, legată obiectiv de funcția în care s-au produs ori înlesnit pagubele, chiar dacă faptele săvîrșite de persoanele ce s-au succedat se referă la operațiuni de aceeași natură (de exemplu, ordonarea unor plăți nelegale).

Material întocmit de un colectiv de judecători financiari și procurori financiari din Colegiul de jurisdicție și ministerul public al Curții Superioare de Control Financiar.

editată de
CONSILIUL SUPREM
AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE
ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări
Economice

Sumarul nr.-ului 30 din 25 iulie 1975

— Coordonate ale dezvoltării economiei românești în cincinalul 1976—1980 (Ilie Șalapa)	1
ECONOMIE NAȚIONALĂ	
— Nivelul de trai în concordanță deplină cu ritmul accelerat al creșterii economice (Gh. Răboacă)	5
— Un imperativ al progresului economic: prețurile să corespundă bazei lor reale — cheltuielile de producție (G. Nicolescu)	6
— Principala resursă a recuperării pierderilor provocate de inundații — valorificarea potențialului propriu (Stere Gioga)	7
— Mecanismul contractual confruntat cu cerințele producției (C. Căuți)	8
— Sporirea producției agricole — expresie a superiorității relațiilor de producție socialiste (Ion Stanciu)	11
— Comerț exterior: Eficiența — criteriu prioritar în exportul întreprinderilor doljene. (Convorbire cu ing. Petre Preoteasa)	13
— Puncte de vedere. Căi de omogenizare a integrării: cercetare-invățămînt-producție (prof. dr. C. Pintilie)	15

CONDUCERE — ORGANIZARE

— Locul și rolul cadrelor în accelerarea dezvoltării. Compartimentul și politica de personal în unitățile constructoare de mașini (I) (Iulian Bădin, Alexandru Blaga, Constantin Gogoneață)	17
---	----

TEORII. IDEI.

— Circuitul fondurilor investite și conceptul fondului de dezvoltare al întreprinderii (conf. dr. Cezar Balno)	20
— Școli-curenți-economiști: O carte despre consecințele dureroase ale subdezvoltării (Marian Dinu)	22
— Recenzii. Mihai Capătă: Balanța statistică a legăturilor dintre ramuri. Probleme metodologice Editura Politică. (Toma Melinte).	24

ECONOMIE MONDIALĂ

— O cerință imperioasă a vremurilor noastre: Cooperarea economică internațională (Ion Barac)	25
— Tendințe conjuncturi	27
— Piața monetară internațională	28
— Date de prognoză	28
— Statistică internațională: Tendințe recente în comerțul mondial (I. Pădureanu)	29

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Virgiliu Anghelescu (secretar general de redacție), Stere Gioga, Ionita Olteanu (redactor șef adjunct), Maria D. Popescu, Ilie Șalapa (redactor șef).

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—23, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69
Cont I.S.T.A.P. nr. 64.03.01.53 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

Școlile se deschid toamna, dar

uniforme școlare

se pot cumpăra de pe acum, spre a evita aglomerația din zilele premergătoare începerii noului an școlar.

Magazinele de confecții și raioanele specializate ale comerțului de stat vă pun la dispoziție întreaga gamă de uniforme școlare, în toate mărimile.

**NU LĂSAȚI PE MIINE! CUMPĂRAȚI CHIAR AZI
COPILOR DV. UNIFORMELE ȘCOLARE DE CARE
AU NEVOIE**

O noutate pentru sezonul cald
UN ANTIDOT IMPOTRIVA CANICULEI:
CONFECȚIILE

DIN

ȚESături DE IN CU POLIESTER

- Fuste și compleuri
- Rochii și bluze
- Sacouri, bluzoane și pantaloni bărbătești
- Bluze și pantaloni pentru copii.

● moderne ● răcoroase ● se întrețin ușor ● neșifonabile ● gamă largă de mărimi ● uni și imprimate cu diverse desene și în variate poziții coloristice ● pentru toate virstele, pentru toate gusturile.

Confecțiile din țesături de in cu poliester sint executate după cele mai reușite creații ale caselor de modă.